

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V boj za — belo Ljubljano! Ljubljanskim volilcem!

Mestna občina ljubljanska vas vabi na volišče. Meščanstvo, izberi izmed sebe občinski upravi zopet novih dobrih gospodarjev! Težke naloge čakajo bodoči občinski svet. Mnogotera važna in nujna gospodarska in socialna vprašanja čakajo svoje rešitve. Svetovna vojna je vsekala tudi slovenski prestolici težke rane, ki še danes niso zaceljene. Občinska uprava pa je tudi močno trpela pod povojnimi neurejenimi razmerami v državi in kopni po rednem gospodarstvu.

Vzlic temu pa danes še ni mogoča toli zaželjena depolitizacija komunalne uprave. Gre za več nego samo za smoteno in solidno občinsko gospodarstvo! Napredna slovenska Ljubljana je bila dolgo vrsto let blesteč izgled globokega in iskrenega nacionalnega prepričanja, svobode vesti in poštenega, čistega dela. Bila pa je tudi skozi sto let simbol Slovenstva, njegovo politično središče in kulturno žarišče. In po osvobojenju postala je ena izmed treh prestolic naše ponosne Jugoslavije. V vseh teh pozicijah je danes ogrožena naša bela Ljubljana.

Zbog tega je potrebna v bodočem občinskem svetu močna in trdna falanga mož, pred vsem mož čistih in nesebičnih, potem mož delavnih in preudarnih, mož prežetih socialne pravičnosti in zavedajočih se svoje velike odgovornosti.

Ob spoznanju te potrebe so so sporazumele napredne politične skupine in še neopredeljeni poedini rodoljubi za skupni nastop, ne da bi pri tem žrtvovali posebna načela, ki jih vodijo v javnem življenju. Narodno-socialistična stranka, somišljeniki onih narodnih in naprednih idej, ki jim je že pol stoletja neutrudljiv glasnik „Slovenski Narod“ in številni neopredeljeni resnično demokratičnega in naprednega naziranja — vsi stopajo v borbo pri ljubljanskih občinskih volitvah kot enotna skupina pod imenom

Jugoslovenske zajednice.

Ime nam je dal zagrebški kongres javnih delavcev, čigar resolucije tvorjajo temelj našega delavnega programa. Osvojili smo si te tepe mišli najboljših mož vseh treh narodov naše jugoslovanske nacije, izvirajoče iz patrijotičnega prepričanja, da je skrajni čas in nujna potreba za ozdravljenje in očiščenje onega gnilega javnega življenja, po čigar krivdi danes, po štirih letih osvobojenja in ujedinenja še vedno nismo prišli do miru in reda v državi.

Kot iskreni in zavestni Jugoslovenci smo, priznavajoč brezpogojno načelo strogo edinstvene države, odločno proti vsaki plemenski nadvladi in proti prisilnemu političnemu razkosanju kateregakoli izmed treh narodov. Hrvatsko vprašanje je treba rešiti na podlagi zdravega in poštenega sporazuma ob primerni korekturi dotičnih določil vidovdanske ustave. Ob isti priliki pa zahtevamo tudi uzakonjenje

nedeljivosti Slovenije,

ker je ta zahteva ne le narodove tradicije, temveč tudi njegovega poslanstva v celokupni državni politiki in kot želja naših neodrešenih bratov do cela opravičena v narodopisnih, zemljepisnih, ekonomskih in prometnih razmerah. Nedeljivost Slovenije zahteva naposled tudi v zgodovini in v stvarnih razmerah dobro zasidrani interes naše bele Ljubljane, ki je ne pustimo degradirati od tretje državne prestolice na stalež ponižnega provincijalnega mesta.

Roko ob roki s to zahtevo gre vsadobna zahteva na uvedbo najširše narodove samouprave, ki naj nadomesti dosednji prenapeti centralistični upravni sistem, ki ne le nasprotuje demokratičnim zahtevam naše dobe, temveč tudi v resnici že tira na rob propada naš državni obstoj ter s svojo diletantsko pogrešno in nesmotreno, gospodarsko politiko že resno ogroža veliko naravno bogatstvo naše zemlje.

Vsako resnično zboljšanje in ozdravljenje teh razmer pa je mogoče le tedaj, ako se iz javnega življenja korenito iztrebijo dosedanje metode koruptnosti in terorizma, iz državne uprave pa sistem partizanstva in nepošteno samovolje. Tudi v Sloveniji morajo izginiti iz našega javnega življenja politični „poslovni ljudje“, politično dobičkarstvo in parasitstvo, a zavladati stara slovenska načelnost in poštenost.

Hočemo dobro in napredno upravo, stoječo pod neposredno kontrolo narodovo. V duhu socialne pravičnosti naj pridobi zakonom spoštovanje, čuva brez nepotrebnih in nesocialnih izjemnih naredb mir in red v državi, ščiti državljansko svobodo, pospešuje prosvetne in gosp. interese naroda vseh slojev ter zlasti sedaj dela za ublažjenje povojne druginje in revščine. To delo naj izvršuje po sposobnem in dostojno nagrajenem uradništvu, neodvisnem od strankarskih vplivov in nepristopnem vsaki korupciji.

Zahtevamo odločno socialno pravičnost v najširšem pomenu besede. Le popolna enakopravnost vseh delujočih stanov, jamstvo poštenega plačila za vsako pošteno delo, izključenje vsakega špekulativnega izrabljanja kateregakoli stanu v svrhu bogatenja drugega, zadostna preskrba vsakega delujočega državljana za slučaj starosti in onemoglosti, to morajo biti kardinalna načela kulturne države.

Na podlagi vseh tu navedenih smernic se bo izdal tudi za Ljubljano vsestransko dobro proučen in temeljit podroben

komunalni program,

čigar izvrševanje so pripravljeni prevzeti s pošteno in nesebično voljo možje, katere vam, ljubljanski volilci, priporoča v izvolitev „Jugoslovenska zajednica“.

Vodila jih bo pri tem ena edina želja: Prospeh in procvit naše ponosne prestolice, bele Ljubljane, korist naroda in blagor njegove edinstvene države.

Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

Ambrožič Josip, učitelj.
Babnik Jakob, instalater.
Bauček Vekoslav, pismonoša.
Dr. Bole Ivan, ravnatelj zavarovalnice banke „Slavija“.
Bonač Fran, tovarnar.
Brandner Anton, narodni poslanec.
Costaperaria Josip, arhitekt.
Deržić Ivan, narodni poslanec.
Dr. Dolenc Metod, vseučil. profesor.
Fabčič Ivan, delavec.
Fon Josip, trgovec.
Gabrijelčič Mihael, dvorni svetnik v pok.
Golč Jakob, posestnik.
Gorenc Fran, predsednik stavb. delavcev N. S. Z.
Dr. Gregorin Gustav, odvetnik.
Dr. Hacin Josip, odvetnik.
Hiter Ivan, hranil. uradnik.
Hribar Fran, zasebni uradnik v pok.
Hudovernik Aleksander, notar.
Ivčević Mate, brivec.
Dr. Jamar Tone, zdravnik.
Jelačin Ivan ml., trgovec.
Dr. Jenko Ivan, primarij.
Jeras Ivan, trgovski poslovodja.

Jezeršek Fran, faktor
Jug Riko, bančni prokurist.
Jug Josip, pleskar.
Juvan Rudolf, predsednik N. S. Z.
Kajzelj Bogumil, prokurist.
Dr. Kokalj Alojzij, odvetnik.
Kopitar Valentin, upravnik.
Korošec Blaž, sprevodnik.
Košak Ivan, sobni slikar.
Kranjc Ivan, računski uradnik.
Dr. Krek Gojmir, vseučil. profesor.
Dr. Kušej Rado, vseučil. profesor.
Malgaj Tone, pleskar.
Dr. Majaron Danilo, odvetnik.
Meden Viktor, trgovec.
Mencinger Leon, inženir.
Müller-Petrič Jan, inženir južne železnice.
Martinc Anton, bančni uradnik.
Podbevšek Ferdo, žel. kovač.
Pogačnik Drago, tipograf.
Pogačnik Fran, trgovec.
Poženel Valentin, progovni mojster.
Pustoslemšek Rasto, glavni urednik „Slov. Naroda“.
Dr. Ravnihar Vladimir, odvetnik.

Repovž Miro, učitelj.
Rifelj Fran, računski uradnik.
Rohrmann Viktor, veletržec.
Rupnik Franjo, strojevodja.
Sadar Vendelin, učitelj.
Sajovic Karl, nadzornik južne železnice.
Šušnik Rihard, lekarnar.
Šalehar Fran, poštni uradnik.
Škafar Fran, mizarski mojster.
Dr. Šlajmer Edo, vseučil. profesor.
Škulj Fran, učitelj.
Dr. Tavčar Ivan star., odvetnik.
Tavčar Ivan, uradnik agrarne direkcije.
Tavčar Fran, inženir.
Treiber Alojzij, član delavske zbornice.
Dr. Triller Karl, odvetnik.
Urbančič Karel, poštni uradnik.
Vidmar Stane, tovarnar.
Vizjak Ivan, tipograf.
Dr. Vodušek Konrad, odvetnik.
Zajc Viktor, stavec.
Zidarič Joško, rač. revident fin. delegacije.
Zorko Karel, sluga.
Dr. Zupanc Fran, odvetnik.

Rimsko pismo.

V Rimu, 16. oktobra.

Kritični položaj, ki je vladal v Italiji prošli teden, se je nekoliko razbistril. Fašisti so z dejanji pokazali, da niso njihove besede prazne, češ, da so oni gospodarji v Italiji, ali kakor se oni izražajo, da poleg stare oficijelne, gnile Italije obstoja nova, zdrava, fašistovska Italija. Z nastopom fašistov v Južnem Tirolu in s temu sledečima demisijama tridentinskega generalnega komisarja, Credara, ter predstojnika osrednjega urada za nove pokrajine, Salata, je prišla vlada v hudo zadrego, iz katere se je spretno rešila. Prvi hip se je zdelo, da bodo omenjenim dvem demisijam sledile druge demisije in že se je govorilo o vladni krizi. Toda najden je bil izhod: generalna civilna komisarijata v Tridentu in Trstu ter njima predpostavljeni osrednji urad za nove pokrajine so bili kar čez noč odpravljeni. Tako je bil volk sit in koza cela. Fašisti slavijo ta ukrep vlade kot svojo zmago, vlada pa je samo izvedla že davno nameravano reformo.

Toda fašisti so prišli še z drugo zahtevo: Hočejo volitve, in sicer takoj, že v decembru. Fašisti so ne šaljivo. Pokazali so svojo moč napram tako mogočnemu Salatu ter ga odpravili, nekemu ministru, ki je hotel iti v svoj volilni okraj, so to preprečili, po vseh kotih Italije prirejajo svoje shode, ki imajo ves značaj vojaških parad in katerih se udeležujejo tisoči in tisoči »črnih strajk«. V svoji zadregi se je Facta zatekel k tistemu, za katerega prav za prav le greje stol ministrskega predsednika, k Giolittiju. Poslal je milanskega prefekta k staremu Giolittiju v Cavour, kakor se zdi, z izrecnim vprašanjem, ali ne bi bilo umestno izvesti izvenparlamentarno krizo, oziroma ali bi on bil pripravljen prevzeti novo vlado ter sprejeti v vlado fašiste. Giolitti je mnenja, da bi bila kriza sedaj prebrana, skliče naj se najprej zbornica, njej naj se predloži zakonski načrt za reformo volilnega zakona in potem naj se v zgodnji spomladi razpiše volitve. Zdi se, da se bo stvar tudi na ta način izpeljala, čeravno niso še popolnoma izključene druge kombinacije. Fašisti bodo najbrže odnehali od svoje zahteve po takojšnjih volitvah; nekoliko jih vendar straši še vedno neugodni finančni položaj v državi in končno ne bodo tako hitro našli vlade, s katero bi tako dobro izhajali, kakor

verodostojnega vira, da ga je v resnici izrekel. Badoglio da si je po nalogu ministra Taddei nadel naloško, da zatre fašizem v krvi in da v ta namen že vpoklicuje častnike posebno iz Južne Italije in iz otokov. Mussolini pravi, da bi se znal general Badoglio motiti. Narodna vojska ne bo šla proti vojski »črnih strajk« iz jednostavnega razloga, ker fašisti ne bodo šli nikoli proti narodni vojski, napram kateri gojijo brezmejno spoštovanje in občudovanje. Mussolinijev odgovor je zelo krepko pisan, vendar iz njega zveni strah. Že to, da posveča tak odgovor »neoficijelnemu stavku generala«, je znak strahu. Mussoliniju je gotovo dobro znana izvanredna dija to Factova vlada; do sedaj je bila ta vlada le izvršilni organ Mussolinija.

In še nekaj se je zgodilo, kar je navidezno izven dnevnih dogodkov, kar pa je najbrže poteza zvitega Facte. Poročal sem že o načrtu ministra za notranje zadeve, Taddei, da bi se proti fašistom nastopilo eventualno z vojaško silo, in o njegovih pogovorih z generalom Badoglio. Ta general je nato baje izustil na nekem rimskem zborovanju sledeče besede: »Ob prvem ognju bo ves fašizem razpadel.« Uradna agencija »Stefania« to odločno zanika, zanika tudi vsako nakano vojaškega nastopa. Na drugi strani pa odgovarja na omenjene besede generala Badoglija sam Mussolini v svojem glasilu »Il Popolo d'Italia«. Pravi, da ne zahteva od generala, da bi preklical ta stavek, ker ve iz discipliniranosti italijanskega častniškega zbora, kateri do sedaj večinoma spremlja s simpatijami fašistovsko gibanje, dokler ne dobi drugega ukaza. Dejstvo je, da fašisti bolj usmerjeno nastopajo. Čemu bi tudi silili na volitve v decembru? Par mesecev res ne igra nikake vloge.

Vsled tega je tudi nehal strah, ki ga je bil vzbudil predstoječi kongres fašistovske stranke, ki se ima pričeti dne 24. t. m. v Neaplju z običajno mobilizacijo in parado »črnih strajk«. Vlada si je izposlovala zagotovila s strani strankinega vodstva, da bo šlo vse v redu; kljub temu seveda še sedaj počasi koncentriira oddelke v omenjenem mestu. Vse pričakuje ta kongres z zanimanjem. Ne bo povzročil državnega preobrata, toda slišali bomo marsikaj.

Francija in Rusija.

21. oktober.

Kač odpor se je pojavljal na francoski strani proti Rusiji za časa genovske konference! Danes kaže tako dosledno trdi Poincaré Rusiji že prijaznejše lice. Pa tudi prihajajo iz Rusije vesti, ki zvene vabljivo na francoska ušesa. Zakaj bi se ne povrnili k francosko-ruski zvezi? Tako je vprašal Krasin Francoza Herriota, lionskega župana, ko se je mudil v Moskvi, v pogovoru, v katerem je Herriot naglašal nevarnost, ki jo predstavlja nemški kapitalizem za Rusijo, kateri se je znova ojačil in išče vsestranskega razmaha.

Herriot se je vrnil domov poln ugodnih vtiskov za skorajšnje zблиžanje med Francijo in Rusijo. Kjer koli se je s svojimi spremljevalci pojavil, povsodi so jih sprejeli prijaz-

nih obrazov in vladni organi so napeljevali pogovor na umestnost dobrih odnosov s Francijo. V sedanjih trenutkih spaja ruske in francoske interese pred vsem dardanelska politika. Stališče Anglije v vprašanju morskih ožin ogroža Rusijo, ki je izgubila z Revalom in Rigo svoje morsko izhodišče ter se obrača sedaj proti Carigradu kot edinemu za njo v poštev prihajajočemu pristanišču, pa tozadevno naletava na angleške zavore. Rusi zahtevajo svobodo morskih ožin in Francozi se strinjajo z njimi. Herriot vzpodbuja francosko javnost, naj se požuri in ne zamudi sedanje tako ugodne prilike za nove dobre stike z Rusijo, ki utegnejo imeti že v bližnji bodočnosti zelo ugodne posledice za obe dr-

žavi in držati v šahu raznovrstne upornike v Evropi in Aziji. Herriot želi, da bi odšlo nemudoma v Rusijo francoske politične, trgovske in intelektualne delegacije, na Francosko pa naj bi prišle ruske. Po taki poti bi se dala najhitreje ugodno rešiti sporna lastninska in dolžniška francosko-ruska vprašanja. Tudi Ljennin se je izrekel za boljše odnose s Francijo. Po njegovem mnenju sta Francija in Rusija oni dve državi, ki moreta ohraniti Evropi ravnotežje. Anglija je prišla v ostro navskrižje z Rusijo radi morskih ožin in radi svoje politike v Aziji. Rusija pa se hoče uveljaviti v Aziji v polni meri. Že se je kazalo, da morda nastopi prijaznejše razmerje med Anglijo in Rusi, toda angleško ravnanje z Malo Azijo je provzročilo, da so v Moskvi odklonili Urquaharta-Krasinov dogovor in tako izločili angleški kapital iz delovanja za obnovo Rusije.

Tu se prikazuje na ruskem političnem obzorju Francija v ugodnem svitu in časovne potrebe vevajo pot, ki bi vodila do zopetne francosko-ruske zveze. V Parizu uvidevajo tudi, da se sedanjim režimom na Ruskem ne da izpodbiti kar čez noč in bi bilo za francoske interese najbrže le škodljivo vsako čakanje na izpremembo ruske vlade. Treba izrabi sedanjim trenutnim položaj. Sicer pa je režim integralnega marksizma doživel že globoke modifikacije, ki mu jih je vsililo realno življenje in mu jih še vsili. Morda bo čez dvajset let francoski režim bolj socialističen nego ruski, je rekel Herriot Čičerinu.

Istočasno z rusko akcijo išče Francija pri Italiji trajnejšega soglasja zlasti v svojem reparacijskem vprašanju. Sploh hoče Francija izkoristiti sedanjim položaj kar le more v svoj prid, toliko bolj, ker Anglijo pričenjajo pretresati volilne borbe.

Ko smo to premotrili, pride na naša usta kar samo ob sebi vprašanje: kaj pa reče Nemčija k vsemu temu in kako je rusko stališče napram njej? Odkar je razbit sevski dogovor, napovedujejo Nemci dan, ko se razbije tudi versailleski. Hindenburg in Ludendorff pozivata v svojih govorih Nemce na zbiranje okoli domovinske zastave, da se raztrečijo verige, ki uklepajo Nemce vsled podpisa versailleske pogodbe. Danes Sevrski, jutri Versailles! Nemški militaristi računajo na rusko pomoč. »Rul«, organ ruskega boljševiškega odbora v Berlinu, jim je pel te dni na srce, izjavljajoč, da kakor je Rusija pomagala Turčiji proti antanti, lahko pomaga tudi Nemcem v njihovem boju proti versailleski pogodbi. V Moskvi je bila nemška delegacija. Kaj so se nemški državniki z njo dogovorili, ni sicer znano, ali nekoliko pojasnila daje boljševiški »Pravda«, ki opozarja, da kakor hitro bi antanta Rusijo omalovala, vala in bi je ne povabila na konferenco glede Dardanel in miru v Aziji, bi vzklikla v Evropi agitacija, katero bi Rusija podpirala, in razvili bi se dogodki s strašnimi posledicami za Srednjo Evropo.

Kam torej vodi ruska pot? Ali proti Franciji ali proti Nemčiji? Tu vmes ima precejšnjo besedo Anglija. Rusi kažejo svojo moč enim in drugim in nič se niso pomišljali, odkloniti tudi ponudeni angleški kapital. Vidimo jih v boju proti mirovnim pogodbam in na bližnji orientski konferenci hočejo uveljaviti svojo silo: »Ali z vami ali proti vam!«

kak obup. Vsak dan je napredovalo to obkroževanje, ki ji je postajalo bolj in bolj nevarno. Izhod na morje, ki so si ga težko priborili, jim ni nudil nikake gotovitosti, ker je bil zavisen od dobre volje Ferdinandove ali pa od družbe vzhodnih železnic — torej od dunajskega dvora. Vsak trenutek bi bila lahko Avstrija v Albaniji ali v Macedoniji našla pretvezo za svoj nastop, in če bi se enkrat uselila v Srbijo, bilo bi prepozno, da bi jo zopet izgnali.

Pred odločnim nastopom je Avstrijo in Nemčijo za trenutek zadrževala bojazen, da bi se ne vznemirila Italija, ki je imela tudi svoje častihlepne namene na vzhodu. Privolila je — zelo nerada — k aneksiji Bosne in Hercegovine le pod pogojem, da se Avstrija odpove Sandžaku (Novi pazar) in si je pridržala pokroviteljstvo na zapadu Balkanskega polotoka. Trenutno nedelavnost na dunajskem Balplatzu je morebiti nekoliko zakrivila tudi bolezen Franca Ferdinanda.

Na Dunaju se je precej javno govorilo, da grozi nadvojvodi — nasledniku strašna bolezen in da so se že parkrat pojavili pri njem znaki blaznosti. Gotovo je, da so glavni predstavitelji avstrogrške diplomacije takoj po Principovem atentatu priznavali, da so bili dnevi nadvojvode šteti. Sam je čutil, da

Francija je z ozirom na Nemčijo posebno interesirana na kretanju Rusije in v Parizu uvidevajo, da bo kmalu reparacijsko vprašanje bolj odvisno od Moskve kakor pa od Londona. Angleške volitve nam

morda privedejo čase, ko bo mogoče Rusijo kolikor toliko zadovoljiti in s tem spraviti polagoma s sveta evropsko ogroženje, ki se suče okoli Nemčije.

Pismo iz Prage.

Položaj v parlamentu. — Dr. Rašin hoče aktiven proračun. — Ruski Institut. Poset jugoslov. parlamentarcev.

19. oktobra.

Jesensko zasedanje parlamenta se prične 24. t. m. Ta dan bosta imela zbornica in senat svojo prvo sejo. Vlada med tem pripravlja material za zborovanje. V prvi seji poda ministrski predsednik Svehla program vlade, o katerem se prične debata. Po debati se odglašuje vladi zaupnica. Proračunski odsek se ta čas bavi z državnim proračunom, ki ga predloži v zbornici finančni minister dr. Rašin, opremljenega s svojim ekspozejem, kateremu sledi proračunska debata. Koliko časa bosta ti dve debati trajali, je odvisno od opozicije, katere se pripravljajo na zelo ostro kritiko vlade in vladnega programa ter vladne politike. Na zelo burno opozicijo se pripravljajo predvsem Nemci, da bi tako pokazali svojo nezadovoljnost. Drugi opozicijski činitelji so komunisti in končno so v opoziciji tudi slovaški Ludovci, kateri pa so zbog svojega malega števila in pogoste abstinence v zbornici najmanj nevarni. Kar se tiče proračuna za leto 1923, je izkazoval v pričetnem izdelku posamnih ministrstev razpetja 24 milijard, pri čimer je znašal deficit 6 milijard. Nova vlada pa ni mogla nastopiti z deficitnim proračunom in vsled tega so bili podatki posamnih ministrstev znatno skrajšani, da bi se doseglo ravnotežje v proračunu in kar najmanjši deficit.

Glavne smernice finančnega gospodarstva naše države je označil finančni minister dr. Rašin v svojem razgovoru z novinarji. Izjavil je v nem, da je dosegel, da bo državni proračun aktiven, to se pravi skoro aktiven, kar pomeni ogromen korak h konsolidaciji in zagotovitvi naše države. Ako se izkaže manjši deficit, moremo upati, da bo s štedljivo akcijo pokrit s prihranki. Ne računamo se v letošnjem letu z znižanjem uradniških plač, marveč bi se draginski doklade znižale šele od 1. aprila 1923, dalje.

V proračunu hoče uvesti novost, katere nima dosedaj še nobena država. To je razlikovanje med administrativnim proračunom in proračunom državnih podjetij, ki bi se bilancirala na trgovskem temelju. Temeljito hoče tudi zavrniti govorice o devalvaciji. Dokler vedejo okoliške države bankrotarsko politiko, nov kurz ni izvedljiv. Tečaj krone treba med tem vzdrževati tako, da bi se obvarovali pred naglimi skoki v tečaju krone, kateri bi industrijalcem onemogočali solidno kalkulacijo.

Padanje draginje je odvisno od znižanja cen premoga, kar se da doseči z odpravo vezanega gospodarstva s premogom in s pristupitvijo svobodne konkurence tujega premoga. Znižati ceno za premog brez omejitve v premogovem gospodarstvu, ni mogoče. To je vsaj naris finančne politike naše države.

Pretekli teden se je vršil v Pragi drugi sestanek ruskih akademskih delegatov inozemskih organizacij in po njem je ostal v Pragi spomin v podobi znatne kulturne institucije. Na zaključni seji zborovanja 15. t. m. je bil ustanovljen in otvorjen »Ruski Institut« v Pragi, ki ima namen poglobljati poznanje Rusije in njenega življenja ter tako prispevati k vzajemnim češkoslovanskim

stikom. Po besedah prof. Novgorodceva, bo izpolnjeval ruski Institut svojo obveznost do dela, h kateremu so se že priglasi dr. Kramář, prof. dr. Kadlec in prof. dr. Polivka. Gojil bo slovansko vzajemnost in vse, kar nosi na sebi pečat idealizma. Zaključna seja shoda je sprejela tudi protestno resolucijo proti izropanju ruskih cerkva s strani boljševikov in proti ustreljenju petrogradskega arčbiskupa, izrekajoč zahteva predsedniku Masaryku in češkoslovanski vladi, kakor tudi kralju Aleksandru in jugoslovanski vladi, Zedinjenim državam Severoameriškim, Belgiji in Franciji. Udeležniki shoda so končno izrekli svoje trdno prepričanje, da Rusija ne izgine, marveč da jo bodo še videli svobodno kot svobodni državljani, zato pa se obračajo do diaštva v emigraciji, da naj nikar ne kloni duhom.

Naša javnost z velikim zanimanjem in radostjo pričakuje prihod jugoslov. poslancev na dan narodnega praznika 28. oktobra. Drage goste postreže odbor poslancev in senatorjev, ki je že sestavil program poseta. V Prago pridejo jugoslovenski poslanci preko Budimpešte in Bratislave 27. t. m. Ostanek dneva bo namenjen pregledovanju Prage. Nastopni dan, na narodni praznik, se udeležijo gostje slavnostne seje poslanske zbornice in senata, ogledajo si njune zgradbe, opoldne pa jih sprejme na gradu predsednik Češkoslovanske republike. Zvečer posetijo slavnostno predstavo »Prodna nevesta« v Narodnem divadlu. Na dan 29. t. m. je projektiran obisk Kraljičinega gradu, dne 30. odpotujejo v Plzen, dan 31. oktobra je prepuščen gostom na dispoziicijo, zvečer pa se priredi društveni večer.

J. K. S.

Iz spominov V. Ijema II.

Cesar Viljem se v nadaljnjih svojih sestavkih peča z raznimi svojimi sodelavci v vladi, katere pa je, pri Viljemu povsem naravno, vse presegal, jih vodil, dajal jim inicijative itd. Sploh se moč povzdiguje nad vse nemške državne in vohanske in bati takorekoč vsa nemška država do izbruha vojne. Zelo je gostobeseden in med drugim pripoveduje tudi, da veruje samo v enega Boga. (Prvi za njim na zemlji je bil seveda on!) Končno pride do poglavja o vojnem izbruhu, ki obeta biti kolikor toliko zanimivo.

Viljem pravi: Ko je prišlo poročilo, da je bil umorjen moj prijatelj nadvojvoda Fran Ferdinand, sem hotel odpotovati na Dunaj k pogrebu. Od tam pa se mi je svetovalo, da naj tega ne izvršim. Šlo se je tudi za mojo osebno varnost, katero obzirnost pa bi bil zavrnil, ako bi bil zvedel za njo pravočasno. Hotel sem opustiti svoje potovanje na sever, ali državni kancler in zunanji urad sta bila nasprotnega mnenja, češ da bo moje potovanje na Evropo pomirljivo vplivalo. Tega mnenja je bil tudi šef general. štaba. Potsdamskega kronskega sveta z dne 5. julija, o katerem se je toliko govorilo, sploh ni bilo. Pred odhodom pa sem sprejel posa-

Prof. Ernest Denis:

Balkanska vojna.

Albanci, ki se sami imenujejo Škiperari, so predstavitelj enega iz najstarejših zgodovinskih evropskih plemen. Izhajajo iz Ilirov in različne vlade, ki so jim bili tekom časa podložni, niso spremenile prvotnega značaja njihovega rodu. Rekli bi, da so iz propada tolikih različnih civilizacij ohranili le popoln skepticizem in nenavadno prežiranje do vsakega socialnega reda. Naj so katoliki ali pravoslavni, kristjani ali muslimani, vsi gledajo na dogme ali obrede popolnoma ravnodušno in če sprejmejo kako vero, store to zato, ker imajo od tega kak neposreden dobiček ali pa da imajo vsled nje pretvezo, da napadejo svoje sosedo. Kakor ne poznajo verskega čustva, tako jih ni nikoli prepoilo narodno čustvo in se niso nikoli povzpeli do domovinske ali državne misli. Žive posamezno v svojih rodovih in se združujejo med seboj za trenutek, da odbijejo kak napad, ali pa da se odpravijo na kak dobičkanen roparski pohod. Zoperno jim je vse, kar je podobno kati državljanski disciplini in duh njihove anarhistične svobode se upira vsaki misli, da bi plačevali davke

pravilno, ali da bi bili pokorni strogim zakonom.

Albanci so prav tako zanimivi za sociologa in učenjaka, ki se bavi s pravnimi časi, kakor so nevarni svojim sosedom. Načelniki, ki jih imajo mnogo, kažejo nenavadno smisel za upravo in oblast, kar je dokazal n. pr. Ali paša Tepelenski, ki je za nekaj časa ustvaril svojo državo v Epiru in na obrežju Jadranskega morja, ali pa Mehmed Ali, obnovitelj Egipta in grozni nasprotnik sultana Mahmuda II. Toda oni spoštujejo zakon samo takrat, ko se ga poslužujejo, in predpise poznajo samo, če jih diktirajo drugim. Ako niso žandarji — so roparji.

Prenašali so nadoblast sultanov, ker jim je nudila mnogo dobrih služb v javnih uradih, ker so imeli popolno svobodo in so po svoji volji lahko ropali pri svojih sosedih. Iz svojih gorskih gnezd so se počasi spuščali v Staro Srbijo in Macedonijo, izgnali so prebivalce, ki so jih oropali in so se naseljevali polagoma v Peči, Djakovu, Prizrenu itd.

Neprestani upadi in stalno napredovanje Albancev na Zapadu in Bolgarov na Jugu, kar se je vršilo istočasno ter končni prihod Avstrijcev v Sarajevo in Mostar, kjer so se ustanovili, vse to je spravljalo beogradske vlade x na-

le težko bolan in je svojim velikim nadržtom posvečal le blodno pozornost in neodločno vnevo.

Vsekakor je bil le slučaj, da se je stvar odložila. Vojaška kamarila na Dunaju je namesto Franca Ferdinanda imela uplivne voditelje, kakor na primer nadvojvoda Friedricha; sicer pa je Avstrija bila že popolnoma v rokah Viljema II., ki je bil pripravljen, da jo požene v boj, kakor hitro bo videl, da so njegove priprave gotove.

Edino sredstvo, izogniti se poginu, ki je pretil Srbiji, je bilo v tem, da se prečiti nemško - avstrijski napad z naglo ofenzivo, in zato bi bilo treba v skupno akcijo za osvobodjenje združiti vse različne balkanske države. Žalibog, da je bilo med njimi tako globoko sovraštvo, da se je že sama misel koalicije med Srbijo, Bolgarijo in Grško zdelala iluzija. »Moj čas je predrag, da bi govoril o takih neumnih izmišljotinah,« je rekel I. 1911. veliki vezir Adnan Gibbonsu; in stari upravitelj Macedonije, Husein Hilmi paša, ki je bil med najboljšimi previdnimi politikmi pri Porti, ga je zagotavljal, da je nesmisel, če kdo računa, da pojdejo kdaj Bolgari skupaj z Grki.

Domene se včasih spreminjajo v resnico, Turki sami so prevzeli nalogo,

da zblížajo svoje nasprotnike. Mladoturška revolucija dne 24. julija 1908. je bila pozdravljena v Evropi in v turški državi z neprikritimi simpatijami. Z nezaupanjem so pisali o nji le nekateri žurnalisti, ki so že več let poznali carigradske zadeve, in so se bili že ozdravili od svoje lehkovernosti. Mladoturki so bili brezobzirni nacionalisti, ki so se malo brigali za načela in svobodo. V ustavnih obliki so videli le sredstvo, da zatre zahteve raznih narodnih skupin in da z nepopustljivim centralizmom obnove turško državo. S tem, da so javno proglasili enakost vseh sultanovih podložnikov pred zakonom, so čisto navadno ponovili komedijo iz leta 1876, da bi tako odvrnili tuje vmešavanje, katerega so se bali, odkar sta se zblížali Rusija in Anglija (1907).

Kmalu se je pokazalo, da se vkljub vsem obljubam in zborovanju v parlamentu ni v Stambulu nič spremenilo in pokoli 30.000 Armencev v Adani v Ciliciji in severni Siriji (april 1909) je opozoril Evropo, da so Turki sicer odstranili Abdula Hamida, da pa njegov uničujoči sistem ni zgrešil vabljivosti za njegove naslednike.

(Dolge.)

mezne ministre in si dal poročati o njih-
lovih resortnih zadevah. Mornarica se
je nahajala v norveških fjordih. Iz nor-
veškega časopisa sem posnel, da po-
staja položaj vedno resnejši. Kanceler
in zunanji urad sta mi ponovno sveto-
vala, naj se še ne vrnem. Ko pa sem
izvedel o avstrijskem ultimatumu v Sr-
biji in o srbski notni Avstriji, sem nasto-
pil pot domov in ukazal mornarici, da
odpluje v Wilhelmshaven. Ko sem pri-
šel v Potsdam sem videl konflikt med
kancelerjem in zunanjim uradom ter še-
fom generalnega štaba, ker je bil ge-
neral Moltke mnenja, da vojna izbruhne
brezpogojno, dočim so drugi trdili, da
se tega ni bati. Šele ko je Moltke po-
vedal, kaj počne Rusi na meji, se je po-
svetilo tudi v glavah diplomatov na Vi-
ljemovi cesti. Oni kratkoročno niso ho-
teli verovati v vojno. Iz tega sledi, ka-
ko malo smo bili pripravljeni na vojno
v juliju 1914. Ko je bil spomlad 1914
car Nikolaj poprašan s strani njegovega
avornega maršala glede spomladanskega
in poletnega programa, je odgovori-
lil: Jaz ostanem letos doma, ker dobi-
mo vojno. To je bil oni car, ki mi je ob

dveh prilikah povsem nepoznan in za-
me presenetljivo dal svojo častno be-
sedo ter me objel, rekoč, da on iz hva-
lečnosti za zvesto in prijateljsko po-
stopanje nemškega cesarstva v rusko-
japonski vojni, ki ga je samo Anglija
naložila Rusiji, nikdar ne potegne meča
proti njemu, ako izbruhne vojna v Ev-
ropi, najmanj pa kot zaveznik Anglije.
To deželo sovražja, kajti prizadejala
je njemu in Rusiji zelo težko krivico, ker
je nahujkala Japonsko nani. Ves diplo-
matični stroj pri nas je prenehal funk-
cionirati. Nihče ni videl bližajoče se
vojne, ker je bil zunanji urad naravnost
hipnotiziran z mislijo o miru ter je vo-
jno kot mogoče sredstvo antantne države
umetnosti čisto izločil iz svojih
računov ter radi tega nepravilno oce-
njeval vojne znake glede njihovega po-
mena. Sicer pa tiči v tem dokaz za mi-
roljubnost Nemčije. Armada nikdar ni
mogla zunanje urada pozabiti, da je bila
vsled njegove krivde presenečena. In
diplomati so bili pikirani, da je pri-
šlo do vojne kljub vsej njihovi umet-
nosti.

dano njemu popolno zadoščenje in pre-
vladala je tendenca, da se zaradi osebe
absolutno ne sme razbiti sedanja koali-
cija. Dosežen je bil kompromis, da je
vsakemu demokratskemu poslancu dano
na voljo voliti enega izmed dveh kan-
didatov. Postavljena sta bila od demo-
kratske strani dva kandidata, in sicer

dr. Ribar in dr. Edo Lukinič. Ta pred-
log je bil v demokratskem klubu so-
glasno sprejet in takoj objavljen radi-
kalnemu. Radikalci so predlog demo-
kratov sprejeli. Okoli 8. je bil sporazum
med radikalci in demokrati objavljen
začasnemu predsedniku.

sedaj kupljenega cenejšega blaga, bodo
cene padle. Konsumenti sedaj pravilno
ne kupujejo manufakturnega blaga. S
tem bodo mnogo pripomogli k hitrejši-
mu znižanju cen. Štedenje v nakupom
teh vrst blaga je ravno v danem trenu-
tu zelo potrebno in tudi lahko izvedli-
vo, ker so se vojne vrzeli že zadostno
nadomestile. Del ljubljanskih gostilni-
čarjev še do danes ni znižal cen in
vstraja na poletnih cenah, ki so odgo-
varjale tedanjim neugodnim nakupnim
cenam. Gostilničarje se opozarja, da se
bo brezobzirno postopalo proti nadalj-
nemu vzdrževanju neprimerljivih cen.
Cene bi se morale znižati najmanj za
20 odstotkov.

Gospodarstvo.

Nova odredba za devizni promet.

Finančno ministrstvo je izdalo v zve-
zi s poprejšnjima naredbama 1. št. 1452 in
1. št. 16453 naredbo, po kateri imajo od-
bori pri Narodni banki in njenih podružni-
cih glede dovoljenja za nakup deviz poslo-
vati do objave novega pravilnika. Uvažo-
joč njeno gospodarsko važnost, prinašamo
jo v celoti:

1.) Dovoljenja za nakup deviz morejo
dati odbori, če se dokaže dospelost plačil
za blago naročeno pred 2. septembrom t. l.
če je naročilo prijavljeno odboru do 21.
septembra t. l. in če je plačilo zapadlo na
podlagi menice conossemento, povzetja ali
pogodbe, sklenjene pred 2. septembrom t. l.
2.) Odbori ne morejo dati dovoljenja za
nakup deviz, če je naročilo izvršeno po 2.
septembrom ali če naročilo do 21. septem-
bra ni prijavljeno odboru. Za blago, ki je na-
ročeno po 2. sept. t. l. ali ki ni prijavljeno
odboru do 21. septembra t. l. pa je do po-
lo v našo državo in leži na postajah, ca-
rinaricah ali pri špediterjih, morejo odbori
dati dovoljenje uvoza, da se blago lahko
zacinari in iztovori, toda z izrecno pripo-
mbo, da je to dovoljenje uvoza izdano
brez obveznosti za kasnejši
nakup deviz, ker se nakup za
te slučaje ureja z novim pravilnikom.
Stranke morajo ta uvozna dovoljenja shrani-
titi, ker jih imajo ob priliki kasnejše za-
hteve predložiti odboru. Ako je ob spreje-
mu tako prispelega blaga plačana tovarni-
na v tuji valuti, morejo odbori dovoliti
nakup inozemskih plačilnih sredstev le za
plačilo tovarnine v svrhu, da se ne zat-
pavajo postaje in s pomočjo ležarino ne
podražuje blago. Od vsakega, ki se s to
prošnjo obrne na odbor, se zahteva, da od-
boru takoj prikladi vse po 2. septembrom t. l.
naročeno blago, ker se pozneje ne bo uvaž-
evala nobena prošnja in noben razlog.

3.) Odbori morejo dati dovoljenje za
uvoz blaga, kupljenega za dinarje, če je
predložen dokaz sporazuma inozemskega
prodajalca v tem, da za odobreno mo di-
narje ne zahteva doznake v tuji valuti, tem-
več da bode tako vnovčene (plačane) svo-
je tiriatve v dinarjih uporabil v naši zem-
lji. Tako tirjatev v dinarjih se smatra za
svobodno ter se more svobodno prenesti
iz enega na drug račun.

4.) Dovoljenje uvoza blaga na novo
naročilo morejo odbori do izdajanja novega
pravilnika dati samo glede nabave za dr-
žavo, ako dotični prošnji to dokaže z do-
govorom, sklenjenim z državo. Tako do-
voljenja morejo dati odbori tudi za nabave
neobhodnih potrebščin za industrijske pro-
izvodje kakor sirovin za predelavo mate-
riala in orodja, potrebnega za vzdrževanje
dela (premog, koka, strojno olje itd.). Za
nove investicije in razširjenje industrijskih
podjetij se pa do nadaljnjega naredbe ne bodo
izdajala dovoljenja za nakup deviz.

5.) Uvozna dovoljenja za uvoz živin-
skih potrebščin v zvezi z akcijo za pob-
ljanje draginje — izdaja na odobrovo pri-
poročilo ministrstva za socialno politiko.
Za ta uvoz potrebne devize izdaja gene-
ralni inspektorat finančnega ministrstva.

6.) Ako uvoženo blago dosepe preko
špediterjske tvrdke, izplača stranka tovarni-
no v dinarjih in se ji v tem slučaju tuja pla-
čilna sredstva ne odobro. Špediterjem pa
morajo odbori izdati inozemska plačilna
sredstva samo na podlagi predloženih ori-
ginalnih bonderojev in tovarnih listov, kjer
se ima označiti, da so inozemska plačilna
sredstva izdana za tovarnino in da je na-
kup odnosnih svot odobren.

7.) Pogojna dovoljenja se morejo izdati
samo nabavam za državo in industrijo,
če stranka dokaže obveznost poprejšnjega
plačila ali če uzanca za nakup dotičnega
blaga določa plačilo prej nego blago do-
spe. (n. pr. pri povzetju).

8.) V slučajih, ki niso upoštevani v tej
naredbi, odločuje generalni inspektorat.

9.) Nakup deviz: Ker je v interesu sta-
bilizacije naše valute, da se povprašava-
nje po devizah enakomerno razdeli, da se
ne nakupijo prevelike zahteve na posame-
ne devize, je potrebno vsa dovoljenja za
nakup deviz v sporazumu s strankami ter-
minirati (dati za določen rok) in večje

zneske razdeliti na več dni, ozir. na več
tednov. Ako stranka potrebuje n. pr. en
milijon češkoslovaških kron, more teden-
sko kupiti samo dvesto do dvestopetdeset
tisoč češkoslov. kron. Prevelike zahteve
na prim. v češkoslov. kronah in italijan-
skih lirah, kakor so se pojavile v zadnjih
dneh, so vplivale nepovoljno na kurz teh
deviz na našem in tudi na svetovnem tr-
gu. Ta potreba se mora od deviznega od-
bora deviz razdeliti tako, da se jo zado-
volji brez velikega pretresa na naših borz-
ah. Generalni inspektorat bo kar najhitreje do-
stavil to naredbo vsem odborom. Finan-
čni minister: Kosta Kumanudi.

Tako se glasi ta važna naredba, ki jej
želimo tudi najhitrejšega uspeha. Moramo
se sicer zopet pritožiti in sicer izključno na
naslov finančnega ministrstva in je vpra-
šati, zakaj da je ta velevažna njegova na-
redba na uradnem potu in potovanju še le
sredo (18. t. m.) zjutraj prišla v Ljubl-
lano! Izšla je že dne 16. t. m. In neki za-
grebski listi, po katerih jo je posnelo tudi
slovensko časopisje, so jo priobčili že — 15.
t. m.! Ker se vsaki dan rešujejo obilne pro-
šnje pri našem kurznem odboru v Ljubljani
in ker ta devizni odbor mora vendar na
uradnem potu sprejeti nove postavne pre-
pise, predno jih more in predno naj jih
začne uporabljati pri poslovanju, je jasno,
da fin. ministrstvo tudi v tem slučaju ni za
pravočasno potrebno uradno sporočilo po-
skrbelo na tisti način, kakor to zahtevajo
sedanje itak težavne valutarne razmere, ki
se s takimi neumljivimi nerodnostmi —
edno tako se mora pravilno označiti ta
neverjetnost zamude — le še bolj otežujejo
brez vsake potrebe, pa tudi brez tistega
pravega, zdravega razumevanja, katero si
že davno želimo in je hočemo vpeljati mi
na vsestransko točnost navajeni Slovenci
in navdušeni Jugoslovenci.

— g. Naročila po 2. septembrom in nove
devizne odredbe. Mnogi trgovci so v se-
ptembrom izdano odredbo generalnega in-
spektorata 1. br. 14252 tolačili napačno ter
naročali blago v inozemstvu tudi še po 2.
septembrom, pa ga bi ne bili smeli. Da se to
blago, ki sedaj dohaja in leži na postajah,
carinaricah ali pri špediterjih, more vsaj
ocariniti in iztovoriti, da je po novih deviznih
odredbah odborom dovoljeno za to že do-
spelo blago izdati dovoljenje uvoza brez
pravice nakupa devize, toda z izrecno pri-
pombo, da je to dovoljenje uvoza izdano
brez obveznosti za kasnejši nakup deviz,
ker bo nakup deviz za te primere urejen z
novim pravilnikom. Tudi je strankam takoj
prilavil vse po 2. septembrom t. l. naročeno
blago, ker se pozneje ne bo uvaževala nobe-
na njihova prošnja in razlog. Ker gre
torej samo za že naročeno blago, in se niti
to ne bo vpoštevalo, če se ne prilavi takol,
se bodo tem manj vpoštevala nova naroči-
la. V lastnem interesu trgovcev je zatorej,
da do nadaljnjih odredb ne naročajo nobe-
nega blaga v inozemstvu. Za industrijo, ki
rabi mnogo razne snovi itd., da more vzdr-
ževati obratovanje, obsejajo nove devizne
odredbe izjemna določila.

— g. Ljubljanski trg. Padanje cen
napreduje dalje. Današnja cena moki 00
23 K, 0 22 K, št. 1 20 K; Mestna apro-
vizacija prodaja moko za eno krono
ceneje pri kg. Povprečna slanina brez
kože 100 K, riba in salo 110 K, mast je
padla na 112 K kg. sladkor kristalni 60
kron, v kockah 70 K. Krompir po de-
želi povečini 5.50 kg. Ljubljanska deta-
lna cena 6 K. Zelje v glavah 2 do 2.50
kron kg. kisljo zelje 12 K kg. kislja repa
8 K. Oboje zelje prejšnjega izdelka.
Meso je ostalo na cenah prejšnjega teden-
a. Cena kruha pretečeni teden je bila
24 K za kg belega kruha v štručah in
hlebcih, navadna žemlja, težka 6 dkg.
2 K. Občinstvo se pritožuje nad vi-
skimi cenami manufakturnega blaga,
ki ne odgovarja današnjemu stanju di-
narja. To blago je nabavljeno v pre-
težni večini v prejšnjih mesecih ob ne-
ugodnem stanju našega denarja. Šele
ko pride v državo znatnejša množina

— g. Tiz z usnjem in surovimi kožami.
Ljubljana, 20. oktobra t. l. Cene usnja so v
preteklem tednu zopet nekaj popustile.
Vsled tega je postala kupčija živahnejša.
Posebno trgovina na drobno je pod vpli-
vom večtedenskega vlažnega vremena
dobro zaposlena. Ker je iz različnih okoli-
ščin posneti, da se naša valuta začinja sta-
bilizirati, lahko pričakujemo, da se bo so-
daj razvijal promet z usnjem, akoravno ne
premagajo, pa vendar v normalnem teku.
Notiramo sledeče cene: Spodnje usnje na
kg: vache — podplati v polovinah 280 do
300 kron, vache-kruponi, lahki, 430 K, vache
— kruponi, težki, 450 K, okrajevne
(afurni) 170 do 180 K, vratovi 190 do 200
kron, notranjki 200 do 220 K. Vrhnje usnje:
za kg: črne gladke teletine 1½—2 560 do
580 K, rjave teletine 1½—2 580 do 600 K,
črni gladki kipi 3—4 440 do 460 K, črne
gladke kravine 6—7 380 do 400 K, rjave
kravine 6—7 420 do 440 K, boksteletine na
za 1 kvadrat 90 do 95 K, boksteletine na
za 1 kvadrat 80 do 85 K. Te cene veljajo
za večje odjeme in proti takojšnjemu pla-
čilu. Surove kože notirajo: goveje, lahke,
50 K kg. goveje, težke, 70 K kg, telečje ko-
že 60 kg.

— Hmelj. Nürnberg, 17. oktobra.
600 bal prodanih, cene za prva čvrstješa.
— Nürnberg, 18. oktobra. Živahen
promet, cene za 3000 Mk višje, 450 bal pro-
danih.

— g. Svinjska mast. Oddelek za
socialno politiko pokrajinske uprave v
Ljubljani, odsek za javno pomoč raz-
glašja: »Gospodarska Zveza« v Ljub-
ljani prodaja dobro ameriško svinjsko
sko mast po 104 K 1 kg na debelo.

— g. Dobava ovsa. Komanda Savske
Divizijske oblasti v Zagrebu naznanja, da
se sklenejo dne 26. oktobra t. l. ob 10.
dopolodne pri intendanturi komande Savske
Divizijske oblasti v Zagrebu pisane ne-
posredne pogodbe za dobavo ovsa za raz-
ne garnizije (skupno 327.000 kg ovsa). Pred-
metni oglas je v pisarni trgovske in obr-
niške zbornice v Ljubljani interesantom na
vpogled.

— g. K uvozu jugoslovenskega vi-
na na Češkoslovaško. V včerajšnji no-
tici o uvozu jugoslovenskega vina na
Češkoslovaško se je vrtila pomota
glede dovoljenja uvoza, ki je označen s
150 hl vina. Dovoljen pa je v resnici
uvoz 15.000 hl našega vina na Češko-
slovaško.

— g. Gospodarski stiki med Češkoslo-
vaško in Madžarsko. V Budimpešti se je
mudilo češkoslovaško odposlanstvo v svr-
ho vzpostavitev gospodarskih stikov med
obema državama. Pogovori so potekali
ugodno. Zadnje čase je prišlo na budim-
peštanski trg češkoslovaških usnjenih izdel-
kov v vrednosti 300 milijonov. Bili so mno-
go cenejši od madžarskega blaga. Vse je
bilo prodano na mah. Madžarska potrebuje
najraznovrstnejše železne izdelke, katere
bo nabavljala iz Češkoslovaške. Ker skup-
ni pridelek krompirja na Madžarskem ne
pokrije domače potrebe, se vrše pogajanja
za uvoz krompirja iz Češkoslovaške, ki za
je letos silno mnogo pridelala.

— g. Špediterjski tečaj v Zagrebu. Po
naredbi pokrajinske uprave, oddelka za
prosveto in vero v Zagrebu, se odpre na
kr. trgovski akademiji v Zagrebu večerni
špediterjski tečaj. Tečaj se bo vršil zvečer
od 7—9 in pol v prostorih akademije. Pre-
davalce so bo: železničarstvo, parobrodar-
stvo, carina, pošte in brojarji, prometni
zemljepis, narodno gospodarstvo, špediter-
stvo z ozirom na skladišča, korespondenco
in terminologijo, šped. knjigovodstvo in
trg. aritmetika ter trgovsko zakonodajo.
Vpis se začne dne 16. t. m. Prospekti se la-
hko dobijo pričenši s 16. t. m. pri ravnatel-
stvu trg. akademije in Svezu špediterjev
kraljevine SHS. Prilaz D. Deželica 75.

NARODNA SKUPŠČINA

VOLITEV PREDSEDNIKA NARODNE SKUPŠČINE. — PREDSEDNIK DR.
EDO LUKINIČ IZVOLJEN S 122 GLASOVI OD 225.

— Beograd, 21. oktobra. (Izv.)
Zaradi dolgotrajnih pogajanj med de-
mokrati in radikalci se je včerajšnji za-
9. dopoldne napovedana otvoritvena
seja drugega rednega letnega zasedanja
zavlekla kar za čeli dve uri. Ob 11. so
se sestali v zbornici poslanci. Pred
otvoritvijo se je poslanec Risto Oda-
vič predlagal, da se naj izvoli za začas-
nega predsednika najstarejši poslanec,
to je Tomo Orahovac. Predlog je zbor-
nica z odobravanjem sprejela. Začasni
predsednik se je zbornici zahvalil za
izkazano čast ter odredil, da se dolo-
čijo štirje začasni tajniki. Po izvolitvi
tajnikov je predsednik takoj zaključil
in odredil z ozirom na parlamentarno
situacijo, da se seja ob 16. dopoldne na-
nahuje z edino točko dnevnega reda:
Volitev predsednika narodne skupščine.

VOLITEV PREDSEDNIKA.

Za 16. uro določena seja se je zo-
pet močno zavlekla zaradi pogajanj
med demokrati in radikalci. V parla-
mentu so z nestrpnostjo pričakovali iz-
ida radikalno — demokratskih pogajanj.
Okoli 20. se je bliskovito raznesla po
parlamentu vest, da je dosežen spo-
razum med obeh vladnih strankama.
Začasni predsednik je takoj nato
sklical plenarno sejo. Pozval je poslan-
ce, da zasedajo svoja mesta in odredil
volitev predsednika narodne skupščine.
Zemljoradnik Vojislav Lazič je pred
pričetkom volitev zahteval besedo. —
Predsednik mu je ni dal. Tajnik posl.
Skupščine je določil izmed poslancev 4
skrutinatorje za pobiranje in štetje gla-
slovnic. Poslanec Arapič je čital po-
samna imena poslancev, ki so nato od-
dajali v zaprtih kuvertah glasovnice v
volilno žaro. Med volitvami je vladala
v vseh skupinah velika napetost in del-
na nervoznost. Nestrpnost po pričakovali
poslanci izida volitev.

Predsednik je po končanem skrutni-
niju kratko naznanil izid volitev.
Glasovalo je 225 poslancev. Od teh
oddanih glasov je prejel 124 dr. Edo Lu-
kinič, 88 dr. Ivo Ribar, 11 Vojislav La-
zič in 2 glasovnici sta bili oddani
prazni.

Po objavi volilnega rezultata je v
središču nastalo navdušeno ploskanje in
odobravanje. V opozicijskih vrstah,
posebno med klerikalci pa so se pojavili
klici protesta in ogorčenja.

Novoizvoljeni predsednik dr. Edo
Lukinič je tako zasedel predsedni-
ško mesto. S protesti in ogorčenji so
klerikalci zapustili sejno dvorano, v
kateri je ostal edino le kler. poslanec
Barič, ki je neprestano vsklikal in
sramotil Lukiniča.

Dr. Edo Lukinič je v smislu poslov-
nika kratko izjavil, da sprejema pred-
sedstvo ter obljubil, da bo vse posle
vodil točno v smislu poslovnika in da
bo postopal objektivno. Po tej izjavi je
predsednik zaključil sejo.

Današnja seja je določena za 9.
dopolodne z dnevnim redom: volitev
dveh podpredsednikov in štirih tajni-
kov.

RAZVOJ DEMOKRATSKO-RADI- KALNIH POGAJANJ ZA PRED- SEDNIŠKO MESTO.

— Beograd, 21. oktobra. (Izv.) V
parlamentu je bilo včeraj ves dan vrlo
živahno. Vse debate, konference, vsa
pogajanja in posvetovanja so se osre-
dotočila na vprašanje volitve predse-
dnika narodne skupščine in na eventual-
ne posledice, ki bi jih imel izid volitve
za nadaljni razvoj parlamentarne situa-
cije oziroma na demisijsko vlado.

Ob 10. dopoldne se je sestel demo-
kratski klub k seji, na kateri je razmo-
trival položaj, ki je nastal zaradi sklepa
radikalnega kluba, da ne voli dr. Ri-
barja za predsednika. Klub je poveril
Ljubo Davidoviča, Pečiča in Wilderja,
da ponovnokrat sporoče radikalcem
stališče demokratov.

Ob 3. popoldne so se pričela poga-
janja med demokrati in radikalci. Na
tem sestanku so v neobvezni obliki raz-
motrili različne propozicije za rešitev
krize. Nekateri radikalci so stavili pred-
log, da naj prevzame predsedstvo nar-
odne skupščine minister dr. Krstelj in
da naj postane dr. Ribar minister ver.
Dalje je bil stavljen tudi predlog, da se
naj izvoli dr. Ribar za začasnega za pred-
sednika narodne skupščine, dokler se
ne izvede rekonstrukcija vlade. Tež-
koče pa so nastale tudi v tem, ker je
Ljubo Davidovič smatral, da bi odstra-
nitev dr. Ribarja s predsedniškega me-
sta pomenila tudi njegovo obsodbo ra-
di udeležbe na zagrebškem kongresu.

Radikalci pa so ga pričeli prepričevati,
da je velika razlika med njegovo ude-
ležbo na kongresu in udeležbo Ribarje-
vo kot predsednika parlamenta. Po dol-
gih posvetovanjih je radikalni klub
končno jasno izjavil, da radikalci ne
morejo odobriti kandidature dr. Ribar-
ja, ker je Pašić izjavil, da je primoran v
slučaju Ribarjeve izvolitve takoj podati
demisijsko celokupne vlade.

Po tem sestanku so delegatje odšli
zopet v svoje klube, kjer so se razvile
dolgotrajne debate. V demokratskem
klubu so vsi poslanci obirno in živahno
razmotrili vse posledice ter je konč-
no prodrl nazor da je po dvakratni so-
glasni izvolitvi dr. Ribarja za kandidata

vseh drugih novin, ki se poslužujejo
smrtne kose in z njo uspešno dvigajo
svoj ugledni nivo.

Smrtna kosa! O, človek, kakor
cvetka si na livadi — rdeč petelinček
ali rumen petelinček ali modri petelin-
ček! Odreže te smrt kakor kosa rdečo,
rumeno in modro cvetko, in odrezen
usahneš. Posuše se pokošene cvetke,
da služijo živadi za krmo. To zahtevajo
načela racionalnega gospodarstva.

Pokosila me je bridka smrtna kosa
in zdaj me ni več in ni mi treba po-
zdravljati gospoda inspektorja Navra-
tila, nič več mi ni treba plačevati na-
ročnine za Dimnikarski vestnik in čla-
narine za Društvo poštnih oficijantov.
Zahvaljena bodi, o smrtna kosa!

Gospoda Navratila pravzaprav ne
poznam. Prvič sem ga pozdravil v
zmoti, mislil sem, da je nekdo drugi.
Potem sem ga pa pozdravljaj še na-
prej, ker me je bilo sram nehati. Sino
pa je vendar le pozdravljati nezname
ljudi, neumno se vidi tako pozdravlja-
nje!

In Dimnikarski vestnik in Društvo
poštnih oficijantov — res ne vem, ka-
ko da sem jim postal naročnik oziroma
društvenik. Toda plačujem že nad
dvajset let naročnino oziroma članari-
no in ni lahko odkloniti nadaljnjega
plačevanja brez tehtnega razloga.

Seveda, zdaj je vsemu konec, ko
me je pobrala neizprosna smrtna kosa
in mi že sveti večna luč. Jako mi je
žal, toda ni pomoči in prizadeta gospo-
da upoštevaj položaj brez daljnega ob-
vestila in me črtaj v svojih knjigah!
Sicer ni težko biti človeku mrtev,
ako ima prijetno zavest, da ne zapušta
za seboj vrzeli. Brez take zavesti se-
veda je huda smrt.

O moji bratje SHS, o moje sestre
SHS, ki ljubite domovino SHS — ko jo
ljubite, nikarte jo žaliti! In bi jo žalila
vaša smrt. Če bi zapuščala vrzel. Po-
slušajte me, ki vam kličem, rešen ze-
meljski spon, z one strani groba: Vse
svoje dejanje, vse svoje nehanje urav-
najte tako, da vas domovina pogrešala
ne bo! Zgledujte se ob slavni zgledih,

ki so preminili in niso s smrtno svojo
koso vzemirili nikogar in ničesar, ra-
zen pogrebnege zavoda. Slava njihove-
mu spominu! Domovina se hvaležno
klanja njihovemu pepelu.

Mene domovina ne pogreša, na raz-
položenju sem bil vladni svetovalec,
pa me ni za svet vprašala nikoli. Skoraj
nikoli! Enkrat samkrat me je na cesti
ustavila uradna oseba, takorekoč do-
stavljalec, in je želela mojega sveta,
kam naj krene korake, da pride na Mi-
šičevo cesto. Priznam, da nisem vedel
in nisem ustregel. Ali sta tisti hip sta-
la poleg moje blagopokojne zemeljske
malenkosti en magistratni in en policijski
ravnatelj in tudi nista vedela in je
sploh bilo odveč tisto vprašanje, ko
smo z vladnim dostavljalcem vred stali
takrat baš na Mišičevi cesti. Nič za to!
Na razpoloženje pa sem vedno bil vlad-
ni, toda se mojega sveta ni poslužila
vlada: ni me pogrešala in me ne bo. O
kako sladka je taka zavest!

Ta stvar je torej v redu.
In tudi drugo je vse v redu.

Le na razglednico še nisem odgo-
voril, ki sem jo bil prejel z Bleda.

In moje knjige me nekoliko skrbje.
Imam jih tri omare in štiri police in
na pisalni mizi so, na pianinu so, na
omarah in pod posteljo. Pod streho pa
jih imam v štirih zabojih.

Te pod streho bodo požrle podga-
ne, te knjige mi ne delajo preglavice.

Ali z onimi ne vem, kaj bo, ki so
v stanovanju. Tako se mi zdi — kar jih
je leposlovnih, jih bo žena nevtolažna
moja vdova, razprodala. Pa žena ne
pazi, in če je delo v treh knjigah, rada
najprej posodi zadnjo knjigo. In jih bo
posodila damam, ki bodo mirno brale
tretjo knjigo in ne bodo zapazile, da so
pričele roman brati na koncu. In bo to
kolikor toliko v kvar literaturi!

Drugače pa, kakor rečeno, neiz-
prosna moja smrtna kosa ni napravila
posebnih neprilik in je ostalo vse pri
starem.

In kar se tiče honorarja; honorar
mi lahko pošlje slavno uredništvo slej
kakor prej na stari naslov,

Fr. Z:

Smrtna kosa.

Nenadno je umrl gospod Fridolin
Zolna, vladni svetovalec na razpolo-
ženju. Neizprosna smrtna kosa ga je
pobrala baš od obeda, ki ga je užival
v krogu nevtolažne svoje vdove, dame
v najlepših letih z dobro ohranjeno
opravo za tri sobe, in sredi hvaležnega
potomstva. Zadnje njegove besede so
bile, da vence hvaležno odklanja in da
prosi tihega sožalja. Položil je žlico na
krožnik, si obrisal usta in izdihnil svo-
jo dušo, ki bi jo bilo označiti za plemen-
ito, da ni ustava plemstva ukinila. Ne-
bo ga je vzelo med svoje krilce.

Rainki Fridolin Zolna, to sem jaz.
Pretresljiva vest o neizprosni smrtni
kosi se tiče moje lastne, žal, prezgodaj
preminule malenkosti in je »smrtna ko-
sa« jako lepo izraz. Mislil, da se zara-
di same »smrtni kose« izplača umreti
in da gre novinarju, ki jo je prvi zapi-
sal, nevenljiva zaslug, pa bi mi še po
avtorskem pravu tudi tatljenje od

— g Važen moratorij dekretiran od italijanske vlade. Da bo naša javnost na jasnejši način videla, da je Italija, ki je v kronah napravila osebam v Italiji, podajamo v naslednji glavni določbe italijanske moratorne odredbe z dne 14. maja 1922, št. 939: Do nadaljnjih odredb, izjemnih določb, ki obstojijo ali bodočih mednarodnih pogodb, so nedopustne vse tožbe, ki gredo za tem, da se izvršijo obveznosti, izražene v avstro-ogorskih kronah in ki so nastale iz bodisi katerega naslova, tudi če izhajajo iz pologa na banki in ki so bile sklenjene pred 10. aprilom 1919 med fizičnimi ali juridičnimi osebam, trgovskimi družbami ali ustanovami javnega prava, katere so imele dne 18. julija 1922 svoje bivališče (sedez) na eni strani v mejah Italije, na drugi strani v mejah Poljske, kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ali Romunije. Pri obveznostih, sklenjenih od podružnic trgovskih družb ali drugih juridičnih oseb, je merodajen sedež podružnice. Moratorij velja tudi za tožbe, ki so že v teku in se ima to uradno ugotoviti. Ugotovitvene tožbe, ki gredo le za tem, da se dokaže obstoj terjatve, nadalje začasne odredbe in izvršbe v varstvo pa so dopustne. Doba moratorija se ne bo štela v dobo zastaranja.

— g Ukinjenje naplata državnih trošarin na parafin, cerosin in stearin. Ker se je pojavilo vprašanje, če se mora naplačevati pri uvozu parafina držav. trošarina pri carinarnicah, ako poda uvoznik na deklaraciji izjavo, da bode iz le-tega izdeloval sveče, je dalo Ministrstvo financ SHS Generalna direkcija carin poslušno z dne 4. oktobra 1922 D. Br. 60.744, ki se glasi: Ker parafin, cerosin in stearin niso trošarinski predmeti, marveč surovine za izdelovanje trošarinskih predmetov, bodo carinarnice pri uvozu navedenih predmetov naplačevanje državnih trošarin ustavile, a obvestile o vsaki izvršeni uvozni odpremi Finančno kontrolo odnosno trošarinsko oblast z navedbo: kdo je uvozil, kdaj, po kateri direktili in katero količino blaga in da na to ni bila naplačena trošarina. S tem se konča razpis D. Br. 39.748 od 20. julija 1921.

— g Ponesrečena špekulacija. Newyorški »World« prinaša zanimive podatke o ponesrečeni špekulaciji ameriških državljanzov z nemško marko. Do 10 milijonov Amerikancev je kupilo nemške vrednostne papirje v nadi, da na ta način zaslužijo lepe denarce. Okrog 960 milijonov dolarjev so izdali Amerikanci v ta namen. Lahko si je misliti njihov obup, ko kupljene marke danes ne stanejo več kot 50 milijonov dolarjev.

— g Zvišanje delniškega kapitala pri »Bankverein«. Dunaj 19. oktobra. Dunajski »Bankverein« je sklenil zvišati akcijski kapital od ene na dve milijardi in sicer bo izdano najprej 1.250.000 novih akcijskih znesku 500.000.000, ki participirajo znesku 1923. leta in se predložijo akcionarjem v razmerju 2 proti 1. V ostalem je bil pooblaščen upravni svet izvršiti transakcije glede zatiranja akcijske po svojem uvidevanju.

Dopisi.

O politični organizaciji Nemcev na Stajerskem nam pišejo iz Ptuj: V številki z dne 15. t. m. govorite o organizaciji Nemcev na Stajerskem. V notici se navaja ime »Valentin Spruschina«, privatni uradnik. Osebe tega imena ni v Ptuj, pač pa se nahaja tukaj mehanik in hišni posestnik Valerijan Spruschina. Ta je sin očeta Čeha, ki se je svoje dni priselil v Ptuj, in matere Slovenke iz Haloz. Valerijan Spruschina je obiskoval šole, ko so delovali na vseh šolah in tudi na gimnaziji učitelj, ki so bili brez izjeme najhujši germanizatorji in zatraci slovenskega življenja! To se je godilo ves čas, ko je v Ptuju paševal pek Orni. Ko je izbruhnila vojna, je znal Spruschina sam in s pomočjo svojega posebnega protektorja Orniga stvar tako sukati, da se je kmalu rešil fronte, ako je sploh okusil. Tako je mogel kot mešetar za mestno občino in v imenu mestne občine nakupovati razna živila, katere so se potrebovala za aprovizacijo mesta, pa tudi za dajave, oz. prodajo drugam. Možno imel težke službe, pač pa dosti prilike, da je tudi zaslužil, da je pomagal zaslužiti tudi drugim osebam, katere so stale pod zaščito župana Orniga in vsega mogočnega predstojnika mestnega urada Gürtlerja. Lahko bi se trdilo, da je takrat obstajala v Ptuj tih družba, ki je dala napraviti na vseh vratih mestnega urada napise: »Gott strafe England« — kupovala pa je po vagonih živila z denarjem, ki je bil last mestne hranilnice! Agitirali so vsi tudi za podpisovanje vojnega posojila; ravnatelj hranilnice, Nemec Kasper, kateri še danes uraduje, je nastopal kot bančni izvedenec ter je na zborovanjih priporočal vojno posojilo, kakor da bi bil dobil provizijo! Kasper je miren, Spruschina pa hoče zopet nastopiti proti Slovincem! Politične stranke naj se spomnijo, kaj imajo proti njemu ukreniti, da mož nima pot do svoje delavnice! Takim ljudem se ne sme priznati!

Otvoritev vrtnarske razstave.

Ljubljana.

Danes ob 10. dopoldne je najstarejši slovenski vrtnar g. Alojzij Korzika ob navzočnosti številnih zastopnikov vlade in oblasti otvoril vrtnarsko razstavo. Otvorila jo je v svojem govoru omenil, da je minulo 20 let, odkar se je vršila prva vrtnarska razstava v Ljubljani. Pozdravil je navzoče zastopnike vseh oblasti in s trikratnim »Zivio!« vzklikom nazdravil kralju in kraljici. Kot zastopnik pokrajinske uprave je podnamestnik dr. V. Baltič izjavil, da se letošnje leto lahko imenuje leto gospodarskih triumfov. Številne obrtne razstave, Ljubljanski velesej in sedaj vrtnarska razstava, dokazujejo, da se slovenski industrijec in obrtnik zavedata svoje naloge. Važnost vrtnarstva je neprecenljiva. Že Valvazor dokazuje v svojih popisih, da je bila Ljubljana mesto vrtov, kjer so rasle dehtne oranje in citrone, poleg razkošnih cvetlic. Vrtovi so pljuča mesta in treba je, da se vrtnarstvo v vso vremo pospešuje. Koncem svojega govora je čestital prirediteljem razstave in želel najlepšega uspeha. V imenu zastopstva trgovine in industrije je pozdravil razstavo dvorni svetnik dr. Rudolf Marš, v imenu Trgovsko - obrtne zbornice predsednik Ivan Knez in v imenu Zveze gremiljev slov. trgovcev predsednik Iv. Jelačin ml. Nato so si gostje ogledali razstavo. Pri otvoritvi so bili dalje navzoči: gen. konzul Češkoslovaške dr. Otakar Beneš, mag. komisar vl. svet. dr. Bogomil Senekovič, delegat min. fin. dr. Karol Šavnik, konzul avstrijske republike dr. Herbert Troll - Oberfell, policijski ravnatelj dr. Guštin, italijanski delegat Deomelli ter mnogo zastopnikov gospodarskih organizacij in oddelkov dam. Razstava sama je krasna. Človeku, ki stopi notri, se zdi kot bi stopil v raj miniaturne oblike. Narava se tu prikaže človeku v vsej svoji razkošnosti — pogled na njo je vreden čopiča slikarja. Razstavljeno je zelo sprotno, tako, da je ob straneh prosta pot v obliki cipele. Na sredi sta dva kroga in oblika podkve, vse stvarjeno iz rož. Razstavilo je devet vrtnarjev, ki po pestrosti in lepoti razstavljenega prekašajo drug drugega. Razstavljali so: Viktor Korzika, Ivan Bizovičar, Ignacij Štrekelj, Viktor Balt, Anton Ferant, Franc Herzmannsky, Matija Kešč, Iv. Šimenc in Pavel Šimenc. Teh devet mojstrov je ustvarilo ne strahotne, se slikih stroškov v kratkem času ogromno delo, ki ne bo ostalo brez sadu.

Slovenski Javnosti!

Obratimo se na vse prijatelje našega gledališča in umetnosti s nujno prošnjo. Podpisano »Udruženje gledaliških igralcev« mestni odbor Ljubljana namerava v doglednem času postaviti nagrobni spomenik I. Bošnjaku in A. Verovšku.

Igralec živi samo na odr. Svet ne vpraša, odkod je prišel in kadar neha igrati, ga sicer pogrešajo... pa kmalu pozabijo. Ko pade zadnjikrat zagrnjalo, je odigrana poslednja igra... svet pa živi naprej. Orh bi bil od sedanje generacije, ki je uživala ta dva velika umetnika, ako bi jih tako kmalu pozabila. Dajmo jima vsaj to, kar imajo vsi drugi po smrti: skromen nagrobni spomenik. Kajti ta dva moža sta bila mnogo več kakor večina drugih ljudi: živela in trpela sta zato, da so se zabavali drugi ljudje. Dve klasični maski vselega smeja in dosmrtnega obupa sta bila. Verovšek je bil prisrčen, kmečki, široki smeh, samo ljubo božje zdravje, planinski zrak, poštna gorjarska rthovina, bahavi, robati cvetkar, ki je iz rokava stresal žale, sočne kot sveže jabolko, zabaval staro in mlado, šala in smeh, ki je bil tako naš, zdrav in krepak — kakor, da se je v njem smejala sama naša zemlja in naš ljubi rod. Vse svoje življenje je zabaval ljudi in jih vspravljal v smeh — samo enkrat do joka, ko je umrl.

V Bošnjaku je kljubovalo prevarano junaštvo neizprosnosti usodi; bil je večni trpin, popotnik, kralj in berač; ni se smejal, če pa se je, je bilo to roganje sreči, v katero ni verjel, možak kot je bil, ni lokal, če pa je solza orosila njegovo oko, je bila ta solza težka in krvava, kot da se jo izplačali celi rodovi. Večen beg pred nezbežnim je bilo njegovo življenje; predstavljal je nemo muko, brezupen boj, sredi poleta uničene upe, nade in prevare človeškega srca — šele kot stavec se je zgrudil in v onemogočem obupu prosil: »Spustite zagrnjalo!«

In padlo je zagrnjalo poslednjikrat. Igra teh dveh naših velikih mož je bila končana.

Ni veliko, če jima postavimo nagrobni spomenik. Je samoočebni umetna dolžnost vsaj tistih, ki so se smejali, lokalni in trepetali, kadar sta ta dva velika igralca živela svoje junake po naših odrih. Spomenik naj nam bo spomin tistih lepih časov začetka in obenem klasične sloven. igralstva. Spomin naj bo kakor most, ki veže preteklost z bodočim, dolžna pilseta napravim umrlim in nič manj — veselo upanje v bodočnost.

Podpisano »Udruženje« zbira v to svrhu prispevke in bo nudilo vsem častilcem Bošnjaku in Verovšku se posebej priliko, da se odzovejo našemu klicu.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1922.

Udruženje gledaliških igralcev z Ljubljano.

Politične vesti.

— Odnosaji med Davidovičevim in Pribičevičevim skupino. Beogradsko »Vreme« piše, da so ostali odnosaji med Davidovičevim in Pribičevičevim skupino tudi po demokratski resoluciji isti, kakor so bili prej. Harmonija se ni mogla vzpostaviti. Tolmačenje resolucije je, kakor se zdi, razmerje med obema skupinama še bolj ohladilo. Resolucijo razlagate obe skupini na svoj način in v svojo korist. Tako je Svetozar Pribičevič takoj po sprejetju resolucije obvestil telefoničnim putem svoje zaupnike v Pančevu, da je zmogala centralistična desničarska struja in jih pooblastila, da naj tako obveste organizacije v Banatu. To obvestilo so dobile tudi nekatere organizacije, v katerih prevladuje Davidovičeva skupina. Zato so osebno zahtevali od Davidoviča, da naj protestira proti takšnemu postopanju. Davidovič ni hotel tega vprašanja sprožiti, da položaja še bolj ne poostri. Iz teh podrobnosti je razvidno, da še vedno tli žerjavica pod pepelom in da pride v kratkem do novih konfliktov med Davidovičevci in Pribičevci.

— Shod v Preserju. »Slovenec« trdi, da je naše poročilo netočno in da je shod končal z velikim uspehom za SLS. Naj torej pove, zakaj jo je popihal posl. Gostinčar in zakaj je pospravil obe resoluciji! Pove pa naj tudi, zakaj je atek na Kušarjeva izvajanja molčal? To so dejstva. »Slovenec« pisarjenje pa prazne besede, ki so po klerikalni morali identične z lažjo.

— Bolgarska za sporazum z Jugoslavijo. Iz Sofije poročajo: Takoj po svojem povratku iz inozemstva je sklical ministrski predsednik Stamboliski minist. svet, na katerem je poročal o uspehih svojega potovanja v Ženevo in Prago. Govorec o zunanjih politikah je povdarjal zlasti potrebo, da se Bolgarska čim napreje sporazume z Jugoslavijo in s tem pridobi njeno pomoč, da se bo lahko udeležila orientske konference. Da pokaže svojo resno voljo za zblizanje z Jugoslavijo, je Stamboliski ukazal najenergičnejše odredbe proti četničkim organizacijam, ki vznemirjajo Makedonijo.

— Borba za predsedniško mesto v Narodni skupščini. Kakor je znano, je kandidat Ljube Davidovič za mesto predsednika Narodne skupščine, dosežani predsednik dr. Ivan Ribar. Te kandidaturi pa se protivoj radikalci baje zato, ker se je dr. Ribar udeležil zagrebškega kongresa. Proti dr. Ribarjevi kandidaturi pa je v demokratskem klubu tudi, kakor poročajo beogradski listi, Svetozar Pribičevič. Pribičevič ima za to mesto svoje kandidate, in sicer na prvem mestu dr. Lukinica, na drugem mestu dr. Marinkovića, na tretjem mestu Žarka Jakšića. Toda s temi kandidaturami v demokratskem klubu ni prodri, saj je znano, da je demokratski klub skoraj soglasno sprejel kandidaturu dr. Ribarja.

— Naša trgovska delegacija na Poljskem. V varšavski Malinovi dvorani je priredil poljski minister za zunanje zadeve Narutowicz svečan obred na čast jugoslovenski trgovski delegaciji. V nedeljo zvečer je priredil poslanik naše kraljevine v Varšavi Simić na čast delegaciji rout, ki so se ga udeležili poleg članov delegacije tudi zunanji ministri Narutowicz z vsemi uradniki ministrstva, zastopniki listov itd. Trgovinska pogajanja bodo končana prihodnje dni.

— Invalidi se ne udeležijo kumanovske proslave. »Politika« poroča, da je sklenilo invalidsko udruženje, da se ne udeležijo kumanovske proslave, češ da vlada troši ogromne vsote za slavo mrtvih junakov, ni pa storila ničesar, da preskrbi njihove družine in žive tovaršice, ki imajo vso pravico, deliti narodno zahvalo. Ob priliki kumanovske slavnosti nameravajo invalidi sklicati letno zborovanje, kjer bodo protestirali proti postopanju vlade.

— Radek o premirju v Mudaniju. Radek piše v »Pravdi«, da je premirje v Mudaniju ojačilo Turčijo v Mali Aziji in vzhodni Trakiji, angleškemu imperijalizmu pa je prepustilo močno pozicijo v Dardanelah. Protokol konference je v veliko škodo Turčiji, ker je Angleška pridobila Francijo, da se postavi na njeno stališče. Turčija bo premagala to oviro le tedaj, če se upre zavezniškom z združenimi močmi ruskega in turškega delavstva.

— Kdo je zažgal Smirno? Franklin-Bouillon je govoril ob svojem prihodu v Pariz s francoskimi novinarji o raznih svojih vtiskih v Mali Aziji. Med drugim je na vprašanje, kdo je zažgal Smirno, odgovoril odločno: »Grki!« Pristavil je takoj, da ima dokaze za to. Tekom grškega umika se ni prizaneslo niti enemu mestu, katero so imeli poprej Grki zasedeno. Grški vojaki so sistematično požigali, podirali in masakrirali ljudi. 110.000 hiš je bilo požganih po ravninah in po gorovju v Anatoliji. Nad 1 milijon Turkov je brez strehe, Magna-

zija, ki je zelo lepo in prijetno mesto, je šlo 11.000 hiš. Zgorelo jih je 10.000. Večji del prebivalstva je bil masakriran, drugi so zbežali kamor so mogli. Razni drugi kraji predstavljajo samo kup pepela. Kakor so delali s temi mesti, tako so storili tudi s Smirno. Francozi so videli, kako je neki poveljnik grških čet vodil skupino vojakov s sodi, polnimi petroleja. Grški vojaki so divjali, ubijali in požigali, sploh so se obnašali še huje kot nemški vojaki v svetovni vojni.

— Hudi francoski napadi na Lloyd Georgea. »Temps« primerja Lloyd Georgea z Bismarckom: Ko je angleško brodogradnja leta 1878. udrlo v Dardanele, ne boje se nevarnosti, da izzove vojno z Rusijo, je prevladovalo v Evropi »Bismarckovo vprašanje«. Danes stoji Evropa pod vplivom »Lloyd Georgejevega vprašanja«. Ta primera sicer Lloyd George na Angleškem ne bo škodovala, ali »Temps« meni, da mora Lloyd George v kratkem opaziti, da današnji dan ne sme nihče brez kazni napisati na svojo zastavo imperijalizma ter da se Angliji ne posreči, da bi se mogla na bodoči mirovni konferenci pokazati za gospodarico Dardanel, kakor gospodari že v Gibraltarju in Suesu. Sodbe drugih listov izzvenjavajo za Lloyd Georgea sploh neugodno. Predbacivajo mu, da je ogrožal solidarnost zaveznikov, samo da služi svoji osebni politiki. Stori je zločin, da je osumil francosko vlado, da se ne drži svoje zvestobe in svoje udanosti miru, zato pa ga označajo za državnika, ki vznemirja Evropo in spravlja v nered mednarodne odnose. »Journal« naglašja, da je Francija odpravila nevarnost v Orijentu in ne Anglija, kar se mora povedati na ves glas. Lloyd George mora nositi odgovornost za posledice svojega delovanja, ako pojde na mirovno konferenco z izvajani svojega govora v Manchesteru. Franklin Bouillon je pri svojem povratku izjavil, da Lloyd George kmalu izve resnico, kdo je razrešil krizo v Mali Aziji, ako misli v resnici, da so to storila angleška ojačenja. Ako se je sklenil mir s kakim narodom, se ne govori o njem tako, kakor govori Lloyd George o Turkih. Mirovno stremjenje Francije se ne more osumniti, Francija je lahko ponosna na mirovno delo, katero je izvršila pod najhujšimi razmerami.

— Bivši Radičevac ne zahteva revizije ustave. Bivši radičevski poslanec Karlo Häusler, ki je nedavno tega prišel v Beograd in se sedaj udeležuje redno se narodne skupščine, je v svojem prvem govoru v parlamentu med drugim izjavil: »Dajem izjavo, da zahtevam samo izpopolnitev členov 95 in 96 ustave, ne zahtevam revizije ustave, marveč samo izpopolnitev omenjenih členov. Kaj pomenja revizija ustave? To pomenja spremembo ustave v vseh njenih členih ali vsaj po večini. Jaz priznavam vidovdanske ustave kot temelj za to izpopolnitev«. Häuslerjev govor je napravil v beogradskih političnih krogih velik utis, zlasti pa odstavek njegovega govora, v katerem je naglašal med drugim: »Mene ni dovelo semkaj samo moralno navodilo mojih volilcev, mene je dovela semkaj prekrasna lega beogradskega mesta, solnčnega mesta Beograda, na katerega grem tih mlado, trdnjava, ki prijateljsko zre na vsakega prijatelja in ki mirko gleda na vsakega sovražnika našega ujedinjenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki bi se drznili kazati kot takšnega, kar zlasti velja za Italijane ki mučijo in mrcvarijo naš narod v Istri, Gorici, Trstu, na Reki in v Zadru in ki vznemirjajo naše meje«. Velik aplavz pa je izzval konec njegovega govora, ko je rekel: »Meni je ležalo samo na tem, da pomagamo dvigniti do zvezde sreče in svobode to državo in ta narod, katerega brod je v potopu svetjski vojne našel svoj Ararat na balkanskem polotoku«.

— Češkoslovaški topovi za Španijo. Španski poslanik v Pragi je sporočil novinarjem med drugim, da je španska vlada v Škodovih tovarnah naročila topov za odbijanje zrakoplovov v znesku 22 milijonov kron. V Plzinu se nahaja španska vojaška komisija, da prevzame štiri topovske baterije.

— Mezdno gibanje bolgarskega uradništva. Odbor finančne komisije je silno razburil bolgarsko uradništvo. V nedeljo se je zbralo pred prestolno cerkvijo v Sofiji na tisoče državnih namestencev, ki odšli s zastavami pred narodno skupščino. Predsednik narodne skupščine Nedeljko Atanasov je skušal pomiriti mnogotisočero množico, ki je napolnila trg in kričala venomer: »Ne verjamemo več ljubljani, naj pride minister, naj se pokaže komisija tu pred nami!« Atanasov je prigovarjal množici, naj se razide, pa bilo je zaman. Nastopil so provokatorji in samozvani govorniki, ki so začeli hujskati zbrano množico. Konjeničari in pehotna straža je blokirala izhode s trga. Šele ko je akcijski komite dal svečano obljubo, da dobe namestenci še isti dan definitivni odgovor, se je množica pomirila in razšla.

Namesto na Carigrad proti Dunaju.

Štiri leta so pretekla, odkar so pri Solunu hrabre srbske čete s pomočjo združenih zavezniških armad prebile nemško - bolgarsko fronto in s tem zadale smrtni udarec avstro-madžarski monarhiji.

Vrhovni poveljnik teh čet je bil francoski maršal Franchet d'Esperey (izg. depré).

Letos očitajo francoski listi Clemenceau-u, takratnemu ministrskemu predsedniku, da je dal maršalu d'Esperey-u po predoru fronte povelje, naj koraka na Carigrad (kakor so baje za litevali Angleži), namesto da bi mu dal nalog, korakati čez Madžarsko na Dunaj in od tu v Berlin.

Maršal sam se je baje o takratnih dogodkih izrazil na sledeči način, kakor poroča »Matine«:

»Ko so oktobra 1918 na srbsko-bolgarski fronti zmagale zavezniške čete, katerim poveljevali sem imel čast, so se mi nudili dve rešitvi: korakati proti Carigradu, ali pa korakati proti Dunaju in Berlinu.

Če bi bila Rusija ostala močna in bi ne bila prelomila zavezništva, bi bilo kazalo korakati proti Carigradu. Tam bi se bil trdno ustalil in ustanovil izredno hitro zvezo z ruskimi armadami.

Ker pa ruskih armad takorekoč ni več bilo, se mi je vsilila druga rešitev: slediti dolini Donave, zasesti Dunaj, korakati proti Berlinu. Operacija, v ozki zvezi s prodrljanjem armad maršala Focha na zapadni fronti, je bila logična in relativno lahka. In bila je tem lažja, ker sem imel pod svojim poveljstvom dve močni armadi s skoraj enakim številom borcev: eno francosko in eno angleško.

V trenutku, ko sem vse potrebno ukrenil in se pripravil, da korakam proti Dunaju in Berlinu, sem prejel od g. Clemenceauja telegram v poveljniščem tonu, brutalen, skoro surov, zahtevajoč od mene, naj končam z vsako osebno iniciativo in naj predam poveljstvo nad britanskimi četami nekemu angleškemu generalu, ki naj bi po sporazumu med pariško in londonsko vlado postal prvi medzavezniški poveljnik v Carigradu.

Kot vojak sem se moral ukloniti in ubogati. To je bil čin, ki mu ga ni enakega in katerega posledice so bile nedogledne, kajti Francija je izdala Angleški na ta način za zelo dolgo časa absolutno kontrolo nad Carigradom in velikim delom Turčije.

Zgodovina bo sodila ta čin in to popuščanje od naših pravic za časa popolne zmage.

Maršalu d'Espereyju odgovarja v »ECHO National« znani politik André Tardieu, ki zavrača tudi napade drugih časopisov na Clemenceauja. Tardieu spominja na splošne odredbe, ki so bile izdane od Clemenceauja 5. novembra d'Espereyju:

»Treba je najprej koncentrirati zoper Nemčijo vsa razpoložljiva sredstva. Nato se mora s pomočjo uporabe avstro-madžarskih železnic, katere je premirje v Villagustii stavilo nam na razpolago, sestaviti na avstro-bavarski meji (med Salzburgom in Braunauom) skupna medzavezniških armad z namenom, da podvzamejo tako naglo kot mogoče splošno ofenzivo v smeri proti Monakovu.

Te operacije naj se udeležijo tudi zavezniške balkanske armade z vseni silami, ki niso neobhodno potrebne, da nastanejo na vzhodu in vzdržujejo položaj.

S tem naj se osigura vzporedno delovanje operacij proti Nemčiji in naj se postavijo pod Fochovo poveljstvo vse čete, ki prihajajo od vzhoda in se koncentrirajo v pasu okoli Salzburga.

Tem splošnim instrukcijam so sledila sledeča posebna povelja: 1. Akcija proti Nemčiji: a) Brzo zbiranje čim največjega števila francoskih in angleških divizij v okolici Beograda z namenom, da se vržejo in koncentrirajo v pasu Salzburg - Braunau. b) Takojšnja zaseda in ureditev kot vojaška transportna linija železniške črte Beograd - Budimpešta - Dunaj, kakor tudi vseh plovilvenih transportnih sredstev na Donavi. c) Progresivno ojačenje števila teh divizij s četami, ki bi zaporedoma bile na razpolago.

In nadalje: Pošljite mi brzojavno napadnalni načrt na goraj omenjeni podlagi in izrazite se natančno o možnostih in času izvršitve, kar se tiče operacij zoper Nemčijo. d. Clemenceau.

André Tardieu sklepa: Ze naslednji dan, 6. novembra, se je začela izvršitev. Toda cili je bil še daleč, kajti armada je šele komaj prišla do Beograda.

10. novembra so bile francoske čete na Madžarskem, v Tamišvaru; toda to še ni bila Budimpešta, niti Dunaj. Monakovo ali Berlin.

V noči od 10. na 11. november je maršal Foch sklenil premirje z Nemčijo v Rethondes, kjer je popolnoma

svobodno določil princip, posamnosti, dan in pogoje. Zbog tega so bile ustavljene sovražnosti na vseh frontah in ukaz, ki ga je dal g. Clemenceau 5. novembra balkanskim armadam, naj korakajo proti Monakovu in napadejo na ta način Nemčijo v hrbtu, se ni mogel več izvršiti.

Sedaj se bo moralo pokazati, ali je bilo mnenje maršala d'Espereya pravilno izraženo in kak odgovor bo sledil izvajanjem A. Tardieua.

JULIJSKA KRAJINA

— Iz Istre. Na Vrhu pri Buzetu imajo sedaj kar dve šoli: hrvatsko in italijansko, imajo hrvatsko učiteljico in italijanskega učitelja. Doslej je bila na Vrhu samo hrvatska šola. Zgodilo pa se je nekaj nezasiščenega, da je selo Vrh samo proslilo italijansko šolo. Vse prebivalstvo je čisto jugoslovensko. Otroci ne razumejo učitelja in učitelj ne otrok. Nepremišljenost in strah pred Italijani rodila žalostne sadove, o čimer nam je najhujša priča italijanska šola na Vrhu. Čez par let najbrže na Vrhu ne bo več hrvatske, ampak samo italijanske šole. Ljudstvu treba poduka in vodstva! V Gradini imajo tudi že italijansko šolo. Deca nima od šole nikake koristi, marveč samo izgublja čas ž njo. Ljudje so mislili, da bo mogel nov občinski zastop kaj storiti, da se otvori hrvatska šola, toda vse dosedanje prizadevanje o tej stvari je bilo brezuspešno. Na Humu prebivajo samo Jugoslovenci, pa vendar imajo italijansko šolo. Pred dohodom italijanske oblasti sta bili tam dve učiteljski moči hrvatski, sedaj sta pa italijanski. Italijani delajo kar hočejo, ljudstvo pa je zbegano in ne zna zahtevati svojih pravic. Kmalu bo tako, da bodo smeli po mnogih istrskih kraljih govoriti v svojem domačem jeziku le še pod domačo streho. — Kvestura v Pulji je dobila obvestilo, da so v Zagrebu aretirali nevarnega briganta Stokovića, katerega v kratkem izroče sodniji v Rovinju. — V Piranu so fašisti zasedli električno centralo nemške družbe »Augusta« in odvedli ravnatelja Etricha na morsko obrežje ter ga poglani na ladjo, s katero se je moral odpeljati proč, ko se je poprej obvezal, da se ne vrne več v Piran. Zastopnik vlade, ki se je postavil na stran družbe, je prišel pri fašistih v nemilost in bo moral radi tega oditi s svojega službenega mesta.

— Odprava Osrednjega urada za nove pokrajine in generalnih civilnih komisarijato se sedaj uradno razglašajo. Ti uradi se odpravijo brez upliva na končno uredbo okoliž v novih pokrajinah in na nadaljnjem ukrepe, ki se bodo tikali raztegnitve zakonodaje iz kraljevstva in vseh oblik upravne ureditve. Izvrševanje deželne politične oblasti v anektiranem ozemlju se poverja prefektom, ki bodo imeli svoj sedež v Trstu z jurisdikcijo v Juljski Benečiji in v Zadru z jurisdikcijo v anektiranem dalmatinskem ozemlju, za Tirolsko pa v Tridentu. Civilni komisarijati za politične okraje dobijo naslov: podprefekti, njihova pristojnost in okrožja ostanejo neizpremenjena.

Narodna odbrana.

— Nemški Schulvereine na pohodu. Nemški listi priobčujejo ta-le poziv: »Nemški Schulvereine« se obrača znova z nujno prošnjo na vse Nemce, naj se spominjajo tega obrambnega društva. Društvo hoče v najbližnji bodočnosti započeti velikopotezno delo, katerih izvedba zahteva po stanju današnje valute milijone in milijone. Med prvimi hočemo pričeti z zgradbo šole v Podlublju na Koroškem, v kraju, kjer so padli v obrambnih bojih mnogi zvesti koroški kmetje za svojo domovino. Nadalje hočemo zgraditi šolo v Področici in v dveh krajih južne Štajerske tudi ob jugoslovenski meji, predvsem v Suboti. Hrabri nastop subotskih kmetov je še vsem v živem spominu. Ali ne zaslužijo takšni zvesti rojaki stokrat, da se jim zgradi ljudska šola? Že se pojavlja možnost, da lahko nastopamo z izdatnimi podporami na korist najtežje prizadetih nemških manjšin v Jugoslaviji in Češkoslovaški. Društvena zbirka v maju je pokazala, da je še mogoče nabrati velike zneske za velike namene: društvo je računalo na 12 milijonov, v resnici pa jih je dobilo 24. Sedaj pa je potreba za najnujnejša društvena dela 240 milijonov kron. To svoto pa je mogoče nabrati samo, ako vsi Nemci brez razlike strank poštirvalno sodelujejo pri agitacijskem in nabiralnem delu. Nemci, spominjajte se torej nemškega »Schulvereina« — Nemci nadaljujete, kakor je razvidno, sistematično z narodno - obrambnim delom in so koncentrirali vse svoje sile proti Slovincem. A mi Slovenci? Mi Slovenci si s domišljamo, da ne potrebujemo več svojih narodno - obrambnih društev. Kdaj se bomo zdramili in z novimi silami pričeli s poštirvalnim delom za »Družbo sv. Cirila in Metod« in za »Jugoslovensko Matico«?

KULTURA

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Sobota, 21. oktobra. Romantične duše. Red E.

Nedelja, 22. oktobra, ob treh popoldne: Jack Straw. Izven.

Nedelja, 22. oktobra, ob osmih zvečer: R. U. R. Izven.

Ponedeljek, 23. oktobra: Romantične duše. Red D.

Torek 24. okt. Zaprt.

Sreda 25. okt. Živi mrtvec. Izven.

Četrtek 26. okt. Jack Straw. Red B.

Petek 27. okt. Živi mrtvec. Red C.

Sobota 28. okt. R. U. R. Izv.

Nedelja 29. okt. ob treh pop. Hlapci. Izv.

Nedelja 29. okt. ob osmih zvečer Živi mrtvec. Izv.

Ponedeljek 30. okt. Jack Straw. Red D.

OPERA:

Sobota 21. oktobra Talnost. Red C.

Nedelja 22. oktobra Prodana nevesta. Izv.

Ponedeljek 23. oktobra. Zaprt.

Opera.

Torek 24. okt. Talnost. Red E.

Sreda 25. okt. Zaprt.

Četrtek 26. okt. Triptychon. Red A.

Petek 27. okt. Zaprt. Izven.

Sobota 28. oktobra. Jenfa. Proslava osvobodjenja češkoslovaškega naroda. Slavnostna predstava pod portektoratom konzulata češkoslovaške republike v Ljubljani.

Nedelja 29. okt. Lakme. Izv.

Ponedeljek 30. okt. Zaprt.

... ..

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florjanska ulica 27/I. V soboto 21. t. m. in nedeljo 22. t. m. ob 8. zvečer prvovrstna francoska veselolga »Monsieur«.

Predprodaja vstopnic v kavarni Zlatnik.

— Naša drama. »Jack Straw«, komedija v treh dejanjih. Spisal W. Somerset Maugham. Poslovenil Oveker. Ta igra je nastala v časih, ko so različni avstrijski nadvojvode iz ljubavnih razlogov ali ograbljeni po dosedanjih svojih krogih na senzen način začeli zapuščati dvor in dinastijo ter se kot skromni privatniki izselili med svet. Johan Orth, Leopold Wölling sta pa še vsakomur v spominu. Tudi Jack Straw je tak nadvojvoda. Sel je po svetu, ker mu stari oče-cesar ni dovolil poročiti plesalko, ki je znala z nogo zbiti najdaljšemu gospodu cilindar z glave. Bil je par let v Ameriki v raznih poklicih, naposled natakav v »Babylon-hotelu« v Londonu, dasi mu pravzaprav nikdar ni bila zaprta skesana pot nazaj na cesarski dvor. Nič ne ve, da je visokega rodu. Imenuje se Jack Straw. Straw (izgovori stro) se pravi slama, pa tudi bilka. Mi bi rekli Jakob Mrvica; s tem imenom se hoče sam označati za brezpomembno osebo. V hotelu ga slučajno spozna eleganten Anglež, s katerim sta po Ameriki skupno pustolovila in se poprijateljila. Ta Anglež in njegova prijateljica lady Wanley pregovorita natakava Strawa, naj se da uvesti v bogato parvenijsko hišo kot član visoke vladarske rodbine. Da je Straw resničen princ, sama ne veda. Straw si izgovori, da sme s komedijo prenehati, kedar bo sam hotel in da naročnika ves čas, dokler ne bo stvar končana, tudi sama proti njemu ravnata, kakor če bi bil res cesarski princ. Lady in njen prijatelj sta si komedijo izmislila, da blamirata one parvenije, ker so se vprilo njih v hotelski zaltrkovalnici skrajno ordinarno vedli, neko damo nesramno žalili in so tudi proti natakavju surovi. Straw je ponudbo sprejel, ker ga zanima hčerka onih nezobraznih bahačev. Skušala je starše in brata-giglerja od žaljenj zadržati in se je pogumno zavzela tudi za natakava Strawa, ko so ga surovo zmerjali. Deklica ima kljub bogastvu in nezobraznim staršem neskravljeno srce. Ko nastopi Straw, ki je kot natakav nosil rdeč frak in belo rokoko-lasuljo, kot eleganten gospod, ne izpazna razen obeh naročnikov v njem nihče bivšega natakava. V bogati hiši mu prirede velikanski rout, h kateremu je povabljenih par sto ljudi iz najboljših družbe. Vse se klanja cesarski visokosti, ki je mislel, da so na graščino njegova povabil ali se vsaj tako dela, prišel v družbo samih frakov in golih ramen v poletni obleki z belimi hlačami. Nekega lorda, ki radi dote lovi bogato domačo hčerko, skuša odpoditi s suvereno gesto, češ, pojte, jaz, princ, tako želim. In ji začne sam razkladati svojo luheben. Pride tudi pomoranski (bert avstrijski) poslanik, ki se klanja princu, za katerega že štiri leta niso vedeli, kam je šel. Stvar pa postaja vedno hujša in pride tako daleč, da naposled lady Wanley in njen prijatelj sama povedata, da to sploh ni noben princ, nego natakav. Seveda odloži mama parvenijka na mah vso globoko počaščenost in se izpremeni v ordinarno staro babo, ki Strawa besno zmerja in ga suša ven vreči. Pomagata ji soprog, ki je pantofeljaki junak in dandy sin. Straw pa se v svesti, da je res princ, izvrstno zabava, noče iti, se v hiši, kakor pravi, krasno počuti, vleče svoje gostitelje z nadkriljujočo ironijo in mirnostjo rojenega aristokrata. Opozarja jih na blamažo, če se to izve. Saj je bil povabljen vseh boljših London. V listih je vsled plačanega naročila že popisana cela priredba, našeta so vsa znana imena in zlasti cesarska visokost. Kal poroče svet in kal bo z rdinbo gostiteljcev? Okrog sveta po de smeh, v Parizu bodo blamažo opevali po variteljih v kupletu. Drug dan nad-hludio svoje napore, pomaga jim lord, ki bi rad postal zet. Vse zaman: Straw si da prinesiti whickva s sodo, se raztezuje po hotelih in se smeje. Če pride kdo od služinčadi v sobo, mora cela familija takol zopet skominciti v pozgo globoke vdanosti, da posli ne izdihajo škandala. Komaj se sluge odstranijo, pade rodbina zopet z grožnjami ali prošnjami po Strawa. Naposled pa pride pomoranski poslanik, ki je na Strawa-princova željo je-

legrafično vredil njegovo razmerje do dvora in prinaša celo cesarjevo dovolilo, da se princ poroči s hčerko teh bahačev. Pri- naša po naročilu »nevesti najljubšega vnu- ka« celo cesarski očetovski pozdrav. Vse debelo zija in ne vedo, kaj bi. Sprva mislijo, da je tudi ta poslanik bil mistificiran zbog svoje občno znane kratkovidnosti. Naposled morajo le verjeti in presrečna mama, ki je bila še pravkar ordinarna, kakor bran- njeva, vzkligne: »Saj sem zmlaj vedela, da me materinski čut ne vara.« — Putja- ta je vodil režijo in igral naslovno vlogo. V vnanji režiji bi bilo želeli, da bi bila ho- telška hall prvega akta dokaj bolj nobel, ako naj bo to hotel, kamor hodijo na čaj prvi londonski krogi. Tudi luksuz-hoteli iz- gledajo od znotraj vedno kakor najfine še- privatne hiše in mnogo Angležev ter Ame- ricanov je sploh brez stanovanj, ako imajo sredstev, živeti po takih hotelih, zlasti naj- izgledno s sten razni plakati, ki spadajo kvčjemu v navadno »meščansko« restav- racijo. Tudi več miz in gostov-stajstov ter natakavjev bi bilo treba. Velfolepneše opreme v vsem. Če sta le dve mizi, je ne- verjetno, da ne bi druga drugi prisluškova- li. Poznejši dekor, zlasti nočni in drugem aktu, s pogledom na park v luninem sja- ju, je bil dosti mikaven. — Putjata je igral z ono nobleso in fino, ki jo vloga zahteva in ki je je v našem ansamblu le on zmožen. Bil je popolnoma verjeten princ v vsakem položaju. Slovensko govori že do- sti boljše, skoro popolnoma našo artikulacijo. Le hitro žalibog se ne sme rogoviti, če ne se mu včasih malo zaplete. To je po- možnost in dobro kaširaj z aristokratsko nonsalanco. Škoda pa je vseeno, ker je tempo zelo zabavne igre pri tem vendar- malo trpel in se vpliv poznal tudi na so- igralce. Če bi bil tempo malo urneši, bi bilo pri občinstvu, ki se le dobro zabavalo in radodarno ploskalo, še več smeha. Vsi sohracali so bili marljiv. Zelo lepa in pom- pnozna elegantna je bila Wintrowa kot lady Wanley; se nekoliko bolj aristokratsko ne- pristiljena bi smela biti v konverzacijskem tonu. Tega sem pogrešal tudi pri snubcu lordu Serlo, ki ga je igral vnanje elemen- ten Drenovec. Za angleškega plemiškega vliveurja je bil v govoru preveč ponitno sladak in v stihih preveč mlad »sultie. Mo- landa, priletila lady, je igral Terčič, kateri kaže prišleto igralske kakovosti in le vreden pogostega zaposlevanja. Vera Danilova zasluži častno diploma. Dasi mlada, se ni vstrašila igrati ostudno stare parvenije in si skazila lice s hudobnim klunastim nosom. Tako je pravi! Vsa igralka, če ima le zmožnost, naj bi rada prevzemala tudi stare komične vloge, saj je priložnost lahko zopet dražestna kakor gorska vila. To lice, ki je tako dobro oz- načalo ordinarno in domišljavo babo, se mi je zdelo skoro znano. Izraela je dobro, če- prav se v komiko takih vlog še ni čisto volobila. Njena sestra — v igri hčerka — Mira Danilova je mlado deklico tudi lubko igrala in lično izgledala. Na koncu bi ji želel več presenečene razburjenosti, ko izpозна, da je mož, ki ga lubi in on njo, res pravcati princ in je le dal sam cesar pozdravit. Par solz sreča in ročice pred licem bi bilo skoro pričakovati od punčke, če zadene tako gromazestno tombolo. — Otec Danilo je bil v svojem elementu. Saj je smel igrati elegantno stareza, neko- liko trapasteza grofa in diplomata. Zato je bil tudi res dober, ne le v elegantni vna- nosti, z belimi lasmi, malimi črnimi brčica- mi in monoklom, nego tudi v igri. In po- tem enkrat v fraku z redovi in prsnimi trakovi, pozneje pa celo v ambasadorski uniformi z mečem in »žlikrofo« (tako smo v Ljubljani včasih imenovali uradni- ski uniformski klubuk) z novejim perjem, soproga - parvenija je igral Plut. Z vso ambicijo; samo da mu manjka lastnega hu- morja, pastoznega glasu, ki ga pričakujemo od takega sitnega novega bogataša. Pred leti so igro že delali pod naslovom »Princ gorskega« in tudi »Njegova visokost«. Te- da je to vlogo igral Verovšek. Kolikokrat bi ga zdaj rabili! Zeleznik je igral par- venijskega sina, ki se sili v fevdalno dru- žbo in skuša posnemati njene navade. Ka- kor centim Zeleznika, topot nsem bil z njim ravno zadovoljen. Je bil prešablonski in bi bil mogel marsikje kaj iz lastnega kaj do- dati komični strani. Sploh sem opazil, da niso ničesar, kar je v igri, direktno pokva- rili in je od pisatelja izvirajoča situacijska komika samaposebi učinkovala. Toda ra- zen Putjata in nekoliko Vere Danilove ni nihče znal iz lastne iznajdljivosti svojo vlogo individual, poglabiti in ji še sam do- dati komičnih blestov, ki bi bili tako hva- ležni in uspešni! Manjka pač resničnega daru za komiko, a ta je vsakemu igralcu tako zelo potreben. Je ravnotako, kakor če dva različna človeka kam potujeta. Eden zna po cele ure pripovedovati zani- mljivosti, drugi kvečjemu to, kar stoji tudi v Bäderkerju. Temperamenta ni. Par manj- ših vlog je bilo v rokah Markiča, Rakar- jeve in Gorjupove. Nekega slugo, skoro no- mo vlogo, je imel neki K. Karajlovič, menda Rus. — Ker je prva predstava pri nas do- stikrat šele prva generalna skušnja, bo igrice najbrže še pridobila. Publika se je dobro zabavala in se bo, upam, pri re- pri- zah še boljše.

— Slovenska Matica. Za leto 1922. Izda »Slovenska Matica« zadnji zve- zek »Slovenskih narodnih pesmi« z daljšim zaključnim spisom sedanjega u- rednika dr. J. A. Glonaria in 3. zvezek Mencingerjevih izbranih spisov v ured- ništvu dosedanjega urednika dr. Josipa Tomiška. Članarina znaša 80 K. Vsi poverjeniki, ki do sedaj tega še niso sto- rili, se prosijo naj takoj pobero in od- pošljejo članarino. Dalje se opozarjajo vsi prijatelji književnosti na izdajanja »Slovenske Matice«. Iz založnin zadnje- ga časa je še v zalogi »Zemljevid slo- venskega ozemlja« (120 K); Golia; »Pe- smi o zlatolaskah« (40 K) in »Večerna pesmarica« (40 K); Lermontov - Borš- nik; »Junak našega časa« (40 K); dr. Lah; »Začetki Sloven. Matice« (20 K); in »Češka antologija« (48 K); dr. Lon- čar; »Politično življenje Slovencev« (48 K); Vida Jerajeva, ilustrovana zbir- ka otroški pesmi »Iz Ljubljane čez po- ljane« (60 K). Kot izredna založnina je v tisku imenik krajev na zemljevidu slo- venskega ozemlja.

— Umetniška šola »Probuša« v Ljub- lani na tehnični srednji šoli. Pouk se pri- čne 20. t. m. z vsemi akademskimi preda- vanji, kakor anatomija, perspektiva, slogo- slovje, umetna zgodovina splošno in naše ljudske umetnosti, barvornost. Glavni predmet je risanje in slikanje portreta in akta po naravi, kompozicija (drapežija) in narodna ornamentika. Šola vsebuje: 1. po- polno slikarsko in kiparsko šolo (pouk popoldanski in večerni), 2. grafično šolo: a) grafika, b) tipografija in c) fotografija (pouk je vsako nedeljo do- polnjen, za fotografijo pa med tednom zve- čer), 3. narodna ornamentika (pouk vsako nedeljo dopoldne), 4. slikanje na fresko. Tečaj je enomesečni od 20. t. m. do 20. novembra. — Učni načrt bude določen natančneje 19. oktobra. V skupni slikarski in kiparski ter grafični šoli (pravo- lno posebel) je pouk reden, kjer so red- ni in izvenredni slušatelji. Redni so slušatelji z dokončano srednjo šolsko iz- obrazbo z vsemi pravicami na zavodu. Za vstop pa je prinesiti dela in umetniškega znanja in se lahko pričnejo k sprejemni skušnji, ako je potreba. Obiskovati pa mo- rajo vse predpisane predmete in dokazati umetniško usposobljenost z deli, kakor tudi napraviti iz teoretičnih predmetov skušnje tekom treh let. Pod 18 letom se ne spre- jemajo. Izvanredne je pa smatrati one slušatelje, kateri nimajo predpisane izob- razbe, vendar pa žele redno obiskovati in si pridobiti potrebne znanja. Postanejo pa lahko redni, kakor hitro napravijo sku- šnje iz vseh predmetov in se štejejo 3. leta enako rednim slušateljem. Podvrženi pa so lahko predskušnjam, ako ne dokažejo do- volj sposobnosti v delih umetniškega zna- nja in nezmožnost za sleditev predavanj. Obvezni pa so vsi predpisani predmeti za redne, kot za izredne slušatelje. Vsi pa do- be po določenem redu šolska izvestila (le- gitimacije). Poleg rednih in izvanrednih so gostje, to so obiskovalci posebnih teča-jev za grafiko, tipografijo, fotografijo in narodno ornamentiko (risanje za vezanine) in posebno. Predizobrazba in predpisi za tečaj ne veljajo; vendar pa je želeli, da se tečaj redno obiskujejo v korist samemu. Imajo pa vstop še drugi prijatelji umetno- sti poljubno k risanju ali predavanju, ki se jim ni treba držati k predpisov, ako pla- čajo po številu ur za vsako uro 3 Din. in so dosegli starost nad 20 let. Le v pose- bnem slučaju, ako je prošlece talentiran, se ga sprejme poljubno. Zadnji so seveda iz- vzeti vsi pravilami šole. Za obisk šole je treba plačati ukovino (honorar). Redni in izvanredni plačajo 50 Din. mesečno in enkrat za vselej vpisnina 30 D. Gostje plačajo mesečno naprej 35 Din. in vpisnino za vsa- ko leto 30 Din. Posebni obiskovalci plačajo vsako uro 3 Din. Izbranih številu ur v mesecu. Oprostitev honorarja je nemogoča toliko časa, dokler se ne dokaže prošlece- va pridnost in talentiranost, poleg tega fin- stanje šole, predvsem pa tudi, da je pro- šlec v resnici leter. Izvzeti pa so le slušatelji pr. 3. let, znižanja ali pa oprostitve kakor je bilo določeno 1. 3. leto, pa le v posebnem slučaju, ako so pridno in ves- no obiskovali vse predmete. V tem slučaju se jih bude smatrati tudi v II ozirom v III letniku. Natančneje bude objavljeno na šolski deski, in vse tozadevne informacije se bude pri voditelju šole akad. slikarju Franju Sterletu. Letošnje leto se otvori poleg že obstoječih tečajev, še tipografija za tiskarje. Namen je preobraziti in dati vsem oglasom in knjigam pravilno obliko in umetniško vrednost, sploh vsem tiskar- skim izdelkom. Poučile prof. slikar San- tel. Dalje kiparska šola, akad. kipar prof. Berneker in enomesečni tečaj na fresko. Poučuje ga znani fresko slikar akad. slikar Ogrin, čenec znamenitega slikarja Wolfa, kateri je izvršil že nešteto fresko slik po naših cerkvah. Pouk traja od 20. t. m. do 20. novembra. Za obisk tega te- čaja je pa potrebno znanje v risanju in si- likanju, ali pa posebno veselje do te inter- esantne in pravilne tehnike. Honorar je do- ločen od 100 do 150 Din., vendar pa se ho- de še ravnalo po številu interesentov. Za- to se vsi vabi na skupni sestanek dne 16. t. m. na teh. sr. šoli, pritišče desno soba št. 1, kjer se bude natančno določiti hono- rari (radi kritja stroškov) in obenem ta- kaj vpisalo s takimišnim piščim. Sestanek točno ob 17. uri. Za vse druge oddelke je pa vpisovanje dne 15. in 16. t. m. na sr. teh. šoli (pritišče desno) pri voditelju šole akad. slikarju Franju Sterletu. Prvi dan je

vpisovanje popoldan od 15.—17. ure drugi dan pa od 16.—17. ure. Sprejemajo se dame kot gospodje. Opozarja se tudi na leto- šnjo šolsko razstavo, dela slušateljev in slu- šateljic, katere se svečano otvori dne 15. t. m. (nedelja) točno ob 10. uri dopoldne na teh. sr. šoli. Razstava bude odprta nekaj dni. Ta razstava bude še druga razstava za časa obstoja te šole in bude nudila na- tančen pregled dosedanjega delovanja na šoli. Zato se vabi še danes cenj. občinstvo, da poseti razstavo in pride k otvoritvi. Vstop je prost. Tako se šola izpopolnjuje in bude še dalje posvečala vsi pozornosti, da postane prvi in največji sloveski umetni- škii zavod in da bude omogočeno pridnim in talentiranim študirati doma v vseh pa- nogah umetnosti. V ta namen si je tudi iz- brala za pouk najboljše domače umetnike in znanstvenike. Za preglednike, oziroma v kuratoriju so zastopani sledeči g. z. umet- niki in znanstveniki: vseuč. prof. arhitekt Plečnik, vladni svetnik in višji inženir Ivan Subić, ravnatelj teh. sr. šole, vseuč. prof. akad. slikar M. Stern in akad. vseuč. par prof. A. Repič. — Vodja umetniške šole akad. slikar Franjo Sterle.

— Slovenska Matica. Za leto 1922. Izda »Slovenska Matica« zadnji zve- zek »Slovenskih narodnih pesmi« z daljšim zaključnim spisom sedanjega u- rednika dr. J. A. Glonaria in 3. zvezek Mencingerjevih izbranih spisov v ured- ništvu dosedanjega urednika dr. Josipa Tomiška. Članarina znaša 80 K. Vsi poverjeniki, ki do sedaj tega še niso sto- rili, se prosijo naj takoj pobero in od- pošljejo članarino. Dalje se opozarjajo vsi prijatelji književnosti na izdajanja »Slovenske Matice«. Iz založnin zadnje- ga časa je še v zalogi »Zemljevid slo- venskega ozemlja« (120 K); Golia; »Pe- smi o zlatolaskah« (40 K) in »Večerna pesmarica« (40 K); Lermontov - Borš- nik; »Junak našega časa« (40 K); dr. Lah; »Začetki Sloven. Matice« (20 K); in »Češka antologija« (48 K); dr. Lon- čar; »Politično življenje Slovencev« (48 K); Vida Jerajeva, ilustrovana zbir- ka otroški pesmi »Iz Ljubljane čez po- ljane« (60 K). Kot izredna založnina je v tisku imenik krajev na zemljevidu slo- venskega ozemlja.

— Umetniška šola »Probuša« v Ljub- lani na tehnični srednji šoli. Pouk se pri- čne 20. t. m. z vsemi akademskimi preda- vanji, kakor anatomija, perspektiva, slogo- slovje, umetna zgodovina splošno in naše ljudske umetnosti, barvornost. Glavni predmet je risanje in slikanje portreta in akta po naravi, kompozicija (drapežija) in narodna ornamentika. Šola vsebuje: 1. po- polno slikarsko in kiparsko šolo (pouk popoldanski in večerni), 2. grafično šolo: a) grafika, b) tipografija in c) fotografija (pouk je vsako nedeljo do- polnjen, za fotografijo pa med tednom zve- čer), 3. narodna ornamentika (pouk vsako nedeljo dopoldne), 4. slikanje na fresko. Tečaj je enomesečni od 20. t. m. do 20. novembra. — Učni načrt bude določen natančneje 19. oktobra. V skupni slikarski in kiparski ter grafični šoli (pravo- lno posebel) je pouk reden, kjer so red- ni in izvenredni slušatelji. Redni so slušatelji z dokončano srednjo šolsko iz- obrazbo z vsemi pravicami na zavodu. Za vstop pa je prinesiti dela in umetniškega znanja in se lahko pričnejo k sprejemni skušnji, ako je potreba. Obiskovati pa mo- rajo vse predpisane predmete in dokazati umetniško usposobljenost z deli, kakor tudi napraviti iz teoretičnih predmetov skušnje tekom treh let. Pod 18 letom se ne spre- jemajo. Izvanredne je pa smatrati one slušatelje, kateri nimajo predpisane izob- razbe, vendar pa žele redno obiskovati in si pridobiti potrebne znanja. Postanejo pa lahko redni, kakor hitro napravijo sku- šnje iz vseh predmetov in se štejejo 3. leta enako rednim slušateljem. Podvrženi pa so lahko predskušnjam, ako ne dokažejo do- volj sposobnosti v delih umetniškega zna- nja in nezmožnost za sleditev predavanj. Obvezni pa so vsi predpisani predmeti za redne, kot za izredne slušatelje. Vsi pa do- be po določenem redu šolska izvestila (le- gitimacije). Poleg rednih in izvanrednih so gostje, to so obiskovalci posebnih teča-jev za grafiko, tipografijo, fotografijo in narodno ornamentiko (risanje za vezanine) in posebno. Predizobrazba in predpisi za tečaj ne veljajo; vendar pa je želeli, da se tečaj redno obiskujejo v korist samemu. Imajo pa vstop še drugi prijatelji umetno- sti poljubno k risanju ali predavanju, ki se jim ni treba držati k predpisov, ako pla- čajo po številu ur za vsako uro 3 Din. in so dosegli starost nad 20 let. Le v pose- bnem slučaju, ako je prošlece talentiran, se ga sprejme poljubno. Zadnji so seveda iz- vzeti vsi pravilami šole. Za obisk šole je treba plačati ukovino (honorar). Redni in izvanredni plačajo 50 Din. mesečno in enkrat za vselej vpisnina 30 D. Gostje plačajo mesečno naprej 35 Din. in vpisnino za vsa- ko leto 30 Din. Posebni obiskovalci plačajo vsako uro 3 Din. Izbranih številu ur v mesecu. Oprostitev honorarja je nemogoča toliko časa, dokler se ne dokaže prošlece- va pridnost in talentiranost, poleg tega fin- stanje šole, predvsem pa tudi, da je pro- šlec v resnici leter. Izvzeti pa so le slušatelji pr. 3. let, znižanja ali pa oprostitve kakor je bilo določeno 1. 3. leto, pa le v posebnem slučaju, ako so pridno in ves- no obiskovali vse predmete. V tem slučaju se jih bude smatrati tudi v II ozirom v III letniku. Natančneje bude objavljeno na šolski deski, in vse tozadevne informacije se bude pri voditelju šole akad. slikarju Franju Sterletu. Letošnje leto se otvori poleg že obstoječih tečajev, še tipografija za tiskarje. Namen je preobraziti in dati vsem oglasom in knjigam pravilno obliko in umetniško vrednost, sploh vsem tiskar- skim izdelkom. Poučile prof. slikar San- tel. Dalje kiparska šola, akad. kipar prof. Berneker in enomesečni tečaj na fresko. Poučuje ga znani fresko slikar akad. slikar Ogrin, čenec znamenitega slikarja Wolfa, kateri je izvršil že nešteto fresko slik po naših cerkvah. Pouk traja od 20. t. m. do 20. novembra. Za obisk tega te- čaja je pa potrebno znanje v risanju in si- likanju, ali pa posebno veselje do te inter- esantne in pravilne tehnike. Honorar je do- ločen od 100 do 150 Din., vendar pa se ho- de še ravnalo po številu interesentov. Za- to se vsi vabi na skupni sestanek dne 16. t. m. na teh. sr. šoli, pritišče desno soba št. 1, kjer se bude natančno določiti hono- rari (radi kritja stroškov) in obenem ta- kaj vpisalo s takimišnim piščim. Sestanek točno ob 17. uri. Za vse druge oddelke je pa vpisovanje dne 15. in 16. t. m. na sr. teh. šoli (pritišče desno) pri voditelju šole akad. slikarju Franju Sterletu. Prvi dan je

vpisovanje popoldan od 15.—17. ure drugi dan pa od 16.—17. ure. Sprejemajo se dame kot gospodje. Opozarja se tudi na leto- šnjo šolsko razstavo, dela slušateljev in slu- šateljic, katere se svečano otvori dne 15. t. m. (nedelja) točno ob 10. uri dopoldne na teh. sr. šoli. Razstava bude odprta nekaj dni. Ta razstava bude še druga razstava za časa obstoja te šole in bude nudila na- tančen pregled dosedanjega delovanja na šoli. Zato se vabi še danes cenj. občinstvo, da poseti razstavo in pride k otvoritvi. Vstop je prost. Tako se šola izpopolnjuje in bude še dalje posvečala vsi pozornosti, da postane prvi in največji sloveski umetni- škii zavod in da bude omogočeno pridnim in talentiranim študirati doma v vseh pa- nogah umetnosti. V ta namen si je tudi iz- brala za pouk najboljše domače umetnike in znanstvenike. Za preglednike, oziroma v kuratoriju so zastopani sledeči g. z. umet- niki in znanstveniki: vseuč. prof. arhitekt Plečnik, vladni svetnik in višji inženir Ivan Subić, ravnatelj teh. sr. šole, vseuč. prof. akad. slikar M. Stern in akad. vseuč. par prof. A. Repič. — Vodja umetniške šole akad. slikar Franjo Sterle.

— Slovenska Matica. Za leto 1922. Izda »Slovenska Matica« zadnji zve- zek »Slovenskih narodnih pesmi« z daljšim zaključnim spisom sedanjega u- rednika dr. J. A. Glonaria in 3. zvezek Mencingerjevih izbranih spisov v ured- ništvu dosedanjega urednika dr. Josipa Tomiška. Članarina znaša 80 K. Vsi poverjeniki, ki do sedaj tega še niso sto- rili, se prosijo naj takoj pobero in od- pošljejo članarino. Dalje se opozarjajo vsi prijatelji književnosti na izdajanja »Slovenske Matice«. Iz založnin zadnje- ga časa je še v zalogi »Zemljevid slo- venskega ozemlja« (120 K); Golia; »Pe- smi o zlatolaskah« (40 K) in »Večerna pesmarica« (40 K); Lermontov - Borš- nik; »Junak našega časa« (40 K); dr. Lah; »Začetki Sloven. Matice« (20 K); in »Češka antologija« (48 K); dr. Lon- čar; »Politično življenje Slovencev« (48 K); Vida Jerajeva, ilustrovana zbir- ka otroški pesmi »Iz Ljubljane čez po- ljane« (60 K). Kot izredna založnina je v tisku imenik krajev na zemljevidu slo- venskega ozemlja.

— Umetniška šola »Probuša« v Ljub- lani na tehnični srednji šoli. Pouk se pri- čne 20. t. m. z vsemi akademskimi preda- vanji, kakor anatomija, perspektiva, slogo- slovje, umetna zgodovina splošno in naše ljudske umetnosti, barvornost. Glavni predmet je risanje in slikanje portreta in akta po naravi, kompozicija (drapežija) in narodna ornamentika. Šola vsebuje: 1. po- polno slikarsko in kiparsko šolo (pouk popoldanski in večerni), 2. grafično šolo: a) grafika, b) tipografija in c) fotografija (pouk je vsako nedeljo do- polnjen, za fotografijo pa med tednom zve- čer), 3. narodna ornamentika (pouk vsako nedeljo dopoldne), 4. slikanje na fresko. Tečaj je enomesečni od 20. t. m. do 20. novembra. — Učni načrt bude določen natančneje 19. oktobra.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1922.

Proslava kumanovske bitke. Proslava zmagovite bitke pri Kumanovu, kjer je hrabra srbska vojska izvojevala sijajno zmago nad mnogoštevilnejšo turško armado, se bo vršila v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj in Slovenski Bistrici v torek, dne 24. t. m. Po cerkvah v teh mestih se bo ta dan opravila služba božja za padle borce, ki so bili prvi vojniki za naše osvobodjenje in ujediničenje. Proslave se udeležijo vse vojne in civilne državne oblasti, kakor tudi šolska mladina. V ostalih krajih Slovenije se vrši na ukaz pokrajinske uprave proslava kumanovske bitke v četrtek, 26. t. m. Ta dan se naj povsod v spomin velike zmage nad Turki opravijo službe božje, ki se je naj udeležijo vsa občinstva in vsa šolska mladina. V šolah naj učitelstvo pojasni deci velik zgodovinski pomen zmagoslavne bitke pri Kumanovu.

Odličen gost iz Južne Amerike v Sloveniji. Kakor smo že poročali, je pred kratkim obiskal Ljubljano znani jugoameriški rodoljub g. Mihanović v prvi vrsti radi tega, da se informira glede dela »Jugoslovenske Matice«. V Južni Ameriki se namreč pripravljajo »Narodna Obrana«, ki je med svetovno vojno vzgledno vsem delovala za našo svobodo in ki je vzdrževala Jugoslovenski odbor v Londonu, da se preosnujejo njene številne podružnice v podružnicah »Jugoslovenske Matice«. Informacije, ki jih je dobil g. Mihanović, so ga povsem zadovoljile in je zato upati, da se zgoraj omenjena združitev skoraj izvrši. Zlasti je bil g. Mihanović zadovoljen s kulturnim delom, ki ga vrši »Jugoslovenska Matica«. Slovenija je napravila na g. Mihanovića sploh najboljši vtis. Zlasti je bil iznenaden nad čistostjo hiš in naravnost vzhlen, da so na oknih vsake kmetijske hiše cvetlice. Očaran od lepote naše domovine je g. Mihanović opetoval vzklik, čemu hodijo ljudje v Svoico, ko je Bled krajše od vse Svice. — Gospod Mihanović je odpoval v Trst in po potovanju preko Broyse se vrne v Južno Ameriko. Poleti pa pride na letovišče v svojo domovino na Bled.

Pravomočni volilni imeniki za občinske volitve ljubljanske, ki so pravkar javno razgrnjeni, štejejo 1209 volilnih upravičencev, torej več nego jili je bilo prvotno vpisanih. Vsi del tega izkazujejo posamezna volišča naslednje število volilcev: I. volišče: 800 — Mestni dom, II. volišče: 820 — Magistrat, III. volišče: 1037 — St. Jakobska šola, IV. volišče: 1024 — Šola na Cojzovi cesti, V. volišče: 1172 — Orbnata šola, VI. volišče: 923 — Realka, VII. volišče: 964 — I. Gimnazija, VIII. volišče: 820 — Justična palača, IX. volišče: 779 — Žensko učiteljsko, X. volišče: 810 — Šola na Ledini, XI. volišče: 782 — Ubožnica v Japljevi ulici, XII. volišče: 563 — Vojaško strelišče, XIII. volišče: 774 — Šišenska šola, A — L. XIV. volišče: 821 — Šišenska šola, M — Z.

Opozorilo za volilce. Ljubljanski volilci se opozarjajo, da volijo na onem volišču, ki je bilo za nje pristojno stanovanju ob začetku tega leta. Kdor se je torej med letom preselil, voli na volišču svojega prejšnjega stanovanja. To velja posebno za stanovalce novih vil in hiš. Pravčasno priobčimo podrobno in natančno porazdelitev ulic, cest in trgov na posamna volišča. Morebitna nadaljna tozadevna pojasnila je dobiti v mestnem popisovalnem uradu.

Telefonska zveza z Beogradom. Temu današnjega dopoldneva ni bilo absolutno mogoče dobiti telefonske zveze, ker je bilo javljeno, da so zveze Zagreb-Beograd pokvarjene. Zadnje dneve je to zelo šuden pojav. Videti je, da se sistematično deluje za poslabšanje telefonskega prometa. Kje tiči vzrok?

Osobna vest. Sodni svetnik dr. Ivan Modic je imenovan za višjega sodnega svetnika pri dež. sodišču v Ljubljani in se v Mariboru, kakor se je pomotoma sporočalo.

S polita. Podeljeno je odpravniki mesto Dol pri Ljubljani ljudimil Kržišnik, Velika Loka, Josipini Gregorič, Rečica v Savinjski dolini, Ivanki Turk, Sv. Peter pod Sv. gorami. Nežiki Smeh, Hotedričica, Ivanu Korčetu, Selca nad Škofjo Loko Mariji Primožič, Ribnica na Pohorju Josipini Zapečnik, Gradac pri Črnomlju Karolini Magovac, Medla-Izlake Minki Grobljar in in Smartno v Tuhinju Viktorju Engelmannu. Namestitev privremeni poštarice II. razr. Franciške Seme za odpravnico pri pošti Kočevska Reka je preklicana. Premekčeni so: kontrolor Adolf Kaffou od ministrstva pošte in brozjava k direktorju v Ljubljani.

Članom glavnega odbora za osušitev barja. Seja glavnega odbora za osušitev barja se vrši kakor dogovorjeno, v sredo, dne 28. t. m. ob 8. uri dopoldne, h kateri se člani vabijo, da se polnoštevilno udeležijo. — Načelnik.

Iz Slovenske banke nam poročajo: Q. Radu Legvartu, predsedniku Slovenske banke, ki ga je v Švici zadel kap, se zdravje obrača na bolje, kakor sporoča g. Fr. Vokač, ki je bil tudi z njim v Švici radi ustanovitve velike tekstilne tovarne v Sloveniji s sodelovanjem švicarskega kapitala.

Poroka. V nedeljo, 22. t. m. ob petih popoldne se poročita v trnovski cerkvi g. strokovni nadzornik šolskih vrstov Fran Črnagoj in g. Marija Franzl roj. Vode, vdova tovarnarja s Privozu št. 10. Pričista nevestina sinova gg. Hinko in Srečko Franzl. Obilo sreče!

Tovarna konzerv na Vrhniki. Z ozirom na vest, da je tovarna konzerv na Vrhniki prešla v roke Anglo-banke, nam poročajo, da se to podjetje še vedno nahaja trdno v slovenski posesti.

Poučno predavanje o umetnosti se bo vršilo danes, v soboto 21. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Predaval ga g. Anton Podbevšek o »Pionirskih večnih internacionalah«. Vstopnice se bodo dobivale pol ure pred pričetkom pri večerni blagajni.

Najlepše knjige, slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske in angleške (okoli 15.000) izposoja šentjakobska knjižnica vsak delavnik od 5. do pol 8. zvečer, Vožarski pot, konec Florjanske ulice, električno postajališče. Na razpolago popoln imenik knjig. — Kupujejo se knjige po najvišji ceni.

Sestanek hišnih posestnikov. V mali dvorani Unione je bil snodi sestanek hišnih posestnikov. Sestanka se je udeležilo veliko število posestnikov in je sestanek trajal od 19. do 23. ponoči. Za sestanek je vladalo veliko zanimanje, tako s stanovskega stališča, ker je šlo za novi stanovanski pravilnik, kakor tudi s političnega, ker so pričakovali, da se na sestanku definitivno določi stališče hišnih posestnikov na pram bližajočim se občinskim volitvam. Sestanek je obsegal oficijelni in neoficijelni del. Po otvoritvi sestanka je predsednik Društva hišnih posestnikov Ivan Prelih v oficijelnem delu poročal o pravilniku k novemu stanovanskemu zakonu, ki stoji dne 1. januarja 1923 za dve leti v veljavo. V svojih izjavah je omenjal vse krivice, ki zadenejo hišne posestnike po novem pravilniku. Kritiziral je zelo obširno določbo glede kompetence sodišč za razsodbo stanovanskih spornih zadev. Daje je bil odločno proti pravilniku določbi glede višine glob, ki jih imajo plačevati hišni posestniki, če zamude pravočasne prijave najemnikov, kakor tudi proti temu, da bi se vse globe stekale v Beograd. — Društveni tajnik Josip Pirč je v kratkem govoru med drugim dejal: »Če ne bo reda v hiši in občini, ne bo reda v državi! Preciziral je stališče hišnih posestnikov na pram pravilniku in novemu stanovanskemu zakonu v tehle točkah: 1.) Pravilnik mora biti jasen in pravičen. 2.) Hišni posestnik ima pravico po lastnem preudarku izbirati stranke. 3.) V razsodbi se glede najemščin in stanovanskih zadev naj pridejo sodniki laiki, kakor je to pri trgovskih sodiščih. 4.) Globe naj pridejo dotični občini v dobro. Trgovci Uran je sarkastično opisal položaj hišnega posestnika in trgovca sploh. Posestnik I. Dachs je predlagal, da se izvoli posebna deputacija, ki naj v Beogradu osebno intervenira pri ministrstvu za socialno politiko in pri posamnih poslanskih klubih, ker edino le taka intervencija je uspešna. Razloge za ta predlog so vsi odobraval in je bil predlog sprejet. Za tem je bil zaključen oficijelni del, na kar je sledil neoficijelni, kjer se je pričela debata o stališču hišnih posestnikov z ozirom na ljubljanske občinske volitve. Predsedstvo neoficijelnega dela je prevzel Josip Pirč. Kratko je Ivan Prelih preciziral položaj hišnih posestnikov in navajal zle posledice, ki jih ima novi občinski volilni red za hišne posestnike, obrtnike in trgovce. Predlagal je, da se naj bi občinske volitve odgodile in popravi sedanjí volilni zakon. Kanonik S. S. n. k. je se popreje omenil, da je treba nastopiti proti sedanjemu režimu in spraviti ljudsko vladu na krmljo. Profesor dr. Hlešič je govoril kratko in izjavil, da ga zelo zanima neoficijelni del. Je za predlog, da se da hišnim posestnikom svoboda volitev, pletira za JDS. kandidata, ker ne more dopustiti, da bi prišli v občinski svet »nedelavni frakirji in reakcionarji«. Pri glasovanju o predlogih za odgoditev, oziroma svobodo volitev, je nastal vihar. Po daljšem prekanju je bila večina za odgoditev.

Kriza v tobačni tovarni. Včeraj je vodstvo tobačne tovarne odpuščilo 76 delavk z motivacijo, da ni dela. Delavke so sedaj v pozni jeseni brez dela in vržene na cesto. Delavke apelirajo na organizacije in društva, da jim izposlujejo delo.

Višnja gora brez župana. Iz Višnje gore poročajo: Dosedanji župan mestne občine je vsled zahteve celotnega občinskega odbora s ukazom pokrajinske vlade za Slovenijo v Ljubljani razrešen svoje funkcije, katero prevzame sedaj prvi svetovalec. V najkrajšem času ima biti nova volitev.

Zahvala! Vsem dobroim srcom, ki so darovali za ubogo družino, ki se nahaja v obupnem položaju, se le-ta najskrenejše zahvaljuje za izkazano dobroto.

Popravek. Za slope volake (izkas daril št. 239. z dne 20. t. m.) so darovale Din. 100. — dijaške gospodinje in ne vojaške.

Cvetične jagode v pozni jeseni. Prijateljica našega lista ga. Berta Medica nam je poslala cvet in sad jagode, utrpane v Trški gori na posestvu majorja Phravca. Pač zanimiv slučaj v tem deževnem času.

Nesreče in nesode. Ivan Zilindra, žagar iz Brež, si je pri rezanju drv na ekularni žagi skore odrezal desno roko. — Posetnice Antonije Cigole iz Gomelj je

domač konj udaril s kopitom s tako silo po glavi, da je nezvestna obležala. — Endi Virant, posestnikov sin iz Zelmedelj je neopredvidno skakal na podstrešju hleva. Nenadoma mu je zmanjkalo tal in padel je s hleva, pri čemur se je težko poškodoval. — Voznik Ivan Krizaj je padel z voza in si zlomil levo roko. — Franc Uderman, delavec na Bledu, si je pri prekladanju hlovov zlomil desno nogo. — Podradnik trboveljske premogokopne družbe Leopold Ušeničnik je pri nekem izprehodu zdrknil z nekega griča in se valil v dolino. Pri padcu je dobil nevarne poškodbe na glavi. Vse poškodovance so prepeljali v bolnico.

Zastrupljenje z gobami. Poročajo nam: Če je že bilo katero leto toliko gob kakor letos, pa ni bilo toliko zastrupljenj z gobami, kakor jih je že letos. V Mariboru se taki slučaj, posebno če se pripetijo v javnih lokalih, radi prikrivajo. Pred kratkim je več gostov neke restavracije po zaužitju gob obolelo. Ker so si takoj znali pomagati, je slučaj ostal brez posebnih posledic. Te dni pa je, kolikor je dozda znano, v isti restavraciji po zaužitju gob obolel neki lesni trgovec, katerega je ponoči rešila zdravniška pomoč huših posledic. Največ se greši z gobami, ako se ostanki od kosila shranijo za večerjo, akoprav se pripravijo morda na drug način. Priporočljivo bi bilo, da se tržno nadzorstvo zanima, kakšne vrste gobe se ponujajo na trgu.

Požar v Sostrem, občina Dobrunje. Dne 14. t. m. je izbruhnil požar pri posestniku Ahlinu, po domače Zurjanu. Požar je vpepel dve poslopji in vsa krmo v vrednosti 300.000 K. Zavarovanje znaša menda samo 600 kron. Gasilstvo je delovalo neumorno, posebno se je odlikovalo novo domače društvo. Posebno pohvalo zasluži gasilec Fran Pavčič, ki je nevtrajeno branil, v mokre rjuhe zavil, 14 korakov od požara stoječe, s slamo krito poslopje. Ko bi se bilo vnelo poslopje, bi bila šla vsa vas s cerkvijo vred. Sodelovala so sledeča društva poleg domačega: Kašelj, Bizovik, Vevče in Zalag.

Žrtve zahrbne bolezni. V četrtek ob 11. ponoči je prostovoljno odšel v smrt Karel Pečnik, tih in skromen delavec. Rodom Trnovčan se je izučil krojaštva, a pozneje je zvest svojim načelom napredoval toliko, da je postal uradnik pri Osrednjem zavodu za zavarovanje delavcev. Bil je tudi član Delavske zbornice. Spomadi je obolel na pljučih. Ker je vedno bolj in bolj bolehal, je sklenil, da bi ne bil v nadlego svojim najdražjim, oditi prostovoljno v smrt. Danes ob 4. popoldne je pogreb iz mrtnišnice pri Sv. Krištofu k Sv. Križu.

Oficir ustrelli oficirja. Iz Niša poročajo: Kapetan Aleksander Stefanovič, službujoč v pirotskem vojnem okrožju, je s svojim službenim revolverjem ustrelil svojega poveljnika polkovnika Nikolo Nikolića. Dosedanja preiskava še ni mogla dognati, kaj je kapetana napotilo k temu zločinu.

Straža na svetilniku. Samo še tri dni traja v kino Tivoli krasna romantična drama. Mlad mož iz ljubezni do druge žene zastrupi svojo težko bolno nevesto. Ko pride k svoji ljubljenci, se mu ta porogljivo smeja in izjavi, da je že poročena. Užaljen se prijavi sodišču. Pogled na usmrteve nekega kaznjenca ga pa tako pretrese, da pobegne. Daleč od sveta živi na nekem morskem svetilniku. Usoda pa hoče, da se reši iz razbite ladje njegova nezvesta ljubimka na isti otok. Rešil jo je krmar, ki je napravil na ladji upor in usmrtil njenega mada. Sedaj jo zahteva zase. Med njim in bivšim ljubimcem se razvije boj na življenje in smrt. Krmar pade s svetilnika v morje. Ljubimka živi daleč od mesta v srečnem spoznanju, da zaupanje in ljubezzen vezeta ljudi.

Kino »Ideal« v Ljubljani predvaja film »Pot po Indiji ob priliki potovanja vojvode Duke Connaughta«. Predhod Sueški kanal — Port Said — Condi — gorska železnica na Everest — Nakpura — Kalkuta — Benares — reka Ganges — Agra — Delhi — Ravalpinda — Barad — Bombay. — Krasne pokrajinske slike — krajevni običaji. Zelo poučljivo in osobito priporočljivo za srednje šolsko dijaštvo. Predvajanje filma se vrši od danes do vsteviš nedelje, posebej pa še za dijaštvo v ponedeljek dopoldne ob 10. uri in popoldne ob 2. uri za znižano jednotno vstopnino 3 Din.

Izpred sodišču.

Kočinja mora imeti dve luči. Mariborski kočijaz Josip Leber je vozil 28. avgusta t. l. pri ovinku iz Koroske ceste v Strossmayerjevo ulico ob 22. uri prav hitro. Ker je bil imel samo eno luč prižgano, ga je na tem mestu službujoči stražnik Kovčič ustavil in ga je vprašal, zakaj ne prižge druge luči. Kočinja mu se je odgovoril: »To Vas nič ne briga, jaz sem posestnik in storim, kar hočem same. Radi tega se je zagovarjal v petek pri okrajnem sodišču, ki ga je spoznalo za krivega ter ga obsodilo na 200 dinarjev globe ali pa 48 ur zapora.

Ropar kolodvorske tobačarne v Ptuj. Avstrijec Josip Pohj, ki je leta 1920. ropal tobakarno v Ptuj, je bil danes pri okrajnem sodišču v Mariboru obsodjen na dva meseca težke, s postom in trdim lažičem poostrene ječe, na kar bo izgnan iz naše države.

Obsojena župnika Lesnja. Pred oslejškim sodiščem se je vršila te dni glavna obravnava proti župniku Stjepanu Lesny, ki je bil obtožen hudodelstva proti pravosti. Lesny je bil radi posiljevanja in zapeljavanja k seksualnim obseden na dve leti težke ječe. Kakor znano, je bil Lesny župnik v Slatini na Hrvatskem, kjer je zlorabljal kolobrevne deklice. Njegov zagovornik je prijavil ničnost.

Najnovejša poročila.

SLOVESNA OTVORITEV SADNE RAZSTAVE V CELJU.

— Celje, 21. okt. (Izv.) Danes dopoldne je bila ob veliki udeležbi občinstva in ob navzočnosti zastopnikov civilnih in vojaških oblasti otvorjena sadna razstava. Razstavo je otvoril s kratkim govorom poljedelski minister Ivan Pucelj.

Nadaljnji razvoj angleške vladne krize.

— London, 20. oktobra. (Reuter) Lord Curzon in Lord Derby sta Bonar Lawu obljubila svojo podporo.

— London, 20. oktobra. (Wolff.) Chamberlain, Balfour in še nekateri drugi konservativci so objavili v listih pismo, kjer navajajo razloge, zakaj niso odobrili na konferenci v Carlton klubu sprejete resolucije. V pismu izražajo Lloyd Georgeu popolno priznanje in naglašajo, da podpisani ne dopuste padca Lloyd Georgea. Podpisani ostanejo vedno, kar so bili: konservativci in unionisti in da se nobena konservativna vlada ne sme bati strankarske opozicije od te strani.

BODOČE SMERNICE ANGLEŠKE POLITIKE.

— London, 21. oktobra. (Izv.) Listi obširno razpravljajo o bodoči politiki Anglije. »Daily Express« označa glavne politične smernice tako-le: Mir v inozemstvu in mir v državi! Prva zahteva konservativne vlade bodi čimprejšnji zaključek miru med Turčijo in Anglijo. Konservativna vlada naj takoj umakne svoje čete iz Carigrada in z ostalega marmorskega ozemlja.

VTISI ANGLEŠKE KRIZE V AMERIKI.

— London, 20. okt. (Izv.) Po poročilih iz Washingtona so povzročile prve vesti o odstopu Lloyd Georgea pravo senzacijo. Vladni krogi ameriških držav obžalujejo odstop Lloyd Georgea, ker so ga smatrali za najboljšega prijatelja Zedinjenih držav.

— Pariz, 20. okt. (Izv.) »Chicago Tribune« javlja iz Londona: Bonar Law namerava sestaviti kabinet izključno iz konservativcev.

— London, 20. okt. (Izv.) Lloyd George je danes odpotoval v Leeds. Na kolodvoru so mu priredile množice velike ovacije. Lloyd Georgeu nasprotno časopisje radostno pozdravlja njegov padeč in naglašja, da je Lloyd George postal politični mrtvec. Temu nasproti pa prijatelji Lloyd Georgea naglašajo, da je Lloyd George v svoji 17letni politični karieri vedno bil mož boja in borbe, da so mu že pri njegovem vstopu v politično areno oznanjali takojšnjo smrt, pa da kljub temu je Lloyd George ostal vedno zmagovit.

Lloyd George se je sam izjavil, da prične v bodočem parlamentu najstrožjo opozicijo. Vodi hoče borbo, ker v borbi se počuti edinole zdravega.

— London, 21. okt. (Izv.) Parlament bo sklican 14. novembra na kratko zasedanje.

— London, 20. okt. (Izv.) Bonar Law se je odločil sprejeti sestavo vlade, predno pa prevzame oficijelni mandat za sestavo novega kabineta, skliče za ponedeljek skupščino konservativcev. Bonar Law je tudi že pričel z vodilnimi politikci neobvezna pogajanja. Lord Curzon in Lord Derby sta mu izjavila, da sta pripravljena stopiti v njegovo vladu. Lord Curzon prevzame vodstvo zunanjih poslov, dočim ima prevzeti Lord Derby kolonije kot naslednik Churchill. V parlamentarnih krogih pričakujejo, da Bonar Law pri sestavi kabineta ne bo imel težkoč. — Lloyd George napoveduje strogo opozicijo.

VTISI ANGLEŠKE VLADNE KRIZE V BEROLINU.

— Berlin, 20. okt. (K. B.) Jutranji listi presojajo vpliv demisije Lloyd Georgea na Nemčijo skozin skozl neugodno. Njegov odstop je sledil v trenutku, ko se zopet razmotirajo odločilni sklepi glede usode Nemčije v reparacijskem odboru in najbrže v Bruslju sklicane konferenci vrhovnega sveta. Ti sklepi bodo najbrže morali biti odgodeni in to je zelo nevarno z ozirom na vedno globokejšo padajočo vrednost marke in z ozirom na nujnost, da se vprašanje nemških prisilnih plačil končno veljajtno reši.

KONFERENCA AMERIŠKIH POSLANIKOV SREDNJE IN ZAPADNE EVROPE.

— Berlin, 20. okt. (Wolff.) Kakor javlja »Berliner Z. a. M.«, se je pričela danes dopoldne konferenca ameriških diplomatov. Konferenco je sklical ameriški poslanik Houghton. Udeležuje se je tudi šef državnega departementa za zapadnoevropske zadeve v Washingtonu Castle. Na konferenco so bili pozvani vsi ameriški diplomati srednje in vzhodne Evrope, da razpravljajo o vseh tekočih srednja in vzhodnoevropskih vprašanjih.

NUJNOST SKLICANJA ORIENT-SKE KONFERENCE.

— Paris, 20. okt. (Havas.) V odgovoru na noto lord Curzona glede programa mirovne konference s Turško naglašja ministrski predsednik Poincaré nujnost takojšnjega sklicanja konference, z ozirom na angleško krizo pa soglašja glede datuma za 13. november, kakor tudi da bodi sedež konference mesto Lausanne (Švica).

DRŽAVNI PRIMANJKLJAJ ČEŠKOSLOVAŠKE REPUBLIKE.

— Praga, 20. oktobra. (Izv.) Po poročilu »Narodnih Listov« znaša primanjkljaj češkoslovaškega državnega proračuna za bodoče leto 565 milijonov napram eni milijardi tekočega proračuna.

VSEKUSKI BOLJEŠEVIŠKI KONGRES.

— Moskva, 20. oktob. (Wolff.) Pri volitvah za vseruski kongres so dobili znatno večino komunisti (boljševiki).

— Moskva, 20. oktob. (Wolff.) Vseruski osrednji izvršilni odbor je izdal ponovno določila proti podkupovanju in ropanju. Pri zločinu zasacene roparje lahko policija takoj ustrelji brez sodnega postopanja.

BURIAN UMRL.

— Dunaj, 20. okt. (Izv.) Bivši minister zunanjih zadev Avstrogrške monarhije grof Štefan Burian je danes umrl v starosti 71 let. Burian je bil zvest pristaš madžarskonemškega prijateljstva in je med svetovno vojno igral važno vlogo.

POSKUŠEN ATENTAT NA NEMŠKEGA DRŽAVNEGA KANCLERJA.

— Berlin, 20. okt. (Izv.) V držav. zboru je danes nastalo veliko vznemirjenje, ko je zbornični predsednik Löbe naznanil, da je vlada zaznala za atentat na državnega kanclerja dr. Wirtha. Atentat bi se imel izvršiti tekem njegovega govora v zbornici. Welfoff urad objavlja poročilo, v katerem omenja, da je vlada prejela konkretne vesti o poskusu atentata na državnega kanclerja. Z ozirom na uvedeno preiskavo ni umestno javnosti podajati podrobnosti. V varstvo državnega kanclerja dr. Wirtha so bile odredjene najobsežnejše varnostne odredbe.

Borzna poročila.

— Zagreb, 20. oktobra. (Izv.) Danes borza ni poslovala.

— Curih, 21. oktobra. (Izv.) Predborza: Zagreb 2.50.

— Curih 20. oktobra. (Direktno.) Zagreb 2.50, Dunaj 0.0073, Berlin 0.1474, Praga 18, Milan 23.049, Pariz 40.749, London 24.499, Newyork 5.4849.

TURISTIKA IN SPORT

— Ilirija: Sportverein, Celovec. V nedeljo ob 15. uri se vrši na prostoru Ilirije nogometna tekma med Ilirijo in celovskim S. V. po prvenstveni tabeli drugim klubom v Celovcu. Tekma je večjega pomena vsled tega, ker je S. V. od 1. 1914 prvi celovski klub, ki nastopi v Ljubljani. Pred vojno je igral v Ljubljani večkrat celovski Atlet, S. K., tudi Ilirija je 1913 že nastopila v Celovcu. Predtekma Ilirija rezervira: Jadran komb. se prične ob tričetrti na 14. uro. Igra se ob vsakem vremenu. Predprodaja vstopnic med 10. in 12. uro na sportnem prostoru.

Društvene vesti.

— Zdravniško društvo v Mariboru naznanja, da ima v četrtek dne 26. t. m. ob 6. zvečer v kolodvorski restavraciji v Mariboru svoj II. izredni občni zbor. Na dnevnem redu je v prvi vrsti naše stališče na pram bolniških blaginjam in zakonu o zaskiguranju radnika. Ker velja kolektivna pogodba z bolniško blaginjo že od avgusta leta 1920. in pavšal 4 K od člana nikakor ne odgovarja današnjim razmeram ter se je bolniška blaginja vedno znala izogniti vsakemu povišanju, je sklenil odbor predložiti II. izrednemu občnemu zboru predloge o zvišanju vseh prispevkov in v slučaju, da bolniška blaginja naše zahteve odkloni, stopi v štrajk. Radi tega vabimo vse tovariše, da se zanesljivo tega občnega zbora udeležijo.

— Zveza uradniških vdov in sirot v Ljubljani, poziva nujno vse članice, da se za gotovo zglase dne 25. t. m. v St. Jakobski prosveti Florjanska ulica 15 ob 3. uri popoldne. Zadeva važna. — Predsednica.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za: »Jugoslovensko Matico«: g. inž. Gustav Zemanek daruje 200 D mesto venca na grob svojemu dragemu prijatelju g. ravno telju Oton Balzerju. — Srčna hvala!

Listnica uredništva.

G. O. E. v Ljubljani. Radi pomanjkanja prostora smo Vaš dopis morali odložiti do prihodnjega tedna. — Uredništvo.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Umivalnik z zrcalom

in črno marmorno ploščo se prodaja. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 8931

Kupim hišo ali vilo

srednje velikosti z vrtno v Ljubljani ali v Celju. Pismene ponudbe s ceno do 1. novembra pod „Kupec 1-8952“ na upravo Slov. Naroda. 8952

Meblovano čisto sobo

eno ali dve s kopalnico iščeta zakona brez otrok iz ugledne rodbine pri boljši družini. Ponudbe pod „P. B. 8957“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8957

Insertirajte v Slov. Narod!

Dr. Ing. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik

Ljubljana, Gradišče št. 13.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za beton, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe.

Arhitekt. — Projektiranje.

Prodajam banjo

veliko, za kopanje ali za porilo. Poišče se na Bregu št. 2 v gostini Plevnik. 8959

Otroška postelja

z vložkom, se prodaja. Vožarski pot 3/II. 8973

Družabnik

za pospeševanje obrata neke dobre vodne žage na Gorenjskem, z 200.000 udeležbe se išče. Ponudbe na pošto: „Če Celje pod „Dobro obrestovanje“. 8972

Oddam v najem

2 in pol orata nltv na Ljubljanskem polju. Ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod „V. M. 8952“. 8952

Odda se

kabineta z dobro domačo hrano ter uporabo klavirja dvema gospodinjam ali dijakinjam. Kje pove upravnštvo Slov. Naroda. 8970

10.000 K

nagrada dobi, kdor mi preskrbi ali zamenja lepo zračno stanovanje 2-3 sob. Ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod „Vika nagrada 8971“. 8971

Malo rabljena

črna zimska suknja, dva para moških čevljev in nekaj nogavic se prodaja. Rimska cesta 9/II, vrata 16. 8963

Veliko meblvano sobo

z dvema posteljama eventualno s hrano, v Sp. Šiški, oddam tistemu, kdor plača več. Ponudbe pod „Mesečna soba 8979“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8979

Manufakturno blago,

moško in žensko suknjo, loden, itd. vzame solidna trdnja v komisijo. Ponudbe na anonimni zavod D. Besenjak Ljubljana, Sodna ul. 3. 8954

Zahvala.

Ob priliki nenadne bridke izgube predragega očeta

Matko Bartela

žolkega ravnatelja

nama je došlo toliko dokazov ljubezni in sočutja, da se ne moreva vsakemu posameznemu zahvaliti. Zato izrekava tem potom vsem najprisknejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujeva mil. g. priporu Val. Učaku za vodstvo spreveda in presrčni nagrobni govor, g. vodji Bartetu za njegov ganljivi poslovilni govor in vsem, ki so draga pokojnika v tako obilnem številu spremili na zadnji poti. Posebno g. dvornemu svetniku dr. Maru in njegovi družini, celi družini Erzinovi, g. ravnatelju Koritniku, g. okr. glavarju Kaklu, g. okr. šol. nadzorniku Lukežiču in vsemu učitelstvu, predvsem g. nadučitelju Riglerju, domači in vsej preči duhovščini, g. Rakošetju g. Janko Ogulinu, g. A. Simoniču, g. A. Šušteršiču, požarni brambor in vsem društvom, sorodnikom in prijateljem, ter vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov. Vsem kliče: Stoterno Bog povrni!

Semič, dne 19. oktobra 1922.

8977

Zalujoča ostala.

Zahvala.

Ob priliki smrti našega predragega soproga in brata

Otona Balzerja

ravnatelja Češke indust. banke podruž. Ljubljana

smo prejeli toliko dragocenih izrazov najglobkejšega sočutja, da nam ni mogoče se vsakemu posameznemu zahvaliti.

Podajamo torej javno naše najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so nas v teh težkih urah bodrili, tolažili ter počastili spomin draga pokojnika s cvetjem in darovi, zlasti pa s spremstvom na njegovi zadnji poti. Posebno se najiskrenejše zahvaljujemo „Česko-slovenske občini v Ljubljani“, telovadnim društvom ljubljanskega Sokola, čislenu uradniku Češke industrijske banke, podružnica Ljubljana, ter Prve hrvatske obrtne banke, Zagreb.

Prejmite vsi našo najglobkejšo zahvalo.

Anđel Balzerova
soproga.

Jaroslav Balzer, brat
svetnik najvišjega sodišča v Brnu.

Prodaja se

ceno dobro ohranjena postelja s perennim vložkom. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8949

Otroški voziček

se ceno prodaja. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 8965

Cirkularna žaga

za žaganje drv in drugo, mobilna, na električen pogon, kompletna, se prodaja. Davorin Johan, Maribor, Magdalenska ulica 13. 8953

Učiteljica glasbe

oddaja nekaj ur. Ponudbe pod „Klavir 1922“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8955

Lepo meblvano sobo

v sredini mesta, s posebnim vvhodom, išče mlad gospod proti dobremu plačilu. Ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod „S. L. 8958“. 8958

Brušenje britvic

(retnic) za raziranje, raznih sistemov Mem Qlette etc. z električnim obratom. Komad po 3 K 20 v, sprejema drogerija „Ad. Ija“ v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. 8934

Pošteno osebo

srednje starosti, vajena gospodinstva, zmerno šivanja, v pomoč gospodinj, išče manjše kavarniško podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod „Red 8844“. 8844

Višji bančni uradnik

išče lepo meblirano mesečno sobo. Plača postranska stvar. Ponudbe pod „Cednost 8919“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8919

Hiša

se prodaja v sredini mesta, moderno zidana, ne stara, pripravna za kako večjo trgovino ali podjetje, kakršno si bo. Ponudbe pod „Hiša v sredini mesta 8443“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8443

Hiša

na deželi, 15 minut od kolodvora, enonadstropna, primerna za trgovino, mesarstvo in žepeljarstvo, idoča gostilna se prodaja. Cena 500.000 D.n. Resni kupec naj pošlje svoje ponudbe pod „Na deželi 8442“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8442

Prodaja se

2 para dobro ohranjenih škornjev in en par turist-vrskih čevljev (Gojserer). Ljubljana, Turjaški trg 2/I. 8974

Bukov gozd

za posekanje se prodaja, okroglo 6000 m³. Kupci naj pošljejo svoje ponudbe pod „Posekanje 8441“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8441

Jermena

gonilna, usnjata, nrvovrstna, Knochova v dimenzijah (širina) od 30-250 mm, prodaja po ceni takoj s skladišča. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo Frković & drug, Zagreb, Mesniška ulica 5, Telefon 4-45; Ljubljana, Kongresni trg 9, Telefon 422. 8408

Izredna prilika!

Cenji, svojim naročnikom naznanjam, da bodem oddal zaradi pomanjkanja prostora čez 60.000 fotografiskih

originalnih plošč

Vaska Stranka, katere se je od leta 1901-1918 pri meni fotografirala, dobi lahko svojo negativno ploščo proti mali odškodnini, ako se zgleda tekom 30 dni. Zadoštuje številka ali ime, prilek in leto fotografiranja

Fotografski atelje
D. Rovšek, Ljubljana,
Kolodvorska ul. 34.
8907

Kakršen gospod tak sluga.

Burka enodeljanka iz vojaškega življenja.

Igre se po vseh podeželnih odrih z največjim uspehom.

Boliva se v „Narodni knjižnici“ prebravna ulica, v Ljubljani.

Mesečna soba

s posebnim vvhodom, električno razsvetljavo, v bližini glavne pošte, s- takoj odda. Ponudbe pod „Soliden 8933“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8933

Intelligentno gospodstvo

z znanjem šivanja in perfektnim znanjem nemščine išče z dobrim postopanjem k sviti deci od 10 in 12 let. Ga. Benta Vinski, soproga zdravnik, Karlova. 8991

Prodaja se jako ugodno**fini klavir**

(Stutzflügel), jako praktičen železen štedilnik, stare oblike, črutev, vreče in različne druge stvari. Ogleda se lahko na Dunajski cesti 65. 8841

Prodaja se hiša

z vrtilkom, sta 2 soli, klet in hlev. — Pojasna daje Jakob Kapus, kovač Nova vas 2, p. Lesce, Gorenjsko. 8837

Oddam v najem

5 lepo opremljenih sob in kuhinjo 3 spalnice po 2 posteli, jedilnico s klavirjem ter sobo za gospode, le boljši rodbini. Magušar, Kropa, Gorenjsko.

Jabolka, orehe in drugo sadje

kupuje na dohelo J. Čuk, Zagreb, Kraljska 12.

Trgovska sotrudnica

boljša moč, izvešana v šivanju, manufakturi, palanteriji ter špecijali, želi mesta v bolji trgovini. Prevzame tudi mesto blaginjske. Ponudbe pod „Za-veljnost 8945“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8945

Vozni slogi za poljsko železnico

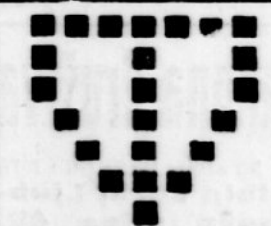
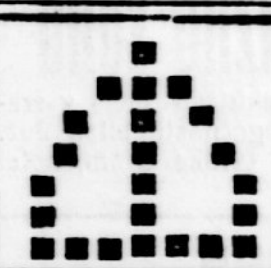
(Feldbahnradstätze) 500 in 600 mm raztečine, z ležišči, kompletni za plateau-ske vozove, nekaj sto jeklenih pragov za 600 mm raztečine se izredno ceno prodaja s skladišča Ljubljana. Vprašanja pod „Cen nakup 8873“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8873

Kdo potrebuje delavce?

Ljubljanski odsek državne komisije za delo ruskih beguncev naznanja cenj. delodajalcem, da ima na razpolago kvalificirane delavce, strokovnjake in specialiste vseh vrst kakor tudi navadne delavce. Obratiti se na naslov: „Hotel Soča“ soba 14. — Šef odseka: E. Borisov-Morozov. 8611

Prodaja se

nekaj že nošene obleke (zimski plašč, kostum, plesna obleka, vse za manjšo postavbo) in dolga zlata dam-ska veržica. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 895

Prazno sobo

ali prostor, pripraven za delavnico, najraje v sredini mesta, se išče v najem. Cena postranska stvar. — Ponudbe pod „Prostor 8951“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8951

Išče se postrežkinja

za dopolnilne. Hrana in plača dobra. Obrniti se takoj na: Mestni trg 6-II.

Popoln**kino aparat**

na prodaj. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 8931

Sobo

z 2 posteljama, po močnostih blizu Juž. kolod. ora, iščeta dva natakarija, Ponudbe pod „Ves dan odsotna 8958“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8958

Prodajalka

dobra manufakturnistinja, želi premeniti službo. Ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod „Manufakturnistinja 8965“ 8965

7 stavbenih parcel

katastralna občina Vodmat, v velikosti od 500-800 kvadr. metrov. Kupilci naj se ogleda isti dan v gostini pri Čolču Martinova cesta. 8967

Jarmenik

(Gatter) 80 cm

Hofmanov fabrikat, prodam takoj z veseljenjem. Do 25. oktobra. Dobričič, hotel Slon. Po 25. oktobru telegrafski: Dobričič, Beograd. 8964

Izdelovalec usnatih gamaš

zmožen za poslovanje v večjem obratu, in preživalca (štepavca) na stroj

se ob dobri plači sprejmeta takoj. Ponudbe na Rekord, Industrija za kožnato robu, Varazdin. 8961

Šivilja

izvešana tudi v gostilniški obrti, išče mesta natakarike. Ponudbe pod „Šivilja 8939“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8939

Lokal sa stanom u Zagrebu

u kojem se nalazi dućan i krčma na prometnom mestu, gdje su u blizini same trgovice i gdje se sada uređivati novo sajmište. Mesečni promet iznaša sada oko 220.000 do 280.000 K; prodaje se radi preuzetja većeg posla. Ozbiljne ponu-e upraviti na Hugo Pleš o, Mitačka ul. 9. 8954

Pocinkano pločevino

la v vseh dimenzijah nudi po nizki ceni A. Sušnik, železnica, Ljubljana.

Prodajam dve kobili

črn, 165 cm visoki, 10-12 let stari, za vsako vprego. — Vpraša se pri Ant. Verbič, trgovec, Sevnica. 8894

SODI

hrastovi, močni, rabljeni, od vina, v dobrem stanju, 6 kom. cirka 100 hl se takoj prodajo. Ponudbe na Graščino Boštanj p. Radna, Dolenjsko. 8894

Sodi od vina

in žganja v prav dobrem stanju, takoj porabiti, so na prodaj Karol Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta. 8878

Deklica

močna, zdrava, želi mesta učenke v trgovini, najraje v mestu. Ponudbe pod „Učenka“, poštno ležeče Smarino ml. Ljuti. 8891

2 opremljeni sobi

išče univerzitetni profesor, samec. Ponudbe pod „Un verza 8887“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8887

Višek**Pozor!**

Gozd, obsegaloč ca 1600 m³ bukovič. drv, odstop in takoj kot najemino za 5 let onemu, ki mi da stanovanje z 3 event. 3 sobami s kuhinjo in pritlikli naml v novi ali stari hiši, v mestu ali v neposredni bližini za takoj ali za 1. november. — Pismene ponudbe pod „Soliden 8935“ na upravnštvo Slovenskega Naroda. 8936

Prodajam

4-500 kg pristnega trčnega medu. Cena do 5 kg po 100 K za kg, od 5 kg naprej po 90 K. Posodo je prinesli seboj. Josip Mrak, čebelnar, Vič št. 21

Certifikatist

s trgovskim tečajem išče službe kot knjigovodja, korespondent ali kaj podobnega, najraje pri trgovskem ali industrijskem podjetju. Reflektira samo na stalno mesto. Event. ponudbe pod „Certifikatist 8440“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8440

Ženitna ponudba!**Za ženski svet!**

Trije inteligentni samostojni trgovci v Ljubljani, v starosti od 33-40 let, resnega značaja, iščejo v svrhu ženitbe znanstva z dobro situiranimi, inteligentnimi gospodinjami ali vdovami brez otrok. Hčerke trgovcev in boljših obrtnikov prednjačijo. Ponudbe s sliko posameznika pod „Notranjec 33-8881, Slajec 36-8881, Kranjec 40-8881, na upravnštvo Slov. Naroda. 8881

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usakovo: vrstne druge tiskovine ::

izvzuje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Naznanilo.**Kranjska deželna banka**

naznanja, da je vsled sklepa pokrajinske uprave prešla z vsem aktivnim in pasivnim premoženjem v last regulativnih hranilnic ter se bode vodila pod naslovom:

„Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani“

z delniško glavnico K 10.000.000.—

Izvrševali se bodo vsi običajni bančni posli na najsolidnejši podlagi.

Zveza najmočnejših hranilnic je najboljšo jamstvo za obstoj in napredek banke.

Občina MOSTE pri Ljubljani, je sklenila napravo občinske mesnice, oziroma prodajo mesa in mesnih izdelkov po znižani ceni. V to svrhu pozivlja reflektante, ki bi prevzeli v lastni režiji in takojšnjo prijavo pri tuk. obč. uradu.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani. 8978

Plesna akademija v Ljubljani.

Otvoritev dne 22. oktobra t. l. I. tečaj 8-8, II. tečaj pol 8-10. Pojasnila daje

Adolf Praček, autoriziran plesni učitelj, Sv. Petra c. 43.

Gozdno posestvo

na Jelovici, 80 oralov (johov) se prodaja na Gorenjskem, event. posamezne parcele. Vprašanja na Dr. A. Dobravec, odvetnik, Radovljica.

Išče se veliko suho skladišče

v bližini južnega ali državnega kolodvora proti dobremu plačilu.

Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Skladišče 8913“.

Družabnik z 1.000.000 kron

se išče k dobremu, brezkonkurenčnemu tehničnemu podjetju z dnevnim predmetom. Sodelovanje ni potrebno. Garancija dobra. Denar se vrne v nekaj mesecih s 15%, obresti, a nadalje bi ta družabnik prejel za uslugo letno rento po dogovoru. Ponudbe se prosi pod „Zelo ugodno 8990“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 8990

Jamski les

smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franco kranjske postaje Sotijazki premogokop And. Jaki, Krmelj, Dolenjsko.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti **PALMA** kaučuk potpetnike in potplate

Alojzij Janežič klobučar
Marija Jeglič modni salon

Ljubljana, Slomškova ulica šte. 27

priporočata

zadnje novosti klobukov in čepic

iz klobučevine, baržuna, velourja itd.

Največja izbira klobukov in čepic iz ujanja in drugega blaga. Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zlati klobuki vedno v zalogi. Specialna delavnica za preoblikovanje raznovrstnih moških in damskih klobukov. — Izvršitev v najkrajšem času. — Na razpolago najnovejši modeli.

Motorna kolesa

Teža 55 kg.

„Zündapp“

Glavno zastopstvo

O. Žužek

Ljubljana, Sodna 11.

Teža 55 kg.

1 l. bencina na 45 km.

Telefon „Interurban“ 461. 8976

Sobo

s popolno domačo oskrbo pri boljši rodbini išče soliden mlajši bančni uradnik. Ponudbe na poštni predal 91. 8974

Dvonedstropna hiša

na Glavnem trgu v Črnomlju, pripravna za vsako obrt ali trgovino, se prodaja na ugodnih pogoji. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8903

Prodajam

dvonedstropno hišo z 9 stanovanji na Selu. Več pove **Marija Cerk** Novi Vodmat, Vodmatska ulica 4/a, Moste v Ljubljani. 8998

Posodim

proti vknjžbi na 1. mesto več stoletno kron. Ponudbe pod „Sigurnost 8924“ na upravo Slov. Naroda. 8924

Lokal

za gostilno, kavarno ali trgovino se vzame v najem ali kupi z inventarjem vred. Če treba, imam lastno koncesijo. Ponudbe pod „Promet 8925“ na upr. Slov. Naroda. 8925

Klavir (Bösendorfer)

še skoro nov, se radi pomanjkanja prostora ceno prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8928

Akademik

išče stanovanja, event. proti instrukcijam. Ponudbe pod „Akademik-instruktor 8917“ na upravo Slov. Naroda. 8917

Vzajem v najem prostore za trgovino

na prometnem kraju v mestu ali na deželi. Grem tudi kot družabnik h kakemu trgovskemu podjetju. — Ponudbe pod „Samec 8935“ na upravo Slovenskega Naroda. 8935

Prodajam

otroški sklopni stol, prvovrsten origin. Englov gramofon (2 peresi) s 43 ploščami (Caruso, Slezak itd.) Sodna ulica št. 1, II. nadst. levo, od 2.—3. pop. 8911

Mehlovano sobo

z električno razsvetljavo išče za 1. ali 15. november mlad, soliden gospod. — Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Radius 8923“ na upravo Slov. Nar. 8923

Soboslikarska

in pleskarska dela prevzema po najnižjih cenah **M. Mihelič**, Ljubljana, Sp. Šiška, Jernejeva cesta 35, nasproti cerkve. 7657

Iščem prazno sobo

za stanovanje z električno lučjo v sredini mesta, po možnosti blizu Juž. kolodvora. Zentner, trdnika Grom, hotel Struclj.

Lepa stavbna parcela

pod Tivoljem se ugodno prodaja. Vprašati pri lastniku Iv. Freilhu, Vrhovčeva ulica 9-I. 8823

Trgovci, konsumna društva

se opozarjajo, da se pri nakupu sira obrnejo na trdnika **Albin Turk**, Ljubljana, Prešernova ulica 48, katera ima ementalni, holandski in polimentalski sir vedno v zalogi po najnižjih cenah. 8806

Stavbena parcela 25.000 m²

v Ljubljani ob Tržaški cesti, ležeča med cesto in železniško progo, se zelo ugodno prodaja. — Ponudbe pod „25.000 m²“ na upravo Slov. Naroda. 8760

Toči se vino

v hotelu Vega po K 24 liter, dalmatinsko in primorsko, od danes naprej. — Prosi se, da se poslužuje vsak te ugodne prilike, ker vino je prov dobro in se toči radi preselilne kleti. — **Anton Maver**, Celovška cesta 26.

Sprejme se kuharica

takoj k desetim osebam. Ravno tam se sprejme služkinja za vasa dela. Predstaviti se je osebno. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8766

Kompanjona

(družabnika) s ca 1.000.000 — K kapitala išče dobro ideja trgovina na zelo prometnem kraju. Dopisi na upravnišvo Sloven. Naroda pod šifro „K. L. P. 100-8846“.

Starejši soliden gospod

išče za takoj **sobo**, če mogoče s hrano ali brez nje. Ponudbe pod „Starejši 8937“ na upravo Slov. Nar. 8937

Dobro služkinjo z dobrimi pričetki iščem takoj za vse hišne posle (brez kuhanja). Otrok ni. Plača 6/0 K in potni trošek. Dr. Protič, Vukovar, Slavonija. 8995

Prodasta se

dve hiši, po ugodni ceni, ena trgovska, ena stanovanjska z velikim vrtom. Na sloj pove upr. Slov. Naroda. 8982

Iščem

voziček za invalida (trikotaj) z različnim pogonom. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Kolo 8981“.

Na stanovanje in hrano

se sprejmeta dva dijaka ali dijakinja. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8980

Prodaja se

po nizki ceni par lepih **briljantnih uhanov**. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 8986

Učenka

se sprejme takoj v modno trgovino v Ljubljani. Biti mora zdrava, krepka, z boljšo šolsko izobrazbo, ter z vsoto skrbno izven hiše. Daljše pogodbe posebno. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8994

Sobo

(event. s hrano) išče dva akademika (dobe in mirne čudi pri boljši rodbini). Plačata dobro. Ponudbe pod „Dva akademika 8930“ na upr. Slov. Nar. 8930

Kontoristinja

z večletno prakso, večja slovenske, deloma tudi nemške stenografije, strojeopisa, knjigovodstvo in vseh pisarniških poslov, želi premeniti službo. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod „Vestna in marljiva 8927“ na upravo Slovenskega Naroda. 8927

Divjačino

n. pr. srne, zajce, fazane, jerebice, divje race, sloke itd. v vsakem času po najnižjih cenah kupuje E. VAJDA, veletrgovina z divjačino in pernatino, Čakovec, Medjimurje. Brojavnj naslov Vajpa Čakovec. Interurb. tel. 59.

Drva

oddajam vsako množino. Rezanje drv z motornim obratom. Ludvik II. št. 11, na Frškovcu za prej. belg. vojašnice. 8759

SENO

garantirano dobro, suho, mešano s sladkim, franko vsaka postaja Slovenije K 900 za 100 kg dobavlja vsak čas PUKL & VERCE, Soštanj. 8496

Vinsko posodo

od 3—5 hl, iz klanega hrastovega lesa K 8-50 za 1 liter. — Od 5—8 hl, iz klanega hrastovega lesa K 7 za 1 liter franko skladišče nudi **Mihajlo Ivanović**, Zagreb, Frankopanska 12.

Prva sunjska parna mlekarna in tvornica sira

priporočata:

čajno maslo kg Din. 42, la trapistovski sir Din. 28, sir imperial ducat Din. 28, lipavski sir kg Din. 13. Naročila sprejema glavno zastopstvo P. S. P. M. in T. S. Novo mesto, Karlovska cesta 81. Pošilja se od 5 kg naprej od posamezne vrste. 8983

Okrožni zdravnik dr. Viktor Gregorič

ordinira stalno v Novem mestu vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 17. razen nedelj in praznikov. 8984

Gospodinja

se sprejme za oskrbnico na malo poslovanje in dobro dobo gostilno k samostojni osebi na deželi. Zahleva se poštenost, pridnost, mora biti varčna in dobra kuharica in najmanj 30 let stara. Ponudbe pod „Gospodinja 8975“ na upravo Slov. Naroda. 8975

Prodaja se dvosedezni osebni avto

moderne znamke, skoraj nov, s štiri cilindri in električno razsvetljavo. Ogleda in načrtno poizve se pri GORNIKU, Libelice, Koroško, Jugoslavija. 8653

Vodno silo

v bližini postaje kupi industrijsko podjetje. Ponudbe nasloviti: „Ljubljana, poštni predal 100“. 8871

NAZNANILO!

Čast mi je naznaniti, da sem prevzel vrt gospoda dr. Meglerja v Kolodvorski ulici št. 11, vhod iz te ulice, in iz Miklošičeve ceste, v svoje obratovanje. Priporočam se slavnemu občinstvu v blagohotna naročila cvetic, vencev, šopkov ter zelenjave, s katerimi bom najbolje in najceneje postregel.

S spoštovanjem

ANTON LAP, trgovski vrtnar.

Oženi se mlad trgovec u Zagrebu

sa mladom lijepom gospodičnom do 20 godina, inteligentnom, sa mirazom (doto) nominalne 100 hiljada dinara. Samo neanonične, ponude sa fotografijom pod šifrom „Sretna budućnost“ do Če-kogoslavenske oglasne kancelarije Zagreb, Mesnička 15. 8933

„Cyklop“ tvornica pisarniškega pohištva

Wien, II., Praterstrasse 60.

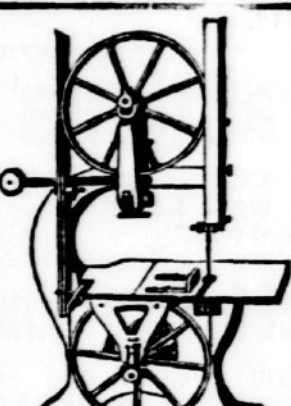
Za tukajšnji okraj oddamo solventnim firmam **samorazpečavo** našega izbornega

ameriškega pisarniškega pohištva

Firmam s kolikor mogoče lastnim lokalom v obljudenem kraju ter z zvezami z ostalimi kraji, nudimo stalno možnost prodajanja. Prosimo pismenih ponudb. 8983

Polnojarmenik

(Vollgatter), žagne naprave in stroje za obdelovanje lesa vsake vrste, najnovejša konstrukcije, dobavi takoj po najnižjih cenah s skladišča „Balkana“ v Ljubljani ali Zagrebu **Sulwerke Leipzig** kleinz-chocher Dieskaustrasse 68 zastopstvo Welkerwerke, Wien X, Dampfgasse 4—6, 5 minut od južnega kolodvora. 8.08

Pažnja gg. trgovcima delikatesa, životnih namirnica i gostioničarima!

Čast mi je do znanja staviti gg. trgovcima i potrošačima, da sam u Udmatu br. 145 u kući g. Podobnika otpočeo kobasičarsku radnju i da ću izradjivati sve vrste delikatesa kao i najfinije domaće i ugarske salame koje ću svagda po najnižoj cijeni prodavati. Preprodavaocima veliki popust.

S poštovanjem

Novak Tovladijac.

Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Priporočata zadnje novosti klobukov (modelov) iz baržuna klobučevine, velourja. Največja izbira **usnjenih čepic** in iz drugega blaga.

Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zlati klobuki vedno v zalogi

Eau de Cologne

Eau de Cologne russe

Boyrum, Parfums

Brillantine

ELEVATOR d. d. Zagreb

Trgov: Kukuljevićeva ul. 30.

Vedno v zalogi pri **Albin Turk** Ljubljana Prešernova ul. 48.

Elektrotehničko poduzeće d. d. traži u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani

POSLOVODJE

za vodenje posla, kao i inženiere, putnike i više internih činovnika.

Prednost imadu gospoda sa višegodišnjom praksom te poznavanjem hrvatsko-srpskoga i njemačkog jezika. — Reflektira se samo na prvorazrednu ozbiljnu gospodu sa dobrim referencama. Ponude neka se šalju pod: „Lebensstellung II-C-6“ na Interreklam d. d. Zagreb, Ilica 21.

General Šnejdarek o češki armadi.

Iz informativnega razgovora generala Šnejdareka z urednikom lista »Slovenska Politika« posnemamo sledeče zanimive podatke o češki armadi, ki je imela te dni prve manevre v večjem obsegu: General Šnejdarek priznava, da je uspeh manevrov prekosil vsako pričakovanje. Tekom manevrov ni bilo med vojaštvom niti najmanjše nediscipline. Vojstvo je stremilo doseči več, kot se je od njega zahtevalo. Vojaki, bodisi Čehi, Slovaki, Nemci ali Madžari, so stali na svojem mestu in tekmovali medsebojno, da se izognejo nezadovoljnosti svojih častnikov. Simulirana, kot je to bilo za časa Avstrije, na manevrih med vojaštvom ni bilo. Na ogromnem pohodu v zahodni Slovaški od Žiliny do Donave je bilo samo 18 slučajev zabolevanja med vojaštvom. Pri koncentriranih pohodih so dosegli vojniki v polni opremi 5 km na uro, proti prejšnjemu 4½ km. Slučaja, da bi vojak ne zdržal pohoda, ni bilo in ta uspeh lahko imenujemo rekord.

Manevri pehote in topništva so dokazali, da češka armada odgovarja vsem zahtevam moderne vojaške tehnike. Temelj manevrov so bile izkušnje, pridobljene v evropski vojni, ki so povzdignile sposobnost češke armade. Tako izurjene armade ne more presejati napad niti najzahrbtnjšega sovražnika. Prava ideja demokratične armade je ravno v tem, da njena izvežbanost ne stremi k militarizmu po vzoru nemškega, temveč k navadni izvežbanosti obrambne armade, brez katere ne more biti nobena država.

Aviatika je na manevrih dokazala, da ima armada v njej zvestega in neobhodnega zaveznika, brez katerega ne more biti današnja armada. Aviatika ni dobila niti ene naloge, ki bi je ne bila izvršila gladko in izven vsakega pričakovanja. Jasno je, da aviatiko čaka bodočnost, zato pa je treba skrbeti pred vsem za uspehe aviatike v armadi.

Tudi tehnične čete so dosegle lepe vspehe. Pijonirski polki in radiografski odredi so dosegli s svojo marljivostjo in izurjenostjo, da ni bilo nobene zapreke v skupnem vodstvu manevrov. Moštvo je bilo tako zadovoljno, da so mnogi izrazili željo, ostati pri vojaki, kjer jim je boljše nego doma. Velika napaka bivše avstro-ogrske armade je bil umetni, suženjski stik častnikov z vojaštvom. Demokratični duh, ki vlada v češki armadi pa zahteva, da tvori v armadi oficirstvo z moštvo eno nerazdeljeno celino, ne na temelju ruske discipline, temveč na moralnem, na temelju zaupanja, ki ga ima moštvo do častnikov. Prej je bilo moštvo v rokah častnikov le vojaško telo, material brez duše. To je bila temeljna napaka avstrijske armade, ki je imela v evropski vojni žalostne posledice. Vojaki niso spoštovali svojih voditeljev, posledica je bila, da so jim večkrat odrekli pokornost. Treba je v prvem redu skrbeti za to, da bo častnik dovolj kvalificiran, da bo več svojega poklica, da bo vojak veroval v sposobnost častnika in se lahko od njega kaj naučil.

Na manevrih ni bilo nobene razlike med častniki in moštvom. Častnik in vojak sta spala skupaj na isti slami. Pa ni prišlo med njima do prepira. Nasprotno, ta tesni demokratični stik, je rodil v njih medsebojno zaupanje, zblížal jih je, in oba — poveljnik in vojak — sta čutila medsebojno odvisnost. Tako disciplina je veliko močnejša kot ona, ki je bila nasilno vbičana, kajti ta disciplina je v zaupanju, v značaju vojaka in njegovi udanosti onim, ki ga vežbajo za skupni cilj — obrambo vlade, kadar ji preti nevarnost.

Manevri so bili silka bitke, kjer je sovražnik maskiran. Bile so izkoriščene vse tehnične možnosti in ves napad in obramba sta se razvijala v okvirju pravega bojišča.

Na vprašanje, kaj najbolj ovira češko armado v njenem daljšem razvoju, je general Šnejdarek odgovoril: neprijetno vežbališče. Manevri se lahko vrše samo ob gotovem času na jesen, po žetvi, in še tu je treba plačevati odškodnino posestnikom. Vojna ni nikdar omejena na gotov čas v jeseni, temveč traja celo leto, cela leta, v vsakem času in na vsakem ozemlju. Na izbranem terenu na jesen izgleda to popolnoma drugače kot v resnici, ko pride v vojni čas armada na neznan teren. Francija, Anglija in Nemčija imajo za manevre poseben teren, ki je določen edinole za vojaške namene in kjer lahko vojska manevrira s puškami in topovi in strelja z ostrimi naboji celo leto. General misli, da bi se isto lahko doseglo tudi na Češkem in upa, da bodo merodajni krogi, ki so zainteresirani na čim večji sposobnosti češke armade, rešili dovoljno tudi to važno vprašanje.

Končno je general Šnejdarek z radostjo konstatiral, kako je priljubljena armada pri ljudstvu. Armada je bila povsod prisrčno sprejeta ne samo med češkim ljudstvom, temveč tudi pri drugih narodnostih. To je radostna pojava, ki pa ima tudi svoj politični pomen. Ljudstvo začenja razumevati moč češke vlade, ki stoji na straži varnosti mlade demokratične države. Kajti če je v nevarnosti država, so v nevarnosti njeni prebivalci ne glede na politično prepričanje. Dobra administracija in dobra armada sta dva najvažnejša faktorja, ki sta temelj razvoja in bodočnosti vsake države.

Čehoslovaški Rdeči križ.

Čehoslovaški Rdeči križ je sprejel te počitnice v goste skupino jugoslovenskih žen, da jim dokaže, kaj zmora narod, ki se zaveda svoje svobode, narod, ki ljubi svojo rodno grudo, svojo državo, pred vsem in nad vse: svojo bodočnost, svojo mladino.

Še nam je pred očmi avstrijski Rdeči križ, to zatočišče in pribežališče raznih propalih aristokratov. O njem vedo gotovo mnogo povedati naši vojaki; jaz ga nisem poznala. Videla sem ga le enkrat v kinematografu: obisk dveh princezin v neki bolnici, kjer sta delili bolnikom neke svetilnice in vezali jim pisane trakove — k spodnjim hlačam. Nehote mi je prišla ta epizoda v spomin, ko sem stopila v centralo Rdečega križa v Pragi. Nikjer parade, samo resno delo; nikjer protežirancev, same delovne, večina mlade, strokovno izobražene moči. Vidi se povsod ameriški vpliv; tuptam se še rajde stroga, odlična Američanka kot ravnateljica bolnišarke šole ali slično.

Čehoslovaški Rdeči križ, ki ga je takoj po preobratu ustanovil predsednik T. G. Masaryk, je zasnovan na najširši podlagi in ni mu namen le pomoč vojaštvu, kakor je to bilo v Avstriji. Je to velika demokratična organizacija s popolnoma novimi smernicami, kakor: skrb za zboljšanje ljudskega zdravja, preprečenje raznih nalezljivih bolezni, hitra pomoč v vsaki sili in potrebi, lajšanje bede, ki jo je povzročila vojna, itd. Gotovo ena najlepših in najvažnejših nalog Čehoslovaške. Rdeči križ pa je krasnica zasnovana organizacija malih — »dorost červeného kříže«, ki izdaja svoj izvrstno urejevan mesečnik z geslom: »Děti všech národů, láskou a práci k lidství!« Ta mladinska organizacija je vključena v mednarodni mladinski organizaciji R. k., ki šteje danes preko 15 milijonov članov.

V prvih dneh svoje eksistence, ko se je imel boriti z največjimi težavami, se je Čs. R. k. obrnil v tujino, poslal je svoje zastopnike v Ameriko, Francijo, Anglijo, Švico, da informirajo svoje prijatelje in vlade o socialnih in zdravstvenih razmerah v Čehoslovaški. Ti so dosegli, da je prišlo v Prago do konca leta 1919 183 vagonov obleke, perila, zdravil, sanitetnega materiala kot dar iz tujine. V teku dveh let je tujina prispevala Čs. R. k. v vrednosti 300 milijonov Kč., kar je najboljši dokaz, kako uvažuje tujina pomen te institucije.

Od tedaj se je pa Čs. R. k. postavil na lastne noge; ustanovili je nebroj bolnic, ekspenzarijev, sanatorijev za tuberkulozne, porodišnice, bolnišarških šol in kurzov, otroških zavodov itd. ter je gotovo ena najmočnejših organizacij v Čehoslovaški Republici.

Svetovna vojna je prinesla likvidacijo stare, dobrohotne filantropije in dala pravec novemu, trdnoslovesnemu socialnemu delu. In tega dela se je oprijel Čs. R. k. z vso resnostjo; izvaja ga z velikim razumevanjem, vzorno disciplino, a nič manjšo ljubeznijo in požrtvovalnostjo, o katerih svedoči sijajni vsestranski uspeh v tako kratki dobi. K razumevanju duha, ki veje v tej organizaciji, naj navedem zlate besede predsednice Čs. R. k. dr. Alice Masarykove, ki sem jih nekje čitala: »Udeležme každý den něco dobrého, zapomeume na chvíli na sebe, abychom tím, že myslíme na druhého, našli svou vlastní osobnost.« (Storimo vsak dan nekaj dobrega, pozabimo trenutek na se, da bi v tem, da mislimo na drugega, našli svojo lastno osebnost.)

Ne bom opisovala poedinih panog in institucij Čs. R. k., predaleč bi me zavedlo, in tudi bi želela, da to stori drugo, strokovnjaško pero. Naj le še nekaj omenim, kar me je globoko ganilo in mi dalo mnogo misliti. Bil je to čisto mal letak v nemškem jeziku, namenjen nemški deci in podpisan od predsednika Masaryka: Tekst se glasi: »Kinder! Im Roten Kreuze sagt man mir, dass ihr euch nun auch ein wenig um euch selber bekümmern müsst und dass ein jeder in unserer Republik anständig sein und arbeiten müsse. Deshalb ersuche ich euch um dies: Erstens pflegt euren Körper, waschet ihn und seid rein! Zweitens pflegt eure Seele, seid untereinander aufrichtig und wahrheitsliebend! Drittens helfet einander gerne und soviel ihr nur könnt! Es grüsst euch Präsident: T. G. Masaryk.«

A jaz sem se zamislila nad tem listkom v naše Primorje. Videla sem v duhu nesrečno mater, ki čaka s svojim pohabljenim, škrofuloznim otrokom že uro pred vrati italijanske »humanitarne« zavoda. Po dolgem času pride žena končno na vrsto. Uradnica pogleda otroka, se mu nasmehe, ga poboža; revče, vidi se mu, da je potrebno nege in morskimi kopelji. Vzame polo papirja, vpraša po podatkih. Ko začuje ime, se ji malo nategne obraz. »V katero šolo hodi?« »V slovensko pri Sv. Jakobu.« Gospodična odloži pero, obraz ji postane leden — vse sočutje je zginito iz nje. Kratko in suho izjavi, da ni prostora, da so že vsa mesta zasedena.

Karkoli vidim na tem potovanju po krasni Čehoslovaški lepega in dobrega, vedno mi leté misli na jug, vedno moram primerjati, a srce se mi krči v bolesti. Ena sama jasna in točna misel mi se dviga v duši: »Narod, pomagaj si sam in Bog ti pomore!«

Praga, 9. septembra 1922.

TELEPATIJA.

Dogajalo pa se je tudi stvari, pri katerih ima človek občutek, da vendar ne gre za golj slušaj. Napotim se n. pr. k komu, ki moram govoriti z njim. Komaj pa storim nekoliko korakov na cesti, že začutim, da dotičnika ne dobim doma. Seveda grem vseeno, ker tistemu »notranjemu glasu« pač ne zaupam toliko. Ko pridem na cili, zveim, da me slutnja ni varala! In še en tak primer iz študentskih časov! Leta 1874 ali 1875 sem prebil velikonočne praznike s svojim prerano umrlem prijateljem in sošolcem Volčičem na Vrhniki. Tam sem se seznanil z lepo gospodično Vrhnjanko, napram kateri nisem ostal ravnodušen. Mislim, da je imela tudi ona nekoliko simpatij do mene. No, povedala tega nisva drug drugemu. In polagoma sem skoro da pozabil že nanjo. A nekoč, ko sedim doma in se ukvarjam z neko domačo nalogo, se spominim sredi dela hipoma nanjo in zazdi se mi, da bi jo lahko videl v takratni Slonovi ozi. današnji Prešernovi ulici. Planem pokonci, pograbim klobuk in hitim proti Franciskanom. In glej, ko zavliem z Mirjinega trga navzgor proti Malici, mi že prihaja nasproti! Ko sva se pozdravila, je smehljaje pripomnila: »Ravnokar sem mislila na Vas!« Morda bo ta ali oni neverjetno zmaljavil z glavo. Nič mu ne zamerim, tudi jaz bi, ako bi ne imel takih izkušenj in bi kdo drugi kaj takega pravil. Toda kar sem doživel, sem doživel. Vse kar sem v predstoečem povedal je čista in popolna resnica! Kako da je vse to mogoče, kaj da tiči za tem, s tem vprašanjem, kakor rad imel odgovor nani, se jaz ne morem baviti. Jaz navajam tu le zgolj dejstva... No, vse to bi govorilo za Svengalijevo teorijo. In vendar sem jaz velik skeptik napram vsem tistim produkcijam, ki naj bi jim bila podlaga telepatija! Nima namena, sumiti in nikomur ničesar ne podkram, mislim pa, da smem opozoriti, kako lahko da je voditi občinstvo — za nos! Zadošča že, če ima proizvajatelj med prisotnimi samo enega zaupnika! A kdo mi jamči, da jih nima celo več? Z dogovorjenimi znamenji se da dopovedati vse! In kako lahko se dajejo taka znamenja! Oči vseh navzočih so pri takih prilikah vprta edino samo v proizvajatelja, tako, da se zaupnikom pač ni dosti bati, da bi jih kdo zasačil. Seveda pa morajo biti vsa znamenja izvedena diskretno in z gotovo spretnostjo. Vsak gibljaj s desno ali levo roko ima lahko svoj pomen. Poleg tega mora biti kajpada proizvajatelj dober opazovalec. Ako ima n. pr. polskati skrito stvar, bo že iz tega, kam se obažajo oči radovednežev, delal zanesljive zaključke. Bil sem navzoč takrat, ko so skrili iglo pod zavratnik sukne gospoda magistratnega ravnatelja Zarnika. Ta se je prav zelo trudil, da bi se potajil, toda izdal se je strogo opazovalcu baš s tem svojim prizadevanjem in potaevanjem. Reči moram, da mi ni pav nič imponidalo, ko je Senega li naposled izsledil iglo pri njem. Tudi ostale njegove pise iz te stroke mi niso moge izvabiti kakega začudenja.

Kar se tiče njegovih eksperimentov iz sugestije ali hipnoze, so že bolj napravljeni vti pri pristnosti, dasi seveda tudi pri takih eksperimentih prevare niso izključene. Gotovo dvome vzbujata vsekakor, ako se posluša proizvajatelj pri svojih eksperimentih več večerov enih in istih oseb, kakor je to storil Svengali. Toda kar sem poznal nekateri teh oseb in sem bil o njih prepričan, da bi se ne dale zlorabiti v kak nepošteno namene, dalje kar so bili pojav eksperimentov povsem v skladu s tem, kar je doslej veda dognala o sugestiji in hipnozi, nimam vzroka, dvomit o Svengalijevi zmogljivosti na tem polju. Prav verjetno je, da ima njegov pogled na gotove ljudi poseben učinek, akoravno je pripadala gotova vloga brččas tudi Zarniku, ki je v isela nad odrom ter širila okrog sebe izredno intenzivno, žarko svetlobo. S hipnotizmom oziroma hipnozo in raznimi sorodnimi pojavi so se v novejšem času bavili mnogi znameniti zdravniki, učenci ter spravi na den kaj zanimivih stvari. Dognano je nad vsak dvom, da se veliko številno ljudi ne more ustavljati niti sugestiji niti hipnozi. Vpraša se le, ali je dopustno, da se to delstvo izkorišča v zasebne namene za javnimi produkcijami? Ko je začel prirejati Svengali svoja proizvajanja tudi za šolsko mladino, je posegel prof. dr. Serko vmes, karoz na škodljive posledice takih eksperimentov za živčevje mladih organizmov. Mislim, da popolnoma po pravici! Ne glede na to, da take produkcije po mojem mnenju tudi iz drugih razlogov ne spadajo v šolo. Gosp. Svengali je reagiral na dotični protest s trditvijo, da se sučejo njegovi eksperimenti izključno v okvirju budne sugestije, ne pa v okvirju hipnoze. Zadnja da po mnenju zdravnikov pač vpliva kvarno na živčevje, prva pa ne. Ta ugovor ne drži. Nisem toliko večak, da bi mogel določiti mejo med budno sugestijo in hipnozo, dejstvo pa je, da so osebe, s katerimi je g. Svengali operiral, izpovedale, da jim je bilo, kakor bi jih bil zazibal v spanje in da po probujenju niso nič vedele o tem, kaj so v omami počele. In da bi bili ti eksperimenti povsem nedolžni in brez vseh slabih posledic? Kako pa potem to, da se je oni mlad fant, ki se je tisti večer Svengali pri svojih eksperimentih največ bavil z njim, potem že, ko ga je bil odslavil, vrnil k njemu, češ, da ga nekdo za goltnace drži? Ne, te stvari ne spadajo v šolo in prof. Serko je imel prav, da je povzdignil svoj glas zoper to. Ne strinjam pa se z njim, ako preglašuje osebe, ki so v večji meri dostopne sugestiji oz. hipnozi, za duševno manj vredne.

Ne. Nasprotno, dognano je, da je baš duševno bolne in duševno omejene osebe težko hipnotizirati. Napadno je tudi mnenje, da bi bilo baš nerazumno in histerične osebe posebno lahko obvladati s hipnozo. Na drugi strani pa je seveda tudi res, da tisti, ki ne veruje v hipnozo in ki ima trdno voljo, ubraniti se je, ne podleže zlepa tujemu vplivu. A to nima s inteligenco nič opraviti! Da, Ljubljana je imela svojo senzacijo. Q Svengali pa ima svoj denar! Upalmo, da so se Ljubljančani njegovih produkcij za dolgo nagledali. In upajmo, da bo znalo naš občinstvo svoj entuziazem, ki ga je, kakor smo videli ob tej priliki, zmoglo v toliko meri, obračati tudi na druge, vrednejše stvari, ker bi bilo sicer izpričevalo, ki ga daje s tem samo sebi, nič manj kot lakskavo!

—nik.

Dr. Vinko Gregorič:

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Izvedel sem, da je gremij magistrata sklenil zidati lastno poslopje za mestni pogrebni zavod, in tako vse poslovnanje koncentrirati v enem poslopiju, kar sedaj ni bilo mogoče. Proračunljeno je 16 milijonov kron; 3 milijone bi dal pogrebni zavod, ostalih 7 milijonov bi se pa dobilo z zvišanjem pogrebnih tarif. Stavba naj bi stala v Kotnikovi ulici med šolo in elektrarno in se še leto pričela zgradba.

Kakor je opravljeno stremljenje pogrebnega zavoda, ki ima sedaj monopol v Ljubljani za pogrebe, da si zgradi ali omisli svoje centralno poslopje in tako centralizira poslovanje in nadzorstvo v podjetju, je istotako opravljeno mnenje, da taka zadeva spada pred občinski svet, čigar volitve so itak pred duri, sosebno ker so se od mnogih strani čuli tehtni ugovori zoper ta prostor med šolo in elektrarno. Zaradi tega naj bi se ta zadeva odložila, da se sestane občinski svet, kajti zelo opasno je tako odgovornost na rame nekaterih mož naložiti, sosebno ker se ne mudi in tudi ne kaže tako pozno v jeseni pričeti z zgradbo. Te vrstice sem zapisal, ker se tudi jaz pridružujem mnenju, da ta prostor ni s ozirom na okolico za tako podjetje, in kar je najbolj važno, ali bi ne bilo mogoče na cenejši način priti do centralizacije uprave pogrebnega zavoda, da ne bo treba pri sedanjih vedno rastoči dragini tudi še pogrebne stroške in morebiti brez potrebe povzicati. Tako važna zadeva potrebuje skupnega posvetovanja in razgovora. Čuti je treba tudi druge predloge, da ne bo pozneje polno očitkov, češ prenačili so se. Enega teh predlogov hočem v naslednjem navesti.

Za vsako podjetje, ki si hoče postaviti svojo lastno streho, je treba v prvi vrsti ugotoviti, koliko in kako velike prostore je treba, da bodo zadostovali brez novih preuredb za dolgo vrsto let, če bi se tudi promet zavoda izdatno povečal. Pogrebni zavod potrebuje obratne prostore za pisarno, prostorne prostore za delavnice, kjer se razni inventar popravila in shrani, obširen hlev za veliko konj s postranskimi prostori za krmo, prostorno remizo za voze, in stanovanjske prostore za one uslužbence, ki morajo biti v podjetju. Ker pa tako obširen hlev razširja neprijeten smrad in privabi milijone muh, je treba tudi ozir jemati na sosedo, da ne bodo ti nadlegovani.

Prostor med šolo in elektrarno v Kotnikovi ulici deli Čopova ulica v dva dela, tako da bi za pogrebni zavod prišel le prostor pri šoli v poštev. Ta prostor je približno 43 m dolg in 37 m globok, ima tedaj površino okroglo 1600 m². Ker pa mora biti med šolo in novo zgradbo medvrt, ne bo od 43 m dolžine veliko ostalo. Ako vzamemo, da bo poslopje ob cesti 16 m globoko, ostane za dvorišče, hlev in remizo, če se delavnice premešče v klet, globočina 21 m. Razvidi se lahko iz tega, da bodo prostori zelo tesni, smrad iz hleva in muhe neznosni, in bo nemogoče dobiti toliko prostora za bodočnost, da bo zadostoval, kar je pa treba, za 50 let. Pa tudi s higieničnega stališča ni priporočati postaviti tako kolonijo muh, ki, kakor znano, v prvi vrsti prenašajo infekcijske bolezni v neposredno bližino šole in v sredo obljubljenih hiš. Pri centralizaciji uprave pogrebnega zavoda mora pa občina tudi misliti na to, da obenem odpravi velik nehygienični nedostatek, to je mrliče iz zasebnih stanovanj in uvede centralno mrtvašnico za vse mrliče brez izjeme. Lega centralne mrtvašnice bi bila najbolj primerna v bližini centralnega pogrebnega zavoda, in vse skupaj bi moralo biti na takem kraju, da pride po najkrajši poti pogrebni spreved na pokopališče. Tako mrtvašnica je pa v Kotnikovi ulici a priori izključena. Treba je torej misliti na drugi prostor, ki bi tem zahtevam odgovarjal in ki bi bil tudi ceneje. Dovoljujem si opozoriti na prostor, ki se mi zdi za pripraven. V mestni vojašnici je ob podaljšani Škofovi ulici nastanjena »okružna komanda mesta«. Ta ima 4 prostore v pritličju, obširne betonirane svetle prostore v kleti, 2 nadstropja, lepo dvorišče in velik hlev za gotovo 50 konj s postranskimi prostori. Vojaški urad potrebuje samo prostore v pritličju za pisarne. Ali bi ne bilo mogoče preseliti »okružno komando« od tam v Prečno ulico št. 2, kjer je bil že med vojno »Platzkommando«. V II. nadstropju so v štirih sobah žice za elektriko in telefon že napeljane, torej vse pripravljeno za pisarno. Poleg tega je pa še nekaj manjših prostorov na razpolago. Za vojaško pisarno bi bilo tudi bolj prikladno, če bi bila v sredi mesta. V te prostore v vojašnici bi se pa preselil pogrebni zavod, imeli bi takoj na razpolago pisarniške prostore v pritličju, v kleti delavnice, v I. in II. nadstropju stanovanja, obširen hlev za konje; samo remizo za voze bi bilo treba postaviti. Nasproti temu objektu je pa obširen prazen prostor, ki se ne bo rabil za razširjenje mesta; tam bi se lahko postavila centralna mrtvašnica. Ljubljana se vedno bolj razvija, in kmalu bo tudi majhna kapelica pri Sv. Krištofu izginila in nastale bodo stavbene parcele. Upravičena je tedaj misel, baviti se že sedaj s tem vprašanjem, sosebno ker bo ta institucija nov vir občinskih dohodkov in bo prebivalstvo te izdatke rado plačevalo, da bo le rešeno te neprimlike, sosebno z ozirom na naše žalostne stanovanjske razmere. Stroški za centralni pogrebni zavod bi pa bili majhni v primeri z novo zgradbo. Lega bi bila na periferiji mesta, ti prostori bi zadostovali za dolgo vrsto let, pogrebne takse ne bi bilo treba povzicati in šola bi se obvarovala nevarnosti, da dobi v neposredno bližino tako nehygieničnega sosedo, kakor je konjski hlev. Preverjen sem, da govorim v imenu ogromne večine Ljubljančanov, če predlagam, naj se to vprašanje odloži, dokler se ne snide občinski svet, sosebno ker ta zadeva ni tako nujna. — Slišali bomo gotovo razne predloge, in vso zadevo res šele po resnem preudarku rešili, ker če je enkrat že kaj storjenega, je vsako poznejše obžalovanje zamujeno. Premislite dobro, kaj storite!

Razne stvari.

* Koliko stane Društvo narodov. 50 držav, sprejetih v Društvo narodov, plačuje letno 21.015.088 zlatih frankov za kritje različnih stroškov članov Društva narodov.

* Iz trgovine z umetninami na Dunaju. Dunaj prodaja. Neizčrpane so zaloge antičnih predmetov, ki se nahajajo v palači aristokracije. Ne prodaja se več v avstrijskih tisočakah, ki jih Dunajčan samo še imenuje »Fetzens«. Ne, Dunaj prodaja samo v funtih in frankih. Naravno je, da se je znašlo na Dunaju vespoleto tulcev, zlasti Amerikancev, Angležev, Nizozemcev, Japoncev, itd., ki kupujejo vse, kar se jim zdi le količkar vredno. Kaj pa je 100 milijonov avstrijskih kron? Za Amerikanca neznatna vsota 1250 dolarjev. Pretekli mesec so se vršile dražbe antičnih predmetov. Zanimive so bile dražbe nekaterih predmetov. Neki stari egiptovski prstan iz bron (okoli leta 1200 pred Kr.) se je prodal za 80.000 K. Vzklicna cena je znašala 30.000 K. Mala, komaj 9 cm velika egiptovska mačka iz bron, za 580.000 K, lesena oblika mumije za 700.000 K. Nad vse so bile pa zanimive dražbe grških skulptur. Tako se je prodala statua »Afrodite« iz rimskih cesarskih časov za 14 milijonov kron, maloazijski votlini relief (2. stoletje pred Kr.) za 5.400.000 K. Rekord pa je znašal znesek za šestvrstni verz Goethejev, ki se je prodal za 176.000 kron. Zanimivo je, da ga ni kupil tujec, temveč Nemec — domačin. Nemška Avstrija, oziroma Dunaj, ima še toliko antičnih predmetov, da lahko živi še leta in leta brez vsake tuje pomoči.

* Izid ljudskega štetja v Newyorku o narodnosti oziroma materinščini newyorškega prebivalstva je bil naravnost senzacionalen. Pokazal je, da od vsega prebivalstva mesta New York, ki znaša 5.620.048, je prebivalstvo tujerodcev in njihovih otrok znašalo 1.192.000, kar je manj kot 4.294.629 ljudi, torej nad 76 odstotkov vsega prebivalstva. Prebivalstvo mesta New York je torej sestavljeno približno od 24 odstotkov Amerikancev, katerih starši so se rodili v Združenih državah, 41 odstotkov tukaj rojenih otrok tujerodcev in 35 odstotkov tujerodcev. Mesto Philadelphia je že bolj »ameriško« mesto kot New York, ampak tujerodci in njihovi otroci tvorijo tudi tukaj večino prebivalstva. Od skupnega prebivalstva 1.823.779 je bilo 989.398 priseljenecv oziroma njihovih otrok. Prebivalstvo je približno tako razdeljeno: 45 odstotkov Amerikancev, katerih starši so se rodili v Združenih državah, 32 odstotkov tukaj rojenih otrok tujerodcev in skoraj 22 odstotkov tujerodcev. Po narodnosti oziroma materinščini ranžirajo med tujerodci in njihovimi otroci najprvo Angleži in Irski: za njimi sledijo postopno Nemci, Židje, Italijani, Poljaki, Rusi itd. Kar se tiče Jugoslovenov, so isti navedeni kot Srbo-Hrvati in Slovenci. Skupaj jih je leta 1920 bilo 2971 nasproti 1585 v letu 1910. Slovencev: 1879, od teh 1014 tujerodcev in 865 tam rojenih. Srbo-Hrvatov: 1092, od teh 754 tujerodcev in 338 tam rojenih. Vseh Slovanov je bilo 118.801.

Pozor! Kožuhovina Pozor! Trstje za strope

vseh vrst, posebno lepe **Alaska in plave listce**, kakor tudi kunine in dihurjeve boe, različne ovratnike za gospode in dame, bele predposteljne preproge se dobijo vedno v zalogi pri **FILIP BIZJAK krznar**, Ljubljana Gosposvetska c. 13/8. (Kolizej)

Dobi se po vseh boljših trgovinah z usnjem ter na veliko pri:

Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg št. 7.

Trgoska hiša

Najboljše upeljena trgovina na drobno in debelo v bližnji okolici Maribora, trsna lega, v najboljšem stanju, se proti gotovini takoj proda, eventualno tudi da za več let v najem.

Odkupnina za blago približno 1 in pol milijona kron. Samo resne pismene ponudbe se prosijo pod 391/392 na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15.

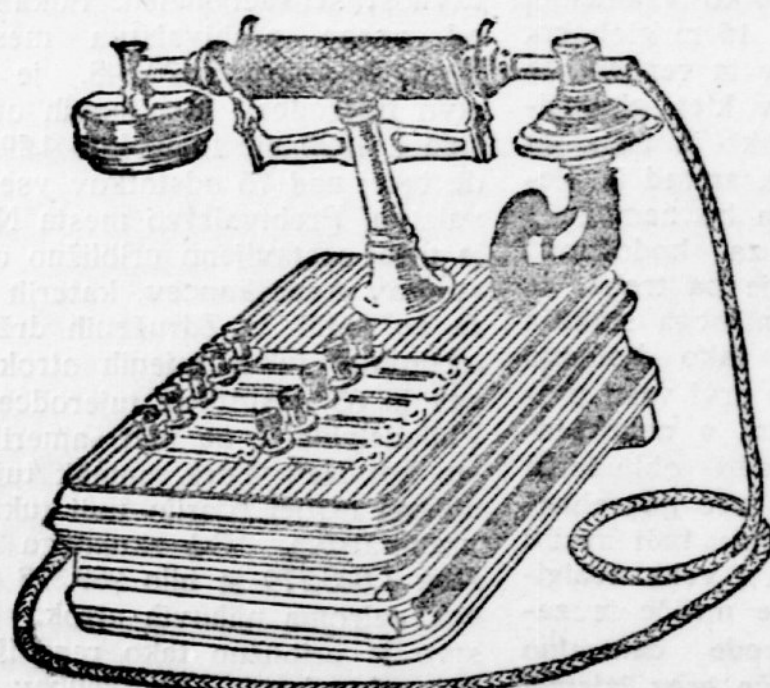

NEMA PROVALNIKA, KOJI BI PROBIO VIDA KOVIČEV ČELIČNI KAPAK, NITI IMA SUNCA, KOJE BI PRODRLO KROZ VIDA KOVIČEVE SPECIJALNE ZASTORE!

PRVA JUGOSLAVENSKA TVORNIKA ŽALUZIJA, ROLETA, DRVENIH I ČELIČNIH KAPAKA I SUNČANIH ZASTORA

G. SKRBIČ
BRATA VIDA KOVIČ
ZAGREB
ULICA 40

OSNOVANA 1919 GOD.

Vse vrste **telefonskih brzojavnih** aparatov in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne telefonske centrale
„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8.
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar
instalacija vodovodov.
Naprava strolovodov. Kopalnice in klosetne naprav.
Izdelovanje posod iz pločevine za fir-
no 2, barvo, lak in med vsake velikosti
kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

G. F. Juršič
glasovaler glasovih
v Ljubljani
Wellova 12.

zvršujem ugaševanja ter popravlja gla-
savnice in harmonije posebno strokov-
no, točno in ceno

Antikvarijat, knjigarna
Hinko Sevar
Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh
jezikih po ugodnih cenah. 8414

Furniture
ter orodje in ure samo na veliko
Rudolf Pick,
Zagreb, Illica 47.

Razno perilo
za dame, gospode in deca
priporoča trdika
A. B. E. Skabonja Ljubljana
Mestni trg 10

Klavirje
uglašuje in popravlja
celotno in točno
ter gre tudi na
deležo.

Feliks Povše Ljubljana
Tržaška c. 45

Kupujem kožo kačje,
kuno, krta, polno, za-
ce itd. po najvišjih
dnevni cenah.

P. Senko Ljubljana
Križevniška ulica 7.

POCNI
nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni
in razni stroji, mehanika in vsko-
vrstni deli. **F. Batel, Ljubljana,**
Stari trg 23. Sprejemajo se v po-
lno poravo za emigriranje z ognjem
in poniklanje dvokolesa, otroški vozički,
šivalni in razni stroji in deli. Karlovska
cesta 4. 7060

Trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkvi.
Zaloga cementa in karbida.

Maistorska slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
IVAN BRICelj, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvištev točna, cene
zmerne. 1001

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar
tovarnar v Stobi posta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

SVILA
modni nakit, vse potrebščine
za šivilje in krojače
najceneje pri:
A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Jetika!

Dr. Pečnik ordnira za jetične izven
orka in petka vsak dan v St. Jurju ob
južni železnici pri Celju. Čitajte nje-
gove 3 knjige o jetiki! 7927

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 15.
priporoča svojo zalogo
dečnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Odličevke iz sivoga lijeva
(Graugussabgüsse)
za sve grane obrta i industrije, prema
nacrtu, kalupu ili uzorcima od najma-
njih do najvećih komada, obrađeno ili
sirovo dobivaju odmah uz umiřene ci-
jene **SMEV, tvornica strojeva,**
Bjelovar. 7934

Trstje (štukature za stro-
pe izdeluim z naj
modernejimi stroji in
iz najboljšega materiala ter dobavljam
v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradaška ulica 22
TELEFON ST. 513. 5965

**Radi posebnih razmer pro-
dam vogelno enonadstropno**
hišo

v Ljubljani, v zdravem in lepem kraju,
10 minut od pošte, z več lepimi stano-
vanji, vrtom itd. — Kuro odstopam s
1. januarjem 1923 stanovanje s 4 so-
bami in pritliklarnjo. Pismene ponudbe
pod »Zelo ugodno 8696« na upravo St.
Na oda. 8696

Prava turška električno pražena in mlet

kava

zajamčeno popolnoma čista in odliko-
vana z zlato kolajno, se dobi vsak dan
sveža najceneje samo pri trvdki **Jovo**
Ž. Jovanović, Tuzla (Bosna). Raz-
pošljamo v postitno zavrtkih od 5 kg
naprej po povzetju. 5048

Anton Steiner
mesni tesarski mojster
v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela,
kakor središne stole, kupole, stolpe, mo-
stove, vrtnice ulice itd. Parna žaga z
vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Automobile
kolesa, motorje
pnevmatiko vseh vrst
olie - bencin
in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjančič
Ljubljana.

ADRIA TEA
NAJBOLJI

DOBI SE
POVSOD
GLAVNA
ZALOGA
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Gradbeno podjetje
ing. Dukič & drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 20.
se priporoča za vsa v ta stroko spadajoča dela.

Priporoča se
preoblikovalnica klobukov
za dame in gospode
Barborič-Završan
LJUBLJANA, Mestni trg št. 7

ADVOKAT
DR. JAKOB MONORIČ
je otvoril odvetniško pisarno v palači Zadrū-
ne gospodarske banke na Miklošič-
čevi cesti II. nadstropje
v Ljubljani

Nalvečji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gle-
date na to, kje nakupujete, izgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom trvdke
H. Suttner (imetičnik **Henri Malre**), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
znamke „IKO“ iz lasne tvornice v Svici, kakor tudi
druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske
ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno oro-
dje, kstna in birmška darila ter vso drugo zlatnino in
srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje,
nože, brtve, lasestrižne in brivske stroja, steklorezce,
dože za tobak, svačice in smotke, nažigale in denar-
nice kupite dobro in ceno pri trvdki:

H. SUTTNER, (imetičnik **Henri Malre**), Ljubljana št. 3.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikata nega likerja je nepopisen užitek!

Priporočamo:

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane
likerie, španja, ekstrakte in sirupe.
PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA
DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: **Adolf Kordin**, Ljubljana, Beethovnova 9.

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!

UNITED-AMERICAN-LINES-INC

prevažata potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:

HAMBURG-SOUTHAMPTON in **CHERBOURG-NEW YORK.**

Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

SIMON KMETEC,

zastopnik za Slovenijo,

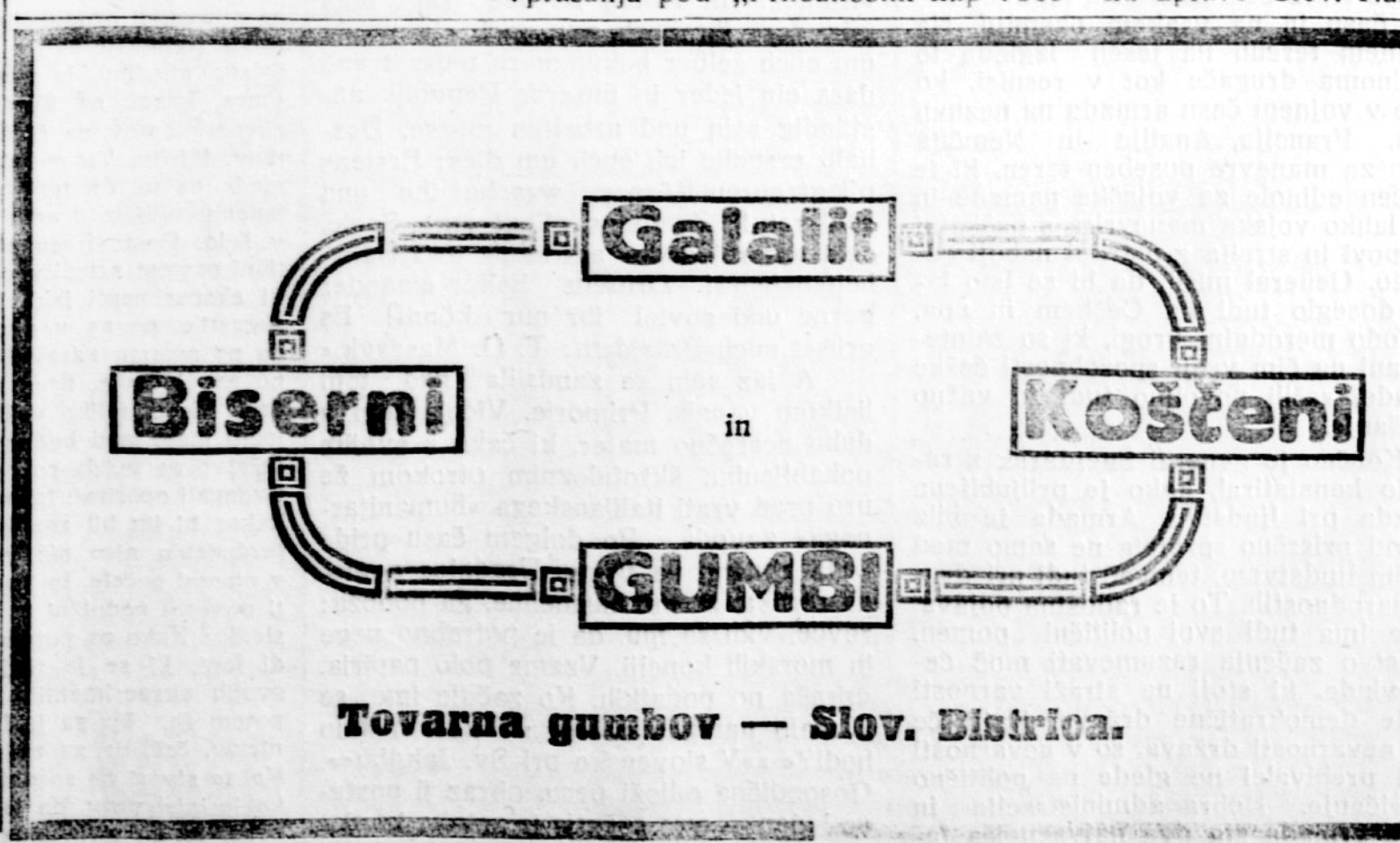
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

LOKOMOTIVE

2 novi, 3osni, 50 HP za 600 mm raztečine;
2 rabljeni enakih tip;
3 rabljene 60—80 HP za 760 mm raztečine, 2, 3 in 4osne; dalje
50 novih prekucnikov (Muldenkipwagen) 1 m³ vsebine, za 600 mm
raztečine; zgrajenih prav močno;
25 rabljenih prekucnikov (Muldenkipw.), tudi jako močnih, za
1 1/2 m³ vsebine, za 760 mm raztečine;
30 rabljenih naložnikov (Kastenwagen) za 600 mm raztečine, vse-
bina 1 1/2 m³;
2 vagona normalnih železniških tračnic z ogibalščiči.

Vse se odda ceno.

Vprašanja pod „Priložnostni kup 7808“ na upravo Slov. Naroda.

Tovarna gumbov — Slov. Bistrica.